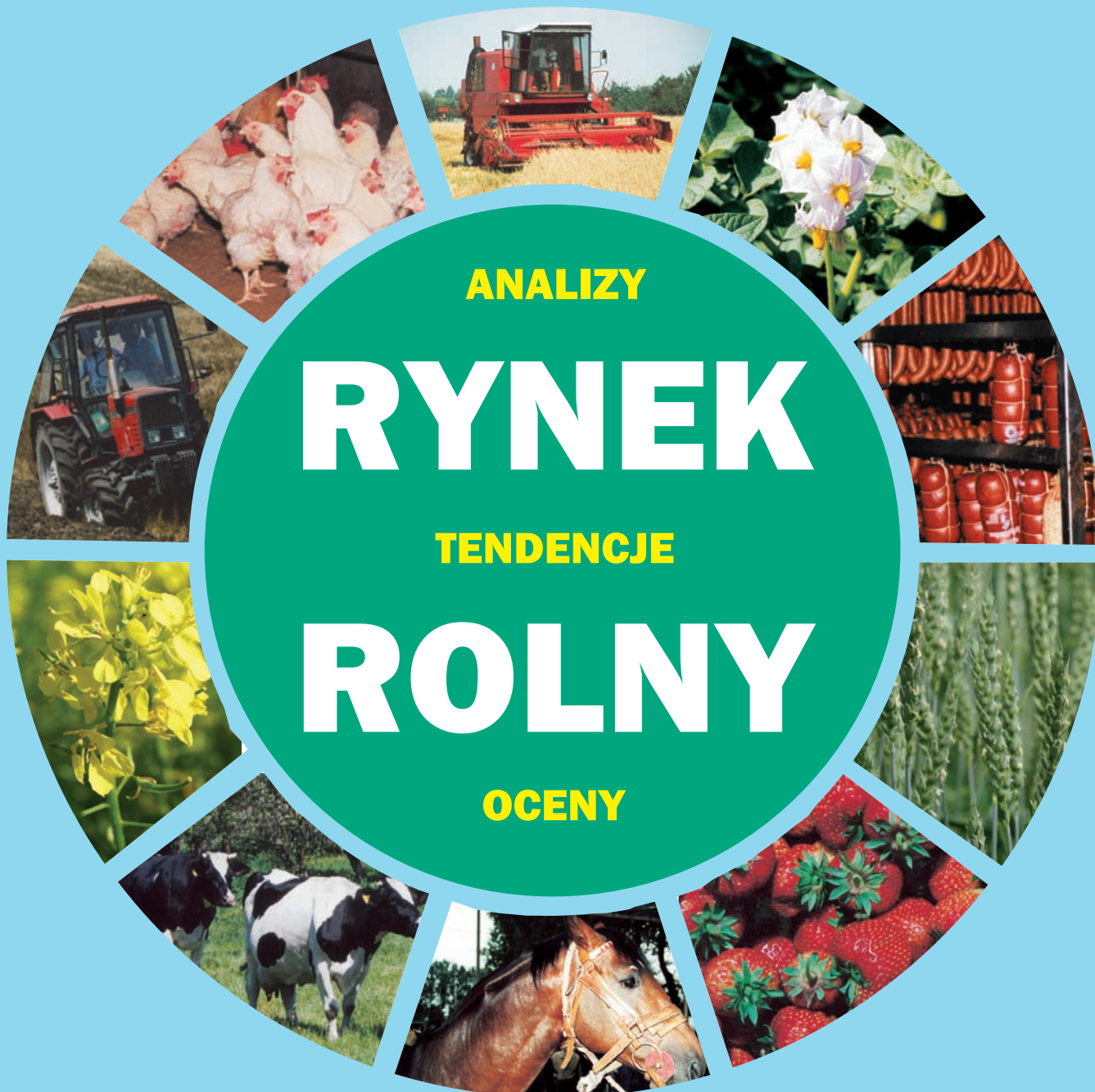

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 1 (2, 7)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

STYCZEŃ 2011)

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2015

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Wg nieostatecznych danych w 2014 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej wyraźnie pogorszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Były też gorsze niż przed dwoma laty, choć znacznie lepsze niż w kryzysowym 2008 r. Spadki cen skupu podstawowych surowców rolniczych w okresie od grudnia 2013 r. do grudnia 2014 r. (średnio o prawie 10%) były głębsze niż obniżki cen środków produkcji (średnio o 1,7%). **Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc w tym okresie 91,7 punktu**, podczas gdy w roku poprzednim wynosił 104,8 punktu.

Środki produkcji taniały drugi rok z rzędu przede wszystkim pod wpływem spadków cen nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii. Głębokie obniżki światowych cen ropy naftowej i gazu oraz innych surowców, a także szybszy od popytu wzrost podaży nawozów spowodował, że ceny nawozów mineralnych w ciągu 12 miesięcy 2014 r. spadły nominalnie o kolejne 7,5%, po wzroście w latach 2011-2012 o 24,4%. Przyspieszeniu uległy także spadki cen bezpośrednich nośników energii (do 3,5% z 1,4% w 2013 r.) oraz materiałów budowlanych (do 0,6% z 0,3% w 2013 r.). Zmniejszyła się dynamika wzrostu cen pestycydów (średnio do 1,6% z 2,2% w 2013 r.) oraz maszyn i urządzeń (przeciętnie do 1,8% z 3,5% w 2013 r.). Znaczny wzrost cen środków produkcji w latach 2011-2012 spowodował jednak, że ich ceny w latach 2011-2014 podniosły się nominalnie o 9,5%, a realnie o 2,0%. Wzrost cen środków produkcji nieznacznie ustępował dynamice wzrostu cen skupu podstawowych surowców rolniczych w tym okresie, który wyniósł nominalnie 10,4%, a realnie 2,7%. Można więc uznać, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w 4-leciu 2011-2014, przy znacznych wahaniami w kolejnych latach, były neutralne, a wzrost cen skupu w pełni skompensował znaczące podwyżki cen środków produkcji.

Spadek cen skupu podstawowych surowców rolniczych (o 9,9%) był znacznie głębszy niż cen detalicznych żywności, które w ciągu 12 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2013 r.) obniżyły się o 2,4%. Żywność po raz pierwszy od 2005 r. bezwzględnie staniała, przyczyniając się do niewielkiej deflacji, która w relacji XII 14/XII 13 wyniosła zaledwie 0,5%. W rezultacie mimo znacznego wzrostu cen w poprzednich trzech latach żywność na poziomie detalu zdrożała w latach 2011-2014 nominalnie o 7,6%, a realnie tylko o 0,1%, bowiem inflacja w tym okresie wyniosła 7,4%. Inflacja ustępowała jednak podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które podniosły się w tym czasie nominalnie o 12,3%, a realnie o 4,6%.

Warto dodać, że w 2014 r. towarzyszący spadkom cen detalicznych żywności wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw zwiększył ich siłę nabywczą i ożywiło krajowy popyt na żywność. Należy jednak dodać, że zróżnicowanie dochodów polskich konsumentów stanowi istotny czynnik ograniczający krajowy popyt na żywność.

Bezwzględny spadek cen żywności w 2014 r. miał swoją przyczynę przede wszystkim w znacznych obniżkach cen surowców rolniczych wywołanych przede wszystkim wysoką podażą większości produktów w warunkach dekonunktury i spadku cen na światowych rynkach. Dekonunkturę na światowych rynkach pogłębiało embargo rosyjskie na import żywności z UE, w tym z Polski.

W zależności od kierunku specjalizacji gospodarstw wpływ sytuacji rynkowej na ich kondycję finansową był zróżnicowany. Uwarunkowania rynkowe były najmniej korzystne dla gospodarstw zbożowych. W 2014 r. pod wpływem dobrych zbiorów i niskich cen światowych ceny skupu zbóż po raz drugi z kolei zmalały znacząco, bo o 13,5% (pszenica) do 28,5% (kukurydza). Jedynie ceny żyta, mającego coraz mniejszy udział w obrotach rynkowych spadły mniej (o 6,4%). W sumie pszenica i jęczmień mimo istotnych podwyżek w latach 2010-2011 nominalnie staniały w 4-leciu 2011-2014 o około 15%, żyto o ponad 4%, a kukurydza aż o ponad 32%. Realny spadek cen zbóż w tym okresie wyniósł od 11% (jęczmień) do 20-22% (pszenica i żyto) i 38% (kukurydza).

Zboża staniały przede wszystkim w stosunku do drobiu, którego ceny wzrosły w 2014 r. o 2,8%, a realnie o 3,3%. Relacje te poprawiły się jeszcze bardziej w 4-leciu 2011-2014, bowiem ceny skupu drobiu w tym czasie nominalnie wzrosły o 21%, a realnie o 12,6%, podczas gdy ceny pszenicy zmalały odpowiednio o 15,6 i 21,4%. Jest to równoznaczne z wyraźną poprawą opłacalności produkcji drobiu, co znajduje swój wyraz w wysokiej dynamice wzrostu produkcji żywca drobiowego. Zboża pozostały jednak nadal drogie dla producentów żywca wieprzowego, którego ceny w skupie spadły w ciągu 12 miesięcy 2014 r. o 24,4% pod wpływem wzrostu podaży i embargo na import wieprzowiny z Polski nalożonego przez Rosję i kilka innych krajów¹. W tym czasie ceny żyta zmalały o 6,4%, a jęczmienia o 19%. Znaczący wzrost cen skupu żywca wieprzowego w 2011 r. spowodował jednak, że w 4-leciu 2011-2014 ceny te wzrosły nominalnie o 3,1%, a realnie zmalały o 4%, a więc znacznie mniej niż ceny zbóż. Możemy więc mówić o pewnej poprawie opłacalności produkcji żywca wieprzowego w tym okresie. Skutkowało to większym od oczekiwanego przez ekspertów wzrostem podaży w 2014 r. Do zwiększenia produkcji żywca wieprzowego przyczynił się także dynamicznie rosnący import prosiąt, który w 2014 r. prawdopodobnie przekroczy 5 mln sztuk. Prosięta importują głównie duże fermy, w których efektywność tuczu jest znacznie wyższa od przeciętnej, a integratorzy produkcji są w stanie

przy pomocy cen pasz przemysłowych zapewniać akceptowalną przez producentów opłacalność produkcji.

Spadek cen skupu bydła w ciągu 12 miesięcy 2014 r. był znacznie mniejszy i wyniósł 5,1%, przy wzroście cen cieląt o 0,5%. Jest to równoznaczne z przejściowym pogorszeniem opłacalności produkcji żywca wołowego. Jeśli uwzględnić podwyżki cen jakie miały miejsce w latach 2011-2012 (o 27,5%) to nominalny wzrost cen skupu bydła w latach 2011-2014 wyniósł 12,8%, a realny 5,0%. Wzrost ten przekraczał dynamikę wzrostu cen skupu mleka, ustępował jednak podwyżkom cen cieląt, które w tym okresie wzrosły nominalnie o ponad 30%, a realnie o ponad 21%. Względna opłacalność produkcji żywca wołowego mierzona relacjami cen bydła do mleka poprawiła się więc zarówno w 2014 r. jak i w 4-leciu 2011-2014. Poprawiła się także opłacalność bezwzględna tej produkcji mierzona relacjami cen bydła do zbóż paszowych.

Dynamiczny wzrost skupu oraz pogorszenie koniunktury na światowym rynku przetworów mlecznych spowodowało, że ceny skupu mleka spadły w ciągu 12 miesięcy 2014 r. o 17%, a więc w tempie zbliżonym do spadku cen zbóż podstawowych. Spośród produktów pochodzenia zwierzęcego wyższą dynamiką spadku charakteryzowała się tylko produkcja żywca wieprzowego. Rynkowe uwarunkowania produkcji mleka w 2014 r. pogorszyły się więc znacząco. Znaczny wzrost cen w 2013 r., a także w 2011 r. spowodował jednak, że w 4-leciu 2011-2014 ceny mleka nominalnie wzrosły o prawie 8%, a realnie o 0,5%. Wskazuje to, że przy znaczących wahaniami cen w kolejnych latach, opłacalność produkcji mleka mierzona relacjami cen w okresach kilkuletnich była względnie stabilna.

Wzrost zbiorów ziemniaków oraz bardzo niskie ceny na europejskich rynkach spowodowały, że ceny skupu w grudniu 2014 r. były o 24,2% niższe niż przed rokiem. Wzrost ich cen w latach 2012-2013 o prawie 54% spowodował, że w całym 4-leciu 2011-2014 ziemniaki zdrożały nominalnie o 7%, a realnie staniały o 0,4%. Mimo relatywnego wzrostu cen ziemniaków w stosunku do zbóż, powierzchnia ich uprawy nadal systematycznie maleje, dostosowując się do rynkowego zapotrzebowania.

2. W grudniu 2014 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nie zmieniły się w porównaniu z listopadem i były nieco lepsze niż w październiku, choć gorsze niż w poprzednich dwóch miesiącach 2014 r. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) utrzymał się na poziomie 99,9 punktu, ale był o 0,8 pkt. proc. niższy niż w grudniu 2013 r. Zdecydował o tym wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,2 pkt. proc. przy pogorszeniu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu także o 0,2 pkt. proc. O wzroście wyrównanego wskaźnika nożyc cen do 98,7 punktu zadecydowało podwyższenie wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu o 0,2 pkt. proc., przy nie zmienionym wyrównanym wskaźniku zmian cen środków produkcji, który utrzymał się na poziomie 99,8 punktu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen po przejściowym spadku w listopadzie podniósł się do 98,7 punktu, był jednak znacznie niższy niż w poprzednich 5 miesiącach i przed rokiem, kiedy wynosił 100,3 punktu. Wyhamowanie dynamiki spadków cen podstawowych surowców rolniczych w listopadzie spowodowało, że wyrównany wskaźnik zmian cen skupu w grudniu podniósł się do 98,6 punktu, ale był o 2 pkt. proc. niższy niż przed rokiem. Przy sezonowym obniżeniu wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego oraz ograniczeniu obrotów handlowych z zagranicą w końcówce roku, wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał do 101,0 punktu. Był on jednak o 0,3 pkt. proc. wyższy niż w grudniu 2013 r. Przyczynił się do tego grudniowy wzrost dynamiki podwyżek wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, przy utrzymującym się od marca spadku cen detalicznych żywności, który wyprzedzał spadek ogólnego wskaźnika wzrostu cen detalicznych towarów i usług.

Zmiany cen jakie dokonały się w ciągu 12 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2013 r.) były niekorzystne dla rolnictwa, bowiem ceny koszyka skupu malały szybciej niż ceny środków produkcji. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w grudniu 2014 r. 91,5 punktu, podczas gdy przed rokiem wynosił 104,8 punktu. W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą się nieco poprawić, ale będą wyraźnie gorsze niż w styczniu 2014 r.

¹ Na skutek obawy przed afrykańskim pomorem świń, którego pojedyncze ogniska odkryto w Polsce.

Jadwiga Seremak-Bulge

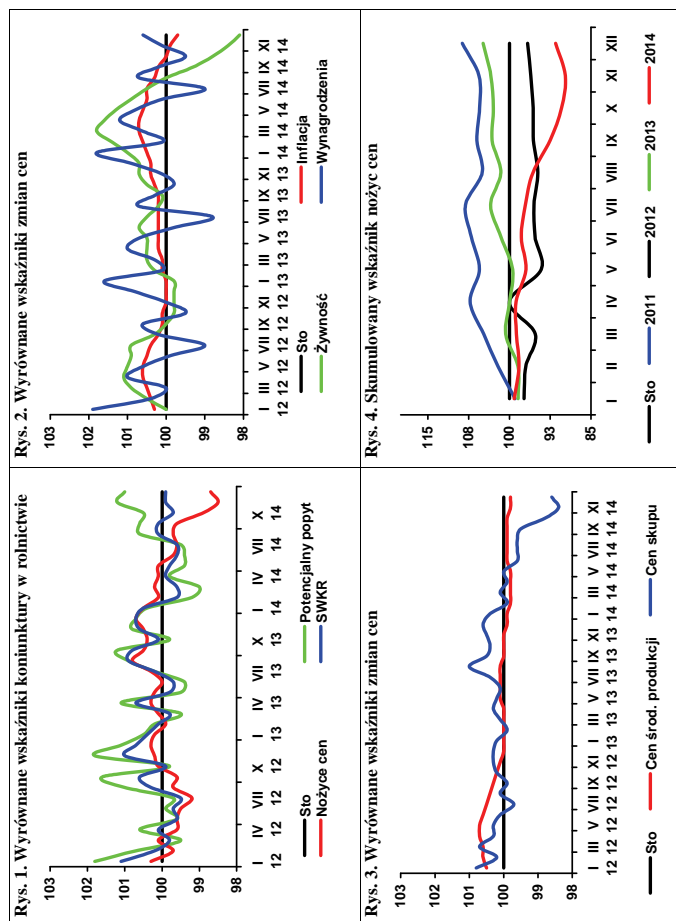

Tabela 1 Skumulowane wskaźniki zmian cen i wynagrodzeń (grudzień roku poprzedniego =100)

Wyszczególnienie	2014	2013	2012	2011	2011-2014	
					XII 2010=100	Indeks cen realnych 104,6
Wynagrodzenia	102,5	102,7	102,5	104,1	112,3	104,6
Towary i usługi konsumpc.	99,5	100,8	102,5	104,7	107,4	100,0
Zywność	97,6	101,3	103,8	104,6	107,6	100,1
Środki produkcji	98,3	99,7	103,0	108,4	109,5	102,0
w tym nawozy mineralne	92,5	94,6	104,9	118,6	108,6	101,1
Pestycydy	101,6	102,2	100,0	100,1	107,0	99,6
Bezp. nośniki energii	96,5	98,6	103,0	112,0	108,0	100,5
Maszyny	101,8	103,5	105,0	105,4	116,1	108,1
Materiały budowlane	99,4	99,7	101,3	106,4	106,9	99,5
Nożyce cen koszyka skupu	91,6	104,8	96,6	108,7	100,8	*
Koszyk skupu	90,1	104,5	99,5	117,8	110,4	102,7
w tym pszenica	86,5	74,8	133,9	97,4	84,4	78,6
Zyto	93,6	76,0	93,5	129,2	85,9	80,0
Jęczmień	81,0	88,8	114,2	116,7	95,9	89,2
Kukurydza	71,5	79,2	118,4	100,8	67,6	62,9
Ziemniaki	75,8	125,6	122,3	91,9	107,0	99,6
Bydło	95,4	92,7	103,6	123,1	112,8	105,0
trzoda chlewna	76,0	98,5	96,1	143,3	103,1	96,0
Drob	102,8	98,3	93,6	127,9	121,0	112,6
Ciętła	101,0	89,7	108,5	132,6	130,3	121,3
Mleko	83,0	122,4	97,2	109,3	107,9	100,5

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 14	XI 14	X 14	IX 14	VIII 14	VII 14	XII 13
	Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,9	99,9	99,7	100,1	100,1	99,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,0	101,2	100,5	100,6	100,6	99,5	100,7
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,7	98,5	98,9	99,6	99,7	99,6	100,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	98,6	98,4	98,8	98,8	99,5	99,6	100,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,8	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	101,6	101,5	101,2	100,8	100,4	100,0	99,7
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	102,5	101,7	100,7	100,9	100,8	98,5	100,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,5	100,0	99,7	100,5	100,7	100,1	100,8

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym, żywiec wołowy, wtoprzowy, i droźb, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W 2014 r. w kraju zebrano rekordowe 31,9 mln ton zbóż, tj. o 12,3% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o 19,5% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010. W związku z tym poprawiły się relacje podaży do popytu. Pomimo głębokiej redukcji zapasów początkowych, podaż krajowa (zapasy początkowe plus zbiory) w sezonie 2014/15 zwiększyła się w porównaniu z poprzednim sezonem o ponad 4% do 33,3 mln ton.

Rekordowe zbiory z 2014 r. przewyższają o 3,9 mln ton prognozowane na sezon 2014/15 zużycie krajowe, (1,4 mln ton nadwyżek po zbiorach w 2013 r.), które może wzrosnąć o 3,6% do 27,8 mln ton. Z powodu mniejszego popytu na zagranicznych rynkach, możliwości eksportu będą mniejsze niż w poprzednim sezonie. Dlatego rozchody ogółem (zużycie krajowe plus eksport) wzrosną tylko o 0,8%. W wyniku tego zapasy zbóż na koniec sezonu mogą się zwiększyć o blisko 30% do 2,0 mln ton, co stanowiłoby 6,0% ich rocznego zużycia wobec zaledwie 4,7% w poprzednim sezonie i 12,0% w sezonie 2012/13.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

ziarna obrobionego inaczej był większy, natomiast pozostałych produktów zmniejszył się. Import wszystkich produktów pierwot-

Wyszczególnienie	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2013/14 =100
					szacunek	prognoza	
Zapasy początkowe	3597	4883	4282	4139	3667	1538	41,9
Produkcja	29727	27084	26647	28408	28302	31794	112,3
Zasoby krajowe	33323	31967	30930	32547	31969	33332	104,3
Import	2024	2184	2766	1676	2134	1477	69,2
Ogółem zasoby	35347	34151	33696	34224	34103	34809	102,1
Zużycie krajowe:	27764	27898	27361	26057	26868	27849	103,6
w tym spasanie	16680	16908	16455	15295	15770	16650	105,6
Eksport	2700	1971	2196	4500	5697	4990	87,6
Zapasy końcowe	4883	4282	4139	3667	1538	1970	128,1
Zbiory minus zużycie	1962	-814	-714	2351	1434	3945	275,2
Zapasy/zużycie (%)	16,0	14,3	14,0	12,0	4,7	6,0	x

Źródło: Dane GUS i szacunki własne.

W okresie pierwszych pięciu miesięcy sezonu 2014/15 (lipiec – listopad 2014 r.) do skupu trafiło 5,0 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 21% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 3,3 mln ton pszenicy (2,6 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 444 tys. ton żyta (646 tys. ton), 562 tys. ton jęczmienia (505 tys. ton) oraz 1,1 mln ton kukurydzy (1,2 mln ton).

W listopadzie 2014 r., w porównaniu z październikiem 2014 r., ceny pszenicy i żyta w skupie nieznacznie wzrosły, potaniała natomiast kukurydza (o 4%) i jęczmień (o 2%). Na targowiskach ceny zbóż były minimalnie niższe. W porównaniu z listopadem 2013 r., przeciętne ceny zbóż podstawowych były od kilku do kilkunastu procent niższe niż przed rokiem. W tym czasie najbardziej potaniała kukurydza (o 23%), jęczmień (o 18%) i pszenica (o 13%).

W październiku 2014 r. z Polski wyeksportowano 534 tys. ton ziarna zbóż, wobec 650 tys. ton we wrześniu 2014 r., w tym 302 tys. ton pszenicy, 75 tys. ton żyta, 1 tys. ton jęczmienia i 108 tys. ton kukurydzy. Eksport pszenicy od początku sezonu jest bardzo wysoki. W okresie lipiec – październik 2014 r. sprzedano 1159 tys. ton pszenicy wobec 891 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Natomiast eksport zbóż pozostałych zmalał o 21% (771 tys. t), w tym kukurydzy o 31% (166 tys. t). Import ziarna w październiku 2014 r. wyniósł 87 tys. ton i w porównaniu z październikiem 2013 r. był mniejszy o 30%. W tym czasie eksport kasz, grysików i granulek oraz

nego przetwórstwa zwiększył się. Większy był eksport ciasta makaronowego, pasz dla zwierząt gospodarskich i domowych, natomiast pozostałych produktów wtórnego przetwórstwa zmniejszył się. Przywóz pasz dla zwierząt domowych nie zmienił się, zwiększył się import ciasta makaronowego, a zmniejszył się wyrobów spożywczych, chleba i pieczywa cukierniczego oraz pasz dla zwierząt gospodarskich.

W listopadzie 2014 r., w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, na skutek informacji o ograniczeniach w eksporcie z Rosji i pogodowych zakłóceniach w niektórych częściach globu, ceny zbóż w UE wzrosły od kilku do kilkunastu procent, jednak są nadal niższe niż przed rokiem. W Niemczech za pszenicę płacono 177 EUR/t (o 11% więcej), we Francji 184 EUR/t (o 7% więcej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 w październiku 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, była wyższa o 4%, w tym w Niemczech o 11%, a we Francji o 7%. Na rynku europejskim średnia cena kukurydzy wyniosła 140 EUR/t, wobec 137 EUR/t w poprzednim miesiącu.

W analizowanym miesiącu, w porównaniu z październikiem 2014 r., ceny wszystkich pasz były niższe średnio o 1%, natomiast w porównaniu z ubiegłym rokiem o ok. 3%.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2013	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
	XII	760,5	568,5	632,3	759,5	894,6	678,6	834,9	681,9	423,0
2014	I	757,6	578,4	668,1	772,2	911,3	683,4	861,9	689,5	423,2
	II	741,7	567,4	651,7	733,8	902,2	678,8	866,1	700,8	423,3
	III	754,8	572,2	663,0	734,9	901,2	680,7	880,3	720,5	425,2
	IV	791,4	605,5	677,4	740,3	901,5	683,5	866,5	715,3	423,9
	V	778,3	598,6	705,5	717,8	900,1	672,2	851,6	710,1	423,4
	VI	750,0	584,8	716,8	707,7	892,9	667,8	841,8	721,9	419,1
	VII	660,8	496,8	727,6	602,7	887,3	665	832,3	704,1	419,9
	VIII	638,1	524,3	745,3	616,7	813,5	604,7	762,2	645,4	424,8
	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
Zmiana w %										
	XI 2014 X 2014	3,6	3,5	-4,1	-2,0	-2,0	-0,1	-0,4	-0,9	X
	XI 2014 XI 2013	-13,1	-2,1	-22,5	-18,4	-14,7	-11,0	-13,5	-10,8	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
	XII	320,9	87,0	78,2	17,6	12,0	42,5	464,6	191,8	144,6
2014	I	289,3	88,9	50,7	21,7	14,8	34,9	401,1	167,7	95,4
	II	356,6	123,2	83,4	25,9	21,1	42,5	514,3	240,8	90,9
	III	444,7	129,8	57,2	13,0	10,0	42,4	562,3	221,9	146,0
	IV	540,6	290,9	57,1	20,4	16,6	45,5	668,1	392,7	140,3
	V	342,9	142,4	45,2	27,1	23,2	45,3	464,2	237,2	133,7
	VI	175,5	70,4	37,8	12,9	10,3	24,9	253,3	123,8	98,6
	VII	432,9	187,6	95,2	293,4	118,2	105,6	934,7	442,2	46,5
	VIII	1178,2	420,8	175,2	134,8	53,4	312,6	1827,7	883,2	26,7
	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
Zmiana w %										
	XI 2014 X 2014	-22,3	-35,2	-27,9	-13,1	17,0	-15,8	-21,7	-25,0	-5,4
	XI 2014 XI 2013	5,5	7,3	-54,3	106,8	130,4	17,2	-0,4	-30,7	14,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2013 ^a	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
	XI	167,1	136,4	11,2	83,7	11,8	590,6
	XII	155,4	121,1	12,1	85,7	13,6	587,9
	I	161,2	127,1	11,6	82,0	11,7	626,2
	II	153,7	116,7	10,2	79,7	10,9	557,7
	III	155,7	123,1	10,8	86,6	12,8	679,8
	IV	162,1	125,1	11,6	83,3	10,8	687,6
	V	152,5	120,8	11,4	83,7	10,8	652,2
	VI	138,8	108,7	9,9	81,5	11,3	599,7
	VII	162,6	129,3	10,8	82,4	10,7	637,5
	VIII	155,3	121,8	9,9	81,8	9,4	603,0
IX	175,3	136,1	11,4	83,7	11,7	662,6	
X	180,6	141,6	12,2	85,9	12,8	679,1	
Zmiana w %							
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$		3,0	4,1	7,0	2,7	9,4	2,5
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$		1,5	-0,7	-9,1	-4,8	-7,4	6,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import						
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b		
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0	
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2	
2013	VIII	201,1	97,5	137,5	30,5	503,6	61,1	1,1	5,9	3,0	74,2	
	IX	303,1	170,2	5,4	39,8	556,3	63,9	2,4	6,0	14,1	93,0	
	X	335,1	130,8	1,6	97,8	597,1	83,7	0,5	11,4	26,5	125,5	
	XI	170,3	119,3	0,7	166,2	488,3	69,6	0,0	16,2	62,6	154,0	
	XII	260,0	76,3	0,6	102,1	463,5	47,7	0,1	32,8	74,9	163,6	
	2014	I	180,0	75,9	0,9	84,9	363,3	50,9	0,3	27,6	60,8	144,6
		II	198,7	83,7	0,2	72,6	385,7	47,5	1,2	30,5	56,6	141,3
		III	268,2	79,9	0,2	106,4	481,7	38,3	0,2	24,9	23,2	90,8
		IV	340,9	78,3	0,2	107,0	556,7	42,3	0,5	27,6	10,4	86,0
		V	67,4	52,5	0,4	88,0	224,9	29,5	3,6	32,1	6,2	74,4
		VI	159,2	50,5	0,7	42,0	263,0	15,7	1,3	31,3	16,8	67,8
		VII	126,9	24,9	65,6	27,7	266,9	86,8	1,3	31,1	13,9	136,8
VIII		261,5	102,3	18,5	12,9	479,5	59,2	2,1	20,0	18,7	103,2	
IX		468,9	78,9	2,9	17,1	650,3	44,0	1,8	6,0	30,6	87,2	
X		301,9	74,8	1,2	108,1	533,9	37,4	0,1	10,4	33,4	87,4	
Zmiana w %												
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$		-35,6	-5,2	-57,7	531,1	-17,9	-14,8	-94,4	74,6	9,4	0,3	
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$		-9,9	-42,8	-21,0	10,6	-10,6	-55,2	-81,0	-8,4	26,0	-30,3	

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2013	VIII	6,0	1,6	5,8	1,8	2,1	4,3	0,8	1,6	2,9	10,3
	IX	6,8	1,8	5,5	2,4	2,0	5,0	1,1	2,1	3,5	6,4
	X	5,9	2,2	6,8	1,9	2,5	5,9	1,2	2,7	2,6	6,0
	XI	7,1	1,8	5,5	2,5	1,6	4,9	0,9	2,0	2,9	6,5
	XII	6,8	1,5	4,0	1,9	1,8	4,8	0,8	1,8	2,1	7,4
2014	I	7,1	2,1	5,1	1,3	2,6	4,4	1,0	2,3	1,9	10,2
	II	6,1	1,9	4,9	0,5	4,3	3,4	1,2	2,1	1,9	6,6
	III	7,4	2,1	5,1	0,7	4,4	4,0	1,0	2,6	2,0	10,2
	IV	6,2	1,4	3,0	2,2	4,1	3,6	1,0	1,9	2,1	9,6
	V	7,4	1,5	3,2	2,0	4,5	3,3	0,9	2,1	1,7	15,5
	VI	6,9	1,6	2,9	2,6	4,2	3,2	1,0	1,8	2,3	11,1
	VII	7,8	1,9	2,8	2,7	7,4	3,1	0,8	2,2	2,5	9,5
	VIII	6,8	1,7	2,7	2,9	5,1	3,8	0,9	2,1	2,7	11,1
	IX	9,6	1,6	2,4	3,0	6,7	3,6	1,0	2,5	3,8	9,1
	X	6,1	1,5	4,2	4,1	5,9	3,7	1,1	3,2	4,0	9,1
Zmiana w %											
	X 2014 IX 2014	-37,0	-11,4	76,0	38,4	-12,1	4,4	7,4	25,5	3,6	-0,6
	X 2014 X 2013	3,3	-32,8	-38,9	114,7	133,9	-37,1	-8,9	19,0	54,5	51,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2013	VIII	2,2	6,5	27,3	12,8	12,9	5,8	1,6	13,1	31,8	14,4
	IX	2,2	7,5	29,4	13,9	22,3	5,9	1,7	12,8	35,9	13,2
	X	2,9	7,9	32,3	13,2	23,6	6,4	1,6	14,0	37,4	14,7
	XI	2,5	7,5	31,0	13,9	21,9	6,6	1,7	12,3	34,7	15,6
	XII	2,2	6,5	27,2	12,3	20,8	5,7	1,6	10,3	36,7	15,4
2014	I	2,4	7,6	28,2	12,6	24,8	5,2	1,5	11,2	39,1	15,7
	II	2,3	7,4	29,8	10,6	19,7	4,9	1,8	11,3	33,9	13,0
	III	2,5	7,5	32,0	12,3	20,8	5,3	2,0	10,6	38,3	13,0
	IV	2,0	8,1	32,4	15,4	19,8	5,8	1,9	10,9	36,9	13,5
	V	1,7	7,2	32,0	13,4	18,6	4,9	1,5	10,1	39,8	13,1
	VI	2,4	7,6	30,9	10,1	20,5	5,1	1,7	10,2	37,5	11,7
	VII	2,2	7,8	30,9	13,3	19,0	5,2	1,9	10,7	38,4	14,0
	VIII	2,2	7,9	29,1	12,0	18,8	4,7	1,7	11,4	34,2	12,8
	IX	2,3	9,0	35,8	12,7	20,8	5,3	2,0	13,2	39,6	15,4
	X	2,5	6,8	33,7	13,0	23,1	6,1	1,9	11,6	28,4	15,4
Zmiana w %											
	X 2014 IX 2014	10,1	-25,0	-5,7	2,0	10,9	15,5	-6,4	-11,7	-28,2	0,0
	X 2014 X 2013	-12,6	-14,3	4,5	-2,1	-2,4	-4,5	15,7	-17,0	-24,1	5,1

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2013	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
	XII	1,16	2,49	2,10	4,54	3,89	4,44	5,00	5,87
2014	I	1,13	2,50	2,08	4,54	3,91	4,44	4,99	5,87
	II	1,14	2,49	2,13	4,58	3,92	4,42	5,01	5,85
	III	1,11	2,49	2,12	4,58	3,93	4,42	5,01	5,82
	IV	1,13	2,40	2,16	4,48	3,92	4,4	5,01	5,81
	V	1,12	2,46	2,16	4,48	3,93	4,4	5,01	5,84
	VI	1,11	2,47	2,12	4,42	3,93	4,4	5,01	5,84
	VII	1,11	2,45	2,10	4,44	3,93	4,4	5,02	5,83
	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,4	5,03	5,82
	IX	1,05	2,45	2,15	4,44	3,91	4,40	5,00	5,80
	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,4	5,01	5,82
Zmiana w %									
<u>XI 2014</u> X 2014		-1,9	-1,2	0,5	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
<u>XI 2014</u> XI 2013		-8,0	-4,0	3,4	-2,2	0,8	-0,9	0,2	-0,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2013	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,7	1748,1	2434,4	1449,6	1958,2	1700,4	2731,4
	XII	1720,2	1750,8	2434,1	1445,0	1951,9	1693,2	2733,1
2014	I	1715,6	1752,6	2417,7	1435,9	1950,3	1695,2	2731,1
	II	1718,2	1768,6	2414,6	1435,6	1949,4	1682,1	2725,3
	III	1717,5	1815,7	2402,9	1432,7	1938,2	1678,3	2718,1
	IV	1707,6	1825,2	2402,4	1448,6	1934,2	1676,3	2705,9
	V	1718,6	1820,6	2410,8	1446,8	1925,6	1678,3	2724,1
	VI	1719,1	1821,9	2415,3	1445,3	1927,5	1680,1	2715,9
	VII	1714,1	1815,9	2414,7	1439,9	1922,3	1679,7	2709,9
	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
Zmiana w %								
<u>XI 2014</u> X 2014		-0,2	-0,9	-0,5	-0,6	-0,5	-0,7	-0,4
<u>XI 2014</u> XI 2013		-1,5	1,2	-3,7	-4,6	-3,8	-3,7	-2,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2013	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204
	XII	2,129	2,182	4,028	0,895	1,933	3,656	2,042
2014	I	2,101	2,140	3,996	0,896	1,852	3,523	1,999
	II	2,115	2,161	4,015	0,883	1,690	3,208	2,089
	III	2,105	2,151	3,993	0,875	1,741	3,303	2,102
	IV	2,119	2,146	3,959	0,852	1,856	3,467	2,057
	V	2,152	2,139	4,053	0,814	1,841	3,467	2,061
	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

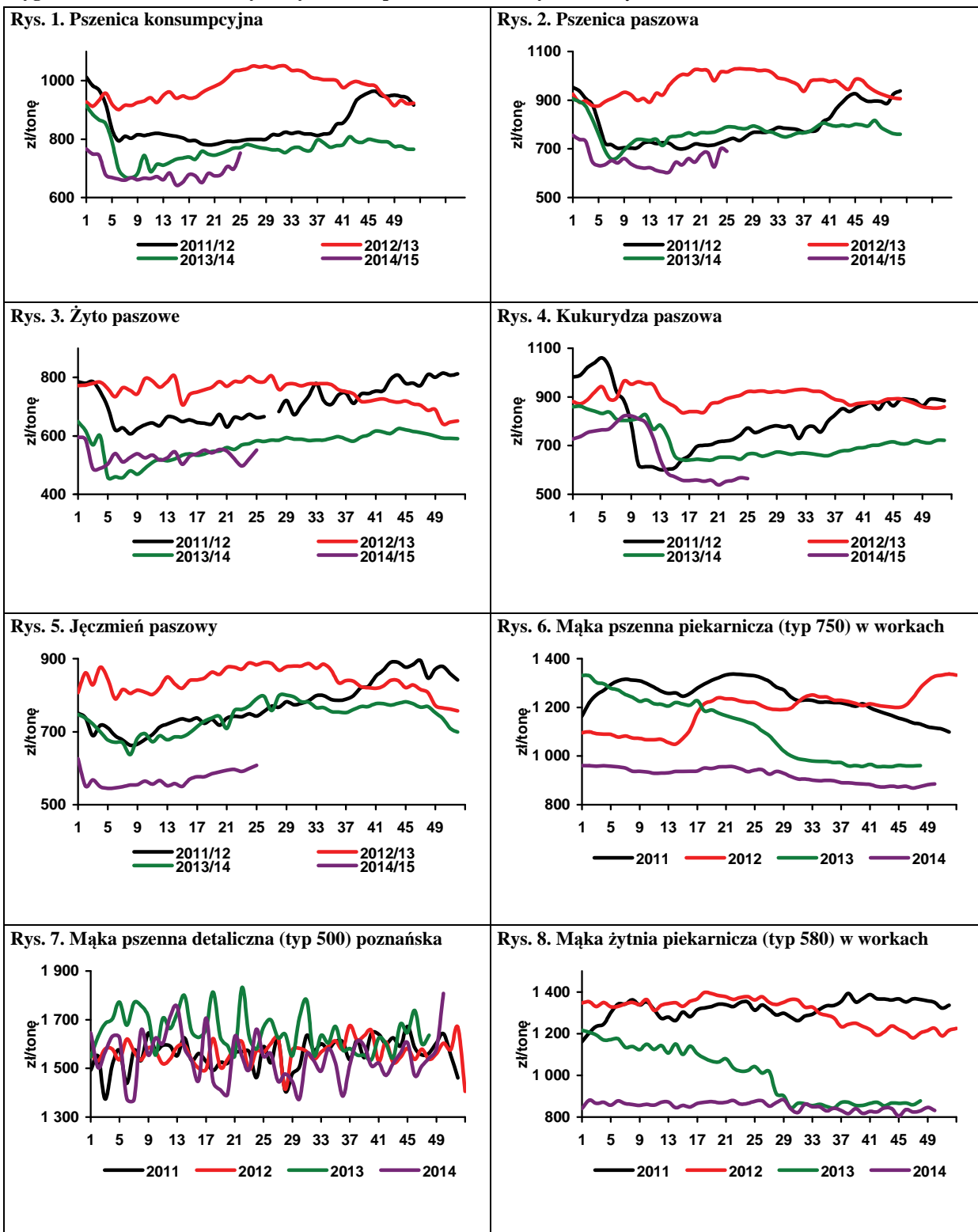
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2013	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157
	XII	198	173	167	177	182	.	142	144	156
2014	I	189	172	178	169	177	156	149	146	164
	II	188	174	176	171	176	157	150	149	171
	III	198	175	180	178	180	169	156	157	163
	IV	200	180	188	174	180	164	161	175	171
	V	191	186	180	161	174	165	159	164	171
	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
Zmiana w %										
<u>XI 2014</u> <u>X 2014</u>		11,3	1,5	0,9	6,6	11,3	1,3	0,0	6,7	1,6
<u>XI 2014</u> <u>XI 2013</u>		-8,3	-6,7	-0,6	-8,2	-12,9	-18,4	-22,9	-12,1	-16,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Zbiory buraków cukrowych w kampanii 2014/2015 zakończono w grudniu. Poprawa efektywności uprawy oraz korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji i zbiorów przyczyniły się do wzrostu plonów. Według wstępnych szacunków średni plon był rekordowy i wyniósł ok. 68 ton/ha. Wystąpiły duże różnice plonowania w układzie terytorialnym. W południowych województwach plony wyniosły ok. 80 ton/ha, a w województwie kujawsko-pomorskim ok. 50 ton/ha. Zbiory są szacowane na ok. 12,3 mln ton. Niskie temperatury w grudniu spowodowały zamarzanie buraków cukrowych na przymach, które może skutkować stratami surowca. Produkcja cukru może wynieść ok. 1850 tys. ton. Według GUS w okresie wrzesień-listopad br. produkcja cukru wyniosła 1269 tys. ton i była o 15% większa niż przed rokiem. Produkcja będzie większa od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton) i zużycia krajowego (1630 tys. ton). W 2015 r. cukier pozakwotowy będzie eksportowany do krajów trzecich, zużywany na cele niespożywcze lub zostanie zaliczony na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016.

Na krajowym rynku ceny cukru utrzymują się na niskim poziomie. W listopadzie br. średnia cena zbytu w workach 50 kg wyniosła 1,80 zł/kg i była o 4,2% niższa niż w październiku br. oraz o 36% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu cukru w opakowaniach jednokilogramowych spadła o 4,5% do 1,68 zł/kg i była o 38% niższa niż przed rokiem. Ceny detaliczne cukru w listopadzie br. spadły o 3,2% do 2,12 zł/kg oraz były o 35% niższe niż przed rokiem. Duży spadek cen zbytu negatywnie wpływa na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. Zysk netto sektora za pierwsze trzy kwartały 2014 r. wyniósł 565,5 mln zł i był o 33% mniejszy niż w analogicznym okresie 2013 r. Spadek cen jest jednak korzystny dla gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw przemysłu spożywczego, gdyż niższe są koszty wtórnego przetwórstwa żywności.

W okresie styczeń-październik 2014 r. wyeksportowano 383,7 tys. ton cukru, z tego 275 tys. ton do UE. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (98 tys. ton), Litwa (37 tys. ton), Słowacja i Węgry (po 30 tys. ton) oraz Czechy (26 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 542 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (34 tys. ton), Kazachstanu (26 tys. ton) oraz Rosji (14 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach krajów trzecich wyniosły ok. 335 EUR/tonę. W okresie dziesięciu miesięcy 2014 r. import wyniósł 179 tys. ton. Największe ilości importowano w marcu, maju i lipcu (łącznie 122 tys. ton), gdyż sprowadzano cukier do rafinacji. Cukier surowy importowano z Sudanu (54 tys. ton), Zimbabwe (25 tys. ton) i Mozambiku (25 tys. ton). W pozostałych miesiącach import był niewielki, a średnia cena importowa z krajów trzecich wyniosła 532 EUR/tonę. Import z państw UE wyniósł 65 tys. ton po przeciętnej cenie transakcyjnej 558 EUR/tonę. Spośród krajów członkowskich największe ilości cukru sprowadzono z Niemiec (23 tys. ton) i Francji (12 tys. ton).

Według szacunków F.O. Licht w sezonie 2014/2015 światowa produkcja zmniejszy się o 1,5% do ok. 178,7 mln ton w przeliczeniu na cukier surowy, a zużycie światowe wzrosło o 0,9% do 176,8 mln ton. Zapasy końcowe zmniejszą się do 76,7 mln ton, ale nadal będą stanowiły ok. 43% zużycia. Duże zapasy są głównym powodem relatywnie niskich cen na międzynarodowych giełdach. W grudniu 2014 r. ceny na światowym rynku nadal spadały. Ceny cukru surowego obniżyły się do ok. 330 USD/tonę, a cukru białego 395 USD/tonę. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że do połowy 2015 r. nie nastąpi istotny wzrost cen cukru białego (410-420 USD/tonę) i cukru surowego do (320-350 USD/tonę). Relatywnie niskie ceny na światowym rynku niekorzystnie wpływają na ceny w eksporcie i w konsekwencji na sytuację finansową sektora cukrowniczego.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2012	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
2013	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
	2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59
II		466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
III		506,29	595,70	324,40	579,26	667,32	570,49
IV		487,80	570,21	338,62	623,19	617,83	712,25
V		491,00	541,54	345,12	492,88	631,05	481,24
VI		488,79	531,67	340,64	490,24	459,64	732,41
VII		495,98	524,74	351,80	465,72	522,98	451,41
VIII		488,45	510,39	348,47	512,68	497,56	546,75
IX		479,85	480,92	420,67	525,28	481,00	830,96
X		443,00	497,39	342,09	546,75	510,02	841,11

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

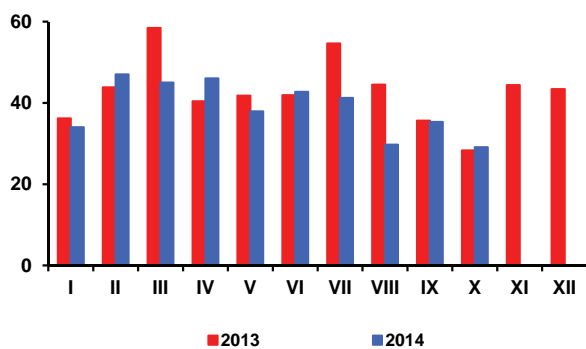
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowy		
2012	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
	I	3,27	3,33	1,67	3,92
2013	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
	2014	I	2,54	2,36	1,69
II		2,44	2,33	1,69	2,99
III		2,32	2,15	1,70	2,87
IV		2,13	1,94	1,69	2,65
V		2,08	1,98	1,69	2,58
VI		2,05	1,95	1,68	2,48
VII		2,02	1,85	1,70	2,39
VIII		1,97	1,85	1,70	2,30
IX		1,94	1,83	1,69	2,23
X		1,88	1,76	1,70	2,19
XI		1,80	1,68	1,71	2,12

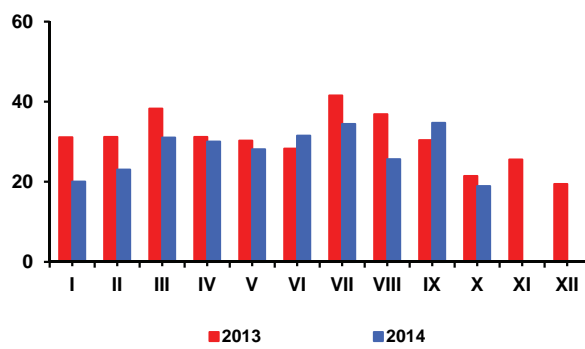
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

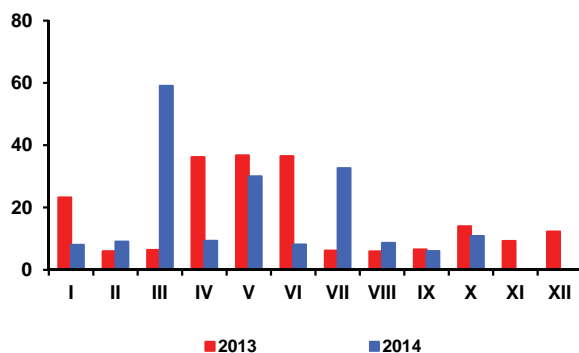
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

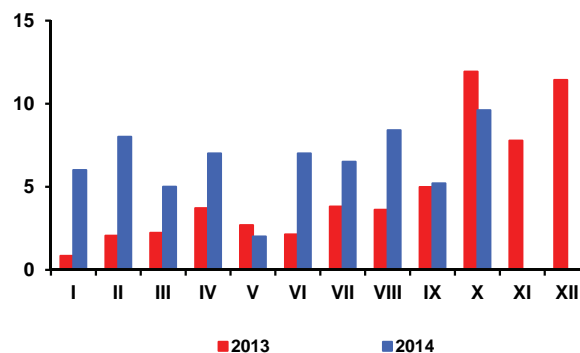
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

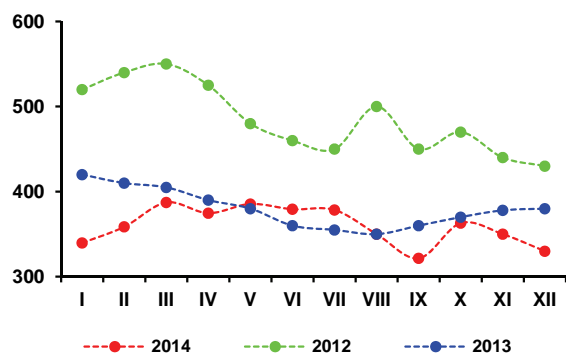
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

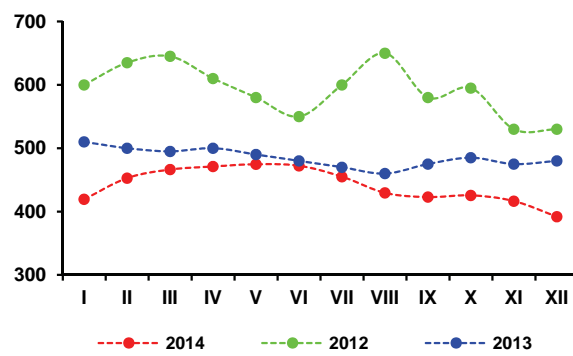
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

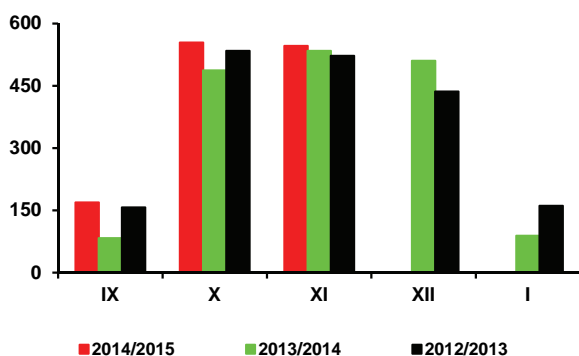
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Ponownie podniesiono prognozy zbiorów nasion oleistych w sezonie 2014/15. Według grudniowej oceny USDA zbiory 7 najważniejszych nasion i owoców roślin oleistych osiągną w bieżącym sezonie rekordowy poziom 530,7 mln ton (o 1,8 mln ton więcej niż przed miesiącem) i będą o 25,1 mln ton większe niż w sezonie poprzednim. Ostatnie szacunki zwiększono przede wszystkim w wyniku poprawy prognoz dla soi (o 0,8 mln ton do 312,8 mln ton), rzepaku (o 1,2 mln ton do 71,9 mln ton) i nasion słonecznika (o 0,1 mln ton do 39,9 mln ton). Jednocześnie zmniejszono prognozy zbiorów orzeszków ziemnych (o 0,2 mln ton do 39,0 mln ton), a bez zmian pozostały dla bawełny (45,0 mln ton), ziaren palmowych (16,6 mln ton) i kopry (5,5 mln ton). Oczekuje się, że światowy przerób nasion oleistych wzrośnie do 429,7 mln ton (o 13,8 mln ton), a więc mniej niż ich produkcja. W rezultacie zapasy na koniec sezonu będą bardzo wysokie i wyniosą 104,1 mln ton, wobec 80,6 mln ton przed rokiem.

W ślad za wzrostem zbiorów na światowym rynku nastąpił spadek cen nasion oleistych i produktów ich przerobu. Według grudniowej oceny Oil World przeciętna cena rzepaku obniży się w sezonie 2014/15 o 17% do 431 USD/tonę, oleju rzepakowego o 14% do 855 USD/tonę, a śrutę rzepakową o 13% do 255 USD/tonę.

W portach europejskich przeciętna cena rzepaku wyniosła w listopadzie 2014 r. 418 USD/tonę (cif Hamburg) i była o 6 USD/tonę (o 1,5%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 91 USD (o 17,9%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 836 USD/tonę (fob ex-mill Holandia), a więc tyle samo co przed miesiącem, ale o 189 USD/tonę (o 18,4%) mniej niż przed rokiem. Cena śrutę rzepakową wyniosła 263 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 6 USD/tonę (o 2,3 %) wyższa niż przed miesiącem, ale o 53 USD/tonę (o 16,8%) niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła w listopadzie 1376 zł/tonę i była o 1,9% wyższa niż przed miesiącem. Cena zbytu oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego wzrosła o 1,1% do 3016 zł/tonę, a śrutę rzepakową o 1,7% do 778 zł/tonę. W relacji do listopada 2013 r. ceny rzepaku, oleju i śrutę rzepakową były niższe odpowiednio o 9,4%, 12,3% i 11,3%.

Krajowy przerób rzepaku był w październiku 2014 r. o 18% większy niż we wrześniu i tylko o 3% mniejszy od rekordowego przerobu w sierpniu. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2014 r. krajowy przerób rzepaku był znacznie większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w tym czasie 995 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 29% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach poprzedniego roku), z tego rafinowały 589 tys. ton (o 13% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 335 tys. ton i była o 5% mniejsza.

Ewa Rosiak

**Magdalena
Bodyt**

Import nasion oleistych (z wyjątkiem rzepaku) i margaryn był w październiku 2014 r. większy niż w poprzednim miesiącu, a olejów roślinnych i śrut oleistych mniejszy. W tym samym czasie w eksporcie odnotowano wzrost wywozu surowców i produktów oleistych. Wyjątkiem był głęboki spadek wywozu rzepaku i niewielki śrutę rzepakową. Od stycznia do października 2014 r. wywieziono: 683 tys. ton nasion oleistych, w tym 665 tys. ton rzepaku (o 2% mniej niż w tym samym okresie 2013 r.), 424 tys. ton olejów roślinnych, w tym 410 tys. ton oleju rzepakowego (o 35% więcej), 591 tys. ton śrut oleistych, w tym 498 tys. ton śrutę rzepakową (o 7% więcej) i 100 tys. ton margaryn (o 6% mniej). Przywieziono: 2494 tys. ton śrut oleistych (o 13% więcej niż w analogicznym okresie 2013 r.), 478 tys. ton olejów roślinnych (o 7% więcej), w tym 118 tys. ton oleju rzepakowego (o 48% więcej), 326 tys. ton nasion oleistych (o 3% mniej), w tym 182 tys. ton rzepaku (o 7% mniej) oraz 65 tys. ton margaryn (o 17% mniej). Wpływy z eksportu surowców i produktów oleistych wyniosły w pierwszych dziesięciu miesiącach 2014 r. 833 mln EUR (spadek o 2% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku), a wydatki na ich import 1489 mln EUR (wzrost o 4%).

Zmiany cen detalicznych tłuszczów roślinnych były w listopadzie 2014 r. różnokierunkowe. W relacji do poprzedniego miesiąca nastąpił dalszy spadek cen margaryn, ale ceny olejów roślinnych, z wyjątkiem oliwy z oliwek, wzrosły. Średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych jedenastu miesiącach 2014 r. był o 1,6% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Oleje roślinne potaniały o 2,7%, margaryny o 1,0%, a ceny oliwy z oliwek wzrosły o 1,8%. Tłuszcze roślinne potaniały względem masła, którego ceny wzrosły w porównywanym okresie o 3,5%, ale podrożały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”, których ceny zmalały o 5,8%, a więc najwięcej spośród wszystkich rodzajów tłuszczów.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1 161 448	30,14	25,1	71,6
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2013 X	108 564	57 295	47 270	118 589	3,08	43,5	91,5
XI	100 958	50 720	44 180	107 498	2,79	43,8	93,9
XII	97 809	42 184	45 284	94 709	2,46	46,3	103,3
2014 I	85 090	39 028	51 238	72 880	1,89	60,2	116,8
II	92 301	45 597	41 521	96 377	2,50	45,0	95,8
III	118 943	51 858	41 390	129 411	3,36	34,8	91,9
IV	112 402	51 033	37 296	126 139	3,27	33,2	89,1
V	85 819	42 639	37 425	91 033	2,36	43,6	94,3
VI	49 667	46 493	33 869	62 291	1,62	68,2	79,7
VII	64 967	48 798	36 858	76 907	2,00	56,7	84,5
VIII	131 237	52 548	44 534	139 251	3,61	33,9	94,2
IX	108 243	53 537	45 856	115 924	3,01	42,4	93,4
X	127 726	46 843	53 804	120 765	3,13	42,1	105,8
Zmiany w %							
X 2014 IX 2014	18,0	-12,5	17,3	4,2	4,0	x	x
X 2014 X 2013	17,7	-18,2	13,8	1,8	1,6	x	x
X 2014 XII 2013	30,6	11,0	18,8	27,5	27,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2013 X	108 564	12 522	45 848	75 238	1,95	42,2	144,3
XI	100 958	9 813	42 830	67 941	1,76	42,4	148,6
XII	97 809	8 218	44 247	61 780	1,60	45,2	158,3
2014 I	85 090	8 681	50 583	43 188	1,12	59,4	197,0
II	92 301	9 833	40 374	61 760	1,60	43,7	149,5
III	118 943	13 987	40 148	92 782	2,41	33,8	128,2
IV	112 402	15 162	33 601	93 963	2,44	29,9	119,6
V	85 819	7 772	36 098	57 493	1,49	42,1	149,3
VI	49 667	5 745	32 758	22 654	0,59	66,0	219,2
VII	64 967	12 225	35 083	42 109	1,09	54,0	154,3
VIII	131 237	17 351	43 574	105 014	2,73	33,2	125,0
IX	108 243	15 918	45 131	79 030	2,05	41,7	137,0
X	127 726	11 351	53 061	86 016	2,23	41,5	148,5
Zmiany w %							
X 2014 IX 2014	18,0	-28,7	17,6	8,8	8,8	x	x
X 2014 X 2013	17,7	-9,4	15,7	14,3	14,4	x	x
X 2014 XII 2013	30,6	38,1	19,9	39,2	39,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2013 X	162 846	225 497	96 675	291 668	59,4	55,8
XI	151 437	221 748	84 175	289 010	55,6	52,4
XII	146 714	294 629	70 503	370 840	48,1	39,6
2014 I	127 635	241 628	58 026	311 237	45,5	41,0
II	138 452	190 893	47 706	281 639	34,5	49,2
III	178 415	147 560	75 901	250 074	42,5	71,3
IV	168 603	215 527	83 216	300 914	49,4	56,0
V	128 729	364 973	37 603	456 099	29,2	28,2
VI	74 501	287 604	63 531	298 574	85,3	25,0
VII	97 451	254 448	39 054	312 845	40,1	31,1
VIII	196 856	294 830	51 752	439 934	26,3	44,7
IX	162 365	284 164	65 269	381 260	40,2	42,6
X	191 589	212 551	68 475	335 665	35,7	57,1
Zmiany w %						
X 2014 IX 2014	18,0	-25,2	4,9	-12,0	x	x
X 2014 X 2013	17,7	-5,7	-29,2	15,1	x	x
X 2014 XII 2013	30,6	-27,9	-2,9	-9,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2013 X	162 846	3 099	90 097	75 848	55,3	214,7
XI	151 437	2 685	75 694	78 428	50,0	193,1
XII	146 714	4 354	61 451	89 617	41,9	163,7
2014 I	127 635	3 754	49 261	82 128	38,6	155,4
II	138 452	7 327	41 342	104 437	29,9	132,6
III	178 415	7 401	68 093	117 723	38,2	151,6
IV	168 603	12 056	74 644	106 015	44,3	159,0
V	128 729	5 605	25 718	108 616	20,0	118,5
VI	74 501	3 131	54 948	22 684	73,8	328,4
VII	97 451	3 394	24 186	76 659	24,8	127,1
VIII	196 856	4 587	43 128	158 315	21,9	124,3
IX	162 365	9 148	58 980	112 533	36,3	144,3
X	191 589	6 287	58 119	139 757	30,3	137,1
Zmiany w %						
X 2014 IX 2014	18,0	-31,3	-1,5	24,2	x	x
X 2014 X 2013	17,7	102,9	-35,5	84,3	x	x
X 2014 XII 2013	30,6	44,4	-5,4	56,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2013 X	44 733	10 034	14 968	39 799	1,03	33,5	112,4
XI	39 085	5 297	14 078	30 304	0,79	36,0	129,0
XII	28 436	8 148	9 144	27 440	0,71	32,2	103,6
2014 I	32 000	5 958	7 682	30 276	0,79	24,0	105,7
II	31 552	6 619	9 205	28 966	0,75	29,2	108,9
III	36 985	6 045	12 481	30 549	0,79	33,7	121,1
IV	33 552	7 620	8 590	32 582	0,85	25,6	103,0
V	26 938	5 397	9 080	23 255	0,60	33,7	115,8
VI	32 652	5 629	8 805	29 476	0,76	27,0	110,8
VII	30 354	6 158	10 206	26 306	0,68	33,6	115,4
VIII	30 874	5 343	9 250	26 967	0,70	30,0	114,5
IX	38 819	7 508	10 182	36 145	0,94	26,2	107,4
X	41 462	8 544	14 610	35 396	0,92	35,2	117,1
Zmiany w %							
X 2014 IX 2014	6,8	13,8	43,5	-2,1	-2,1	x	x
X 2014 X 2013	-7,3	-14,8	-2,4	-11,1	-10,7	x	x
X 2014 XII 2013	45,8	4,9	59,8	29,0	29,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2012 I-XII	1981,1	893,4	2,22
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2013 XI	1519,0	742,1	2,05
XII	1531,0	760,5	2,01
2014 I	1493,0	757,6	1,97
II	1555,0	741,7	2,10
III	1595,0	754,8	2,11
IV	1719,0	778,6	2,21
V	1758,0	778,3	2,26
VI	1631,0	750,0	2,17
VII	1261,5	660,8	1,91
VIII	1316,3	638,1	2,06
IX	1316,0	637,1	2,07
X	1327,6	623,0	2,13
XI	1376,0	645,2	2,13
Zmiany w %			
XI 2014 X 2014	3,6	3,6	x
XI 2014 XI 2013	-9,4	-13,1	x
XI 2014 XII 2013	-10,1	-15,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX i X – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

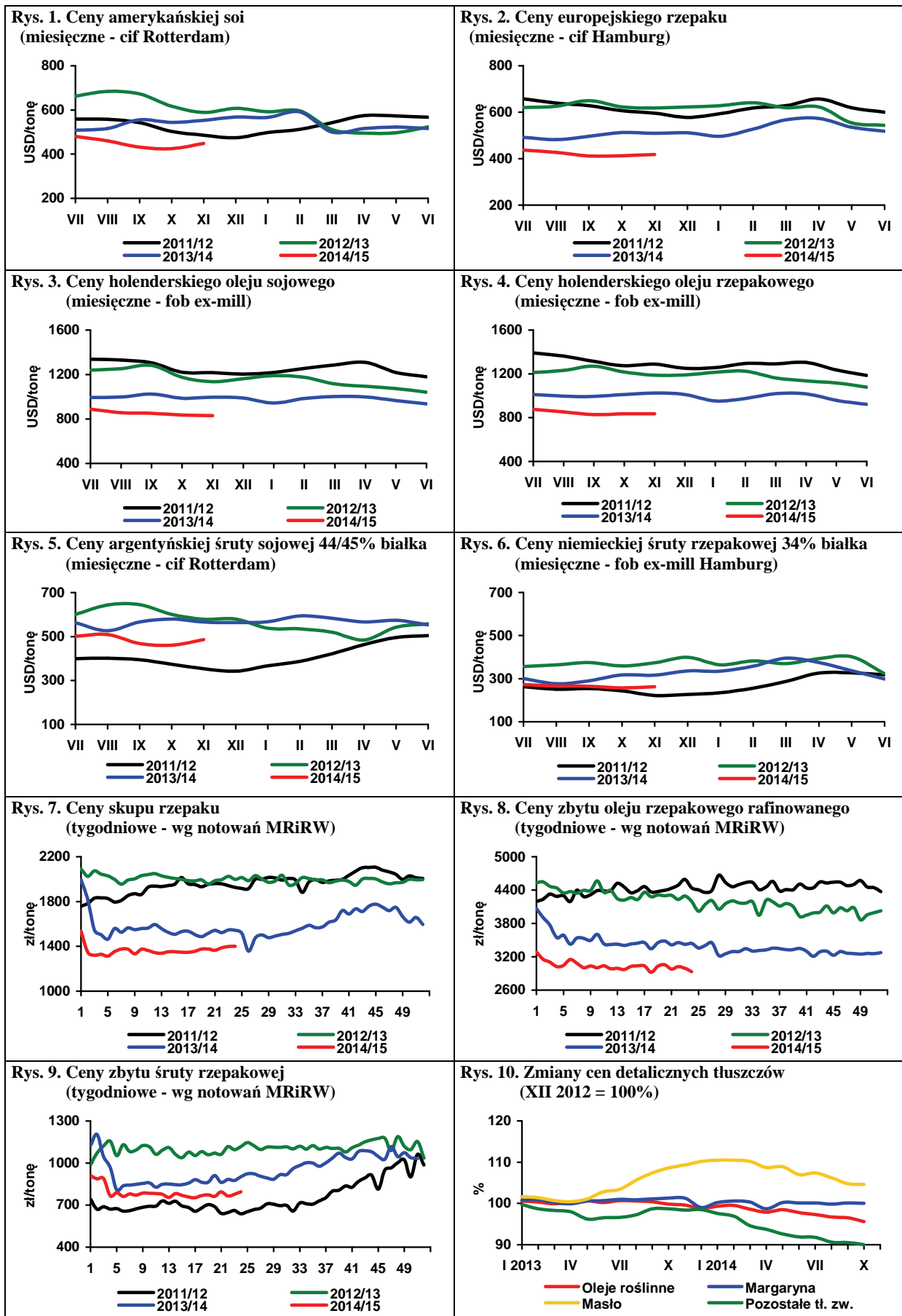
Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2013 XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
XII	5,09	7,09	18,77	6,28	6,58	13,93	23,70	7,88
2014 I	5,70	6,89	18,65	6,27	6,66	13,98	23,80	7,72
II	5,44	6,82	18,04	6,17	6,59	13,88	23,75	7,68
III	5,44	6,76	17,72	6,21	6,52	13,95	23,70	7,60
IV	5,23	6,72	17,54	6,19	6,42	13,88	23,30	7,56
V	5,32	6,72	17,21	6,16	6,47	13,90	23,40	7,52
VI	4,99	6,74	17,16	6,16	6,37	13,88	23,00	7,44
VII	5,13	6,69	17,16	6,14	6,32	13,80	23,05	7,44
VIII	5,12	6,64	16,95	6,17	6,23	13,75	22,85	7,36
IX	5,05	6,57	16,09	6,16	6,18	13,70	22,45	7,32
X	5,07	6,48	16,07	6,11	6,11	13,75	22,45	7,32
XI	5,19	6,47	16,09	6,08	6,14	13,73	22,10	7,24
Zmiany w %								
<u>XI 2014</u> X 2014	2,4	-0,2	0,1	-0,5	0,5	-0,2	-1,6	-1,1
<u>XI 2014</u> XI 2013	2,8	-9,0	-12,9	-3,2	-8,6	-1,6	-6,0	-8,6
<u>XI 2014</u> XII 2013	2,0	-8,7	-14,3	-3,2	-6,7	-1,4	-6,8	-8,1

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według najnowszych szacunków GUS¹ powierzchnia uprawy ziemniaków w 2014 r. wyniosła 277 tys. ha i była mniejsza niż w 2013 r. o 60,1 tys. ha (o 17,8%) oraz mniejsza o 247,9 tys. ha (o 47,2%) od średniej z lat 2006-2010. Plony ziemniaków wyniosły 278 dt/ha i w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyły się o 67 dt/ha (o 31,8%), a w odniesieniu do średniej z lat 2006-2010 były wyższe o 90 dt/ha (o 47,9%). Najwyższe plony – 300 dt/ha i więcej uzyskano w województwach: opolskim (376 dt/ha), lubuskim (313 dt/ha), zachodniopomorskim (309 dt/ha) i śląskim (300 dt/ha), a najniższe w województwach: podlaskim (224 dt/ha), mazowieckim (246 dt/ha) i małopolskim (250 dt/ha). Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych) w 2014 r. wyniosły blisko 7,7 mln t i były wyższe o 0,6 mln t (o 8,1%) niż w 2013 r., ale o 2,2 mln t (o 22,2%) niższe od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

W bieżącym sezonie rynek ziemniaków w Polsce i w innych krajach UE znajduje się pod silną presją podaży, co znajduje odzwierciedlenie w bardzo niskim poziomie cen. W grudniu sytuacja nie uległa zmianie, a średni poziom cen ziemniaków na targowiskach wyniósł 0,61 zł/kg i był o połowę niższy niż przed rokiem. Najniższe ceny notowano w województwie małopolskim i świętokrzyskim (0,29 i 0,31 zł/kg), a najwyższe w lubuskim i pomorskim (0,90 i 0,91 zł/kg). Głębszy spadek cen nastąpił w obrocie hurtowym. Średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych w okresie przedświątecznym wyniósł 0,37 zł/kg, wobec 1,04 zł/kg w analogicznym okresie 2013 r. W Broniszach ziemniaki oferowano w cenie 0,28-0,42 zł/kg, w Lublinie 0,30-0,50 zł/kg, w Poznaniu 0,40-0,53 zł/kg, w Sandomierzu 0,26-0,40 zł/kg, a w Łodzi 0,27-0,47 zł/kg, a w Kaliszu zaledwie 0,20 zł/kg. W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny te nie uległy większym zmianom. Na giełdach towarowych pojawiły się również ziemniaki importowane w cenie 0,33-0,43 zł/kg. W najbliższych miesiącach może nastąpić nieznaczny sezonowy wzrost cen ziemniaków, a jego skala będzie uzależniona od spadku temperatury i wielkości podaży ziemniaków importowanych.

Ostatnie tygodnie nie przyniosły zauważalnych zmian cen na zachodnioeuropejskich rynkach. W Niemczech ceny ziemniaków jadalnych w okresie przedświątecznym wynosiły 62-66 euro/t, wobec 254-262 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa w ciągu ostatniego miesiąca nie uległy zmianie i w zależności od wielkości, jakości bulw oraz od regionu wynosiły od 10 do 40 euro/t (poza kontraktacją), a ziemniaków na pasze od 0 do 20 euro/t. We Francji ceny ziemniaków

z przeznaczeniem na eksport w ciągu ostatniego miesiąca nieznacznie wzrosły (do 70-80 euro/t), ale nadal były o 50-60% niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na wolnym rynku utrzymują się poziomie 15-18 euro/t. W Belgii ceny w grudniu osiągnęły historycznie najniższy poziom. Ceny odmiany Bintje (stanowiącej więcej niż połowę uprawianych ziemniaków) spadły do zaledwie 10-12,5 euro/t, wobec ok. 120 euro/t w roku ubiegłym i 235 euro/t dwa lata wcześniej.

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2014 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 142,2 tys. ton, wobec 146,5 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Nieznaczny wzrost, z 25,6 do 25,9 tys. ton, zanotowano w eksporcie chipsów. Eksport suszu był podobny jak przed rokiem i wyniósł 13,7 tys. ton. Zmalała, z 51,1 do 44,7 tys. ton sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi i mąki ziemniaczanej. Zmniejszył się też eksport syropów skrobiowych (z 35,5 do 24,9 tys. ton) i dekstryn (z 14,1 do 7,8 tys. ton).

W okresie styczeń-październik 2014 r. import frytek był wyraźnie większy niż w roku poprzednim i wyniósł 58,8 tys. ton, wobec 38,5 tys. ton. Import chipsów zwiększył się z 7,3 do 7,7 tys. ton, a suszu zmniejszył się z 2,2 do 2,2 tys. ton. Większy był import skrobi nieprzetworzonych, natomiast wyraźnie zmalał przywóz syropów skrobiowych i skrobi modyfikowanych. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2014 r. sprowadzono 105,3 tys. ton syropów skrobiowych i 64,5 skrobi modyfikowanych, wobec odpowiednio: 198,0 i 73,0 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przywóz skrobi ziemniaczanej był nieznacznie mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 10,2 tys. ton, natomiast wzrósł import skrobi pszennej z 47,7 do 67,0 tys. ton, a kukurydzianej z 39,7 do 42,1 tys. ton.

¹ Wynikowy szacunek produkcji głównych ziemiołódów rolnych i ogrodniczych w 2014 r., GUS, 19 grudnia 2014 r.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
I	.	.	31 700	50 300	-	-	777	140
II	.	.	59 000	48 400	-	-	-	141
III	.	.	52 200	61 000	-	-	-	100
IV	36 000	45 700	77 400	58 900	-	-	-	198
V	36 900	48 500	68 000	48 300	-	-	-	268
VI	12 700	41 700	42 800	56 700	-	-	-	77
VII	26 500	37 700	43 500	55 900	-	-	-	114
VIII	61 800	88 700	78 100	92 500	910	3 520	1 463	2 369
IX	289 100	282 800	225 100	318 100	35 524	36 492	27 800	39 274
X	302 700	324 000	328 200	350 200	42 123	47 238	43 925	46 459
XI	183 100	207 700	172 100	260 800	28 881	32 663	21 775	
XII	69 200	72 400	77 900		5 506	7 513	6 091	
RAZEM	932 400 ^a	1 013 300 ^a	924 900 ^a	929 100 ^a	112 944	127 426	101 831	89 140

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2013 VII	135	0	846	6 313	1 435	3 102	2 054	18 497	3 268	832
VIII	44	0	365	5 481	1 594	3 569	1 431	18 161	2 866	1 017
IX	118	0	877	6 173	1 393	3 496	1 083	14 836	1 937	1 104
X	74	0	2 250	9 298	1 193	4 338	1 488	15 666	3 077	2 081
XI	35	23	4 199	6 413	1 130	3 846	1 021	14 784	2 533	1 574
XII	19	233	2 898	3 637	1 321	2 572	1 188	14 642	2 948	1 186
2014 I	27	358	2 219	4 005	1 615	2 192	835	13 381	2 097	1 474
II	38	355	3 571	3 630	1 204	2 084	826	12 912	3 060	1 108
III	22	542	5 383	3 525	669	2 316	778	13 083	3 169	1 259
IV	190	2 489	3 814	6 431	1 119	3 219	655	14 283	3 048	1 751
V	150	3	7 790	5 556	1 109	2 612	758	13 785	2 783	1 399
VI	465	-	1 734	3 877	1 257	2 555	712	15 119	2 822	1 199
VII	163	-	406	4 025	1 231	2 406	708	16 242	2 295	1 247
VIII	86	14	186	2 117	302	2 241	881	17 627	2 343	1 015
IX	32	-	1 033	4 374	622	2 425	857	13 701	2 695	1 768
X	42	-	3 029	7 111	401	2 894	823	12 120	1 597	1 438

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2013 VII	6	51	4 258	666	8 681	20 019	7 760	3 505	620	284
VIII	3	1	480	679	9 297	21 651	7 029	3 669	730	182
IX	13	2	844	735	8 858	17 723	6 532	5 279	669	236
X	7	1	3 804	1 207	9 080	18 556	7 103	4 663	740	173
XI	128	274	5 827	2 347	10 690	19 224	6 472	4 460	498	277
XII	556	326	7 359	992	11 615	16 061	6 054	5 417	647	162
2014 I	1 181	157	7 342	1 089	12 247	10 715	6 706	8 199	573	135
II	1 529	397	8 751	798	11 154	9 788	6 574	6 712	758	150
III	4 084	8 796	18 479	899	10 622	11 520	6 165	6 310	543	177
IV	10 215	7 986	21 754	1 027	11 324	8 669	6 272	4 772	728	102
V	28 196	1 524	26 804	613	10 619	10 055	6 378	5 823	788	218
VI	8 697	1 020	16 720	436	11 924	9 907	6 279	7 008	789	191
VII	153	356	4 735	666	10 343	15 968	6 702	7 472	883	160
VIII	3	-	968	914	7 880	8 086	6 041	3 415	804	133
IX	2	-	2 753	820	10 213	9 635	6 659	4 251	1 120	508
X	30	-	4 051	985	13 956	10 989	6 677	4 812	669	381

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

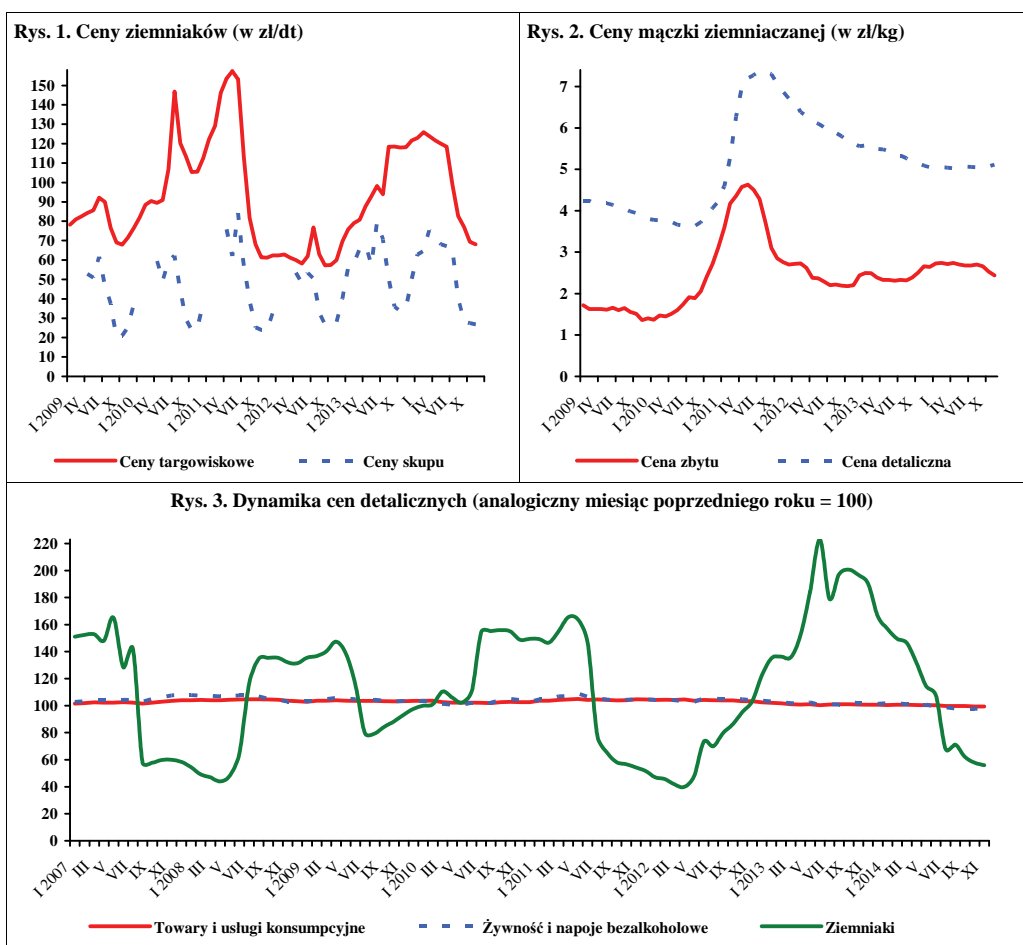
Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2013	2014	2014	2014	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	35,4	28,1	27,5	26,8	75,7	97,5
	targowiskowa	118,1	76,9	69,4	68,0	57,6	98,0
	detaliczna (zł/kg)	1,47	0,90	0,84	0,83	56,5	98,8
	importowa	108,2	36,5	39,6	.	39,5	108,5
	eksportowa	65,2	41,3	47,1	.	59,0	114,2
Relacje cen	skup / targowisko	0,30	0,37	0,40	0,39	131,5	99,5
	targowisko / detal	0,80	0,85	0,83	0,82	102,0	99,2
	skup / detal	0,24	0,31	0,33	0,32	134,1	98,6
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,66	2,66	2,53	2,44	91,7	96,4
	detaliczna (zł/kg)	5,09	5,04	5,07	5,11	100,4	100,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,96	8,86	8,92	8,86	98,9	99,3
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,90	35,70	35,80	35,90	100,0	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,94	10,00	10,02	10,12	101,8	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie	2013	2014			wsk. zmian cen		
	listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny	
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%	
1	Dolnośląskie	130,1	87,0	80,0	79,8	61,3	99,8
2	Kujawsko-pomorskie	115,0	85,0	76,3	77,2	67,2	101,2
3	Lubelskie	108,6	83,1	67,4	67,4	62,1	100,1
4	Lubuskie	132,3	83,1	78,0	76,5	57,8	98,1
5	Łódzkie	115,8	60,0	54,7	53,4	46,1	97,7
6	Małopolskie	111,4	74,5	65,7	59,1	53,1	90,0
7	Mazowieckie	123,5	70,0	63,7	61,8	50,0	97,1
8	Opolskie	129,6	78,1	62,8	62,1	48,0	99,0
9	Podkarpackie	118,7	80,9	71,4	71,5	60,3	100,2
10	Podlaskie	110,4	67,1	60,1	57,3	51,9	95,3
11	Pomorskie	123,4	90,8	86,0	83,3	67,5	97,0
12	Śląskie	124,6	72,8	67,0	68,6	55,1	102,5
13	Świętokrzyskie	98,0	61,8	53,3	48,8	49,8	91,7
14	Warmińsko-mazurskie	126,7	87,8	74,4	75,6	59,6	101,6
15	Wielkopolskie	117,0	79,0	79,0	74,8	64,0	94,7
16	Zachodniopomorskie	124,7	94,1	85,3	90,4	72,5	106,0
	maksimum	132,3	94,1	86,0	90,4	X	
	minimum	98,0	60,0	53,3	48,8		
	różnica w %	35,0	56,8	61,3	85,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W grudniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, w skupie na rynek produktów świeżych wyższe były ceny skupu kapusty białej (o 12%), pomidorów szklarniowych (o 6%), pieczarek (o 5%) i buraków ćwikłowych (o 4%). Stabilne były ceny skupu cebuli. W zakładach przetwórczych obniżyły się ceny skupu kapusty białej (o 41%), brokułów różyczkowanych (o 4%) i kalafiorów różyczkowanych (o 1%), a wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 10%) i buraków (o 3%). Nie zmieniły się ceny skupu marchwi na kostkę. W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu selerów (o 50%), porów (o 27%) i cebuli (o 12%). Obniżyły się ceny skupu kapusty pekińskiej (o 9%) i buraków ćwikłowych (o 2%), a ceny kapusty białej i marchwi były stabilne. W handlu hurtowym wzrosły ceny kapusty białej (o 13%), ogórków spod osłon (o 8%), cebuli (o 6%) i marchwi (o 4%). Obniżyły się ceny pomidorów spod osłon (o 3%) i buraków (1%).

W relacji do grudnia 2013 r., potaniała większość gatunków warzyw w skupie, na rynek krajowy, na eksport i do przetwórstwa (w zależności od kierunku zagospodarowania), przy czym najbardziej: kapusta biała (o 49-67%), cebula (o 15-50%), marchew (o 7-24%) i buraki (6-32%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny większości gatunków warzyw, przy czym najbardziej: kapusty białej (o 58%), cebuli (o 47%), buraków ćwikłowych (31%), marchwi (o 11%) i ogórków spod osłon (o 5%). Odnotowano wzrost pomidorów spod osłon (o 1%) na rynkach hurtowych.

W listopadzie 2014 r., w stosunku do października, obniżyły się ceny detaliczne większości gatunków warzyw: porów (o 7%), cebuli i selerów (po 6%), buraków ćwikłowych (o 5%) i marchwi (o 2%). Wzrosły natomiast ceny papryki (o 32%), pomidorów (o 23%) i kalafiorów (o 15%). Nie zmieniły się ceny kapusty białej i pieczarek. W relacji do cen detalicznych z listopada 2013 r. tańsza była kapusta biała (o 33%), cebula (o 30%), buraki ćwikłowe (o 26%), pory (o 17%), marchew (o 18%) i selery (o 10%). Wyższe niż przed rokiem były ceny kalafiorów (o 17%) i pomidorów (o 12%). Zmiany cen przetworów warzywnych nie przekraczały 1%.

W październiku 2014 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2013 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano więcej konserw warzywnych (o 201 %), soku pomidorowego (o 15%) i warzyw mrożonych (o 6%).

Eksport warzyw świeżych w tym miesiącu wyniósł 39,4 tys. t, a jego wartość 20,1 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2013 r. wolumen sprzedanych warzyw

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

świeżych zmniejszył się o 27%, a jego wartość o 34 %. Do spadku eksportu przyczyniła się mniejsza sprzedaż ogórków (o 66%), pomidorów (o 45%), marchwi (o 42%) i kapusty (o 25%). W tym okresie wyeksportowano 52,5 tys. t przetworów warzywnych o wartości 39,3 mln EUR. W stosunku do października 2013 r., wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 22%, a jego wartość zmalała o 12%, głównie na skutek mniejszego eksportu suszy (o 24%) i mrożonek (o 21%).

Import warzyw świeżych wyniósł w październiku 2014 r. 19,2 tys. t o wartości 16,3 mln EUR. W stosunku do października 2013 r. import ten obniżył się o 19%, a jego wartość zwiększyła się o 6%. Spadek importu spowodowany był zmniejszeniem się przywozu kapusty (o 94%), ogórków i marchwi (po 37%), pomidorów (o 26%) i cebuli (o 19%). Import przetworów warzywnych wyniósł w tym miesiącu 19,4 tys. t, a jego wartość 20,0 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2013 r. import ten był większy ilościowo o 2%, a wartościowo o 7%. Więcej zaimportowano koncentratu pomidorowego (o 45%) i marynat (o 9%).

Dodatnie saldo handlu zagranicznego warzywami świeżymi w październiku 2014 r. wyniosło 3,7 mln EUR, a przetworami warzywnymi 36,6 mln EUR. W stosunku do października 2013 r., w handlu świeżymi warzywami saldo zmalało o 11,3 mln EUR, a w handlu przetworami warzywnymi o 8,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2013 XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
2013 I-XII	1,06	1,70	0,59	1,07	0,79	2,24	1,89	1,54	4,13	2,47	5,24
2014 I	1,14	1,79	0,56	0,73	0,80	-	-	-	-	-	5,19
II	1,25	1,78	0,59	0,77	0,88	-	-	-	-	-	5,34
III	1,14	1,74	0,57	0,68	0,86	-	-	-	-	-	5,29
IV	1,25	1,77	0,71	0,81	0,86	-	-	-	6,75	-	5,14
V	1,54	1,97	0,98	0,95	0,87	-	-	-	3,41	-	4,91
VI	1,58	2,43	1,42	0,95	0,96	-	2,10	-	3,52	1,54	4,98
VII	1,33	2,25	0,37	0,99	0,77	3,20	1,18	-	3,20	1,78	5,23
VIII	0,68	1,77	0,28	0,65	0,57	1,58	0,91	1,13	1,32	1,32	5,02
IX	0,60	1,53	0,22	0,57	0,54	2,41	1,94	1,31	2,20	1,99	5,19
X	0,48	1,29	0,22	0,54	0,50	-	-	1,60	3,45	1,50	5,00
XI	0,48	1,21	0,25	0,55	0,51	-	-	-	4,13	1,62	4,91
XII	0,48	1,23	0,28	0,55	0,53	-	-	-	4,38	-	5,15
I-XII	1,00	1,73	0,59	0,73	0,72	2,40	1,53	1,15	3,62	1,73	4,93
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2014</u> <u>XI 2014</u>	100	102	112	100	104	x	x	x	106	x	105
<u>XII 2014</u> <u>XII 2013</u>	39	69	60	85	64	x	x	x	78	x	93

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2013 XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
2013 I-XII	1,08	0,51	0,27	0,26	1,14	0,83	1,51	1,13	1,91	0,59	0,35
2014 I	1,09	0,60	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
II	1,15	0,59	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
III	1,16	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,35	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
V	1,42	0,65	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,41	0,65	-	-	1,67	-	-	-	-	-	-
VII	1,26	-	-	-	1,17	0,78	1,68	0,98	1,79	-	-
VIII	1,01	-	-	0,35	1,22	0,78	1,58	1,01	1,38	0,60	-
IX	0,75	0,30	0,27	0,28	-	0,75	1,57	1,06	-	0,64	0,33
X	0,75	0,31	0,26	0,30	-	-	1,57	1,11	-	0,57	-
XI	0,98	0,34	0,25	0,30	-	-	1,54	1,14	-	-	-
XII	1,08	0,20	0,25	0,31	-	-	1,48	1,13	-	-	-
I-XII	1,12	0,45	0,26	0,35	1,35	0,77	1,57	1,07	1,59	0,60	0,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2014</u> <u>XI 2014</u>	110	59	100	103	x	x	96	99	x	x	x
<u>XII 2014</u> <u>XII 2013</u>	85	33	93	94	x	x	x	94	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórkii krótkie	Kapustia pekińska	Kapustia biała	Kapustia czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2013 XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	0,72
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
2013 I-XII	3,22	1,05	1,33	0,56	1,03	3,78	0,86	1,93	1,31	0,81	1,58	0,66	0,74
2014 I	-	-	1,21	0,55	1,08	-	0,61	1,86	0,95	0,97	1,40	0,60	-
II	-	-	1,49	0,52	1,05	-	0,66	1,75	1,04	0,95	1,40	0,64	0,83
III	-	-	1,46	0,54	1,09	-	0,68	1,88	1,16	0,94	1,41	0,69	0,76
IV	5,00	-	1,70	0,75	1,21	-	0,71	2,10	1,31	0,94	1,42	0,76	0,72
V	3,90	-	1,50	0,97	1,38	-	0,92	-	-	1,32	-	0,78	0,80
VI	2,83	-	0,85	0,64	1,26	-	1,05	-	-	1,50	-	0,90	-
VII	2,55	1,26	0,75	0,50	0,65	4,63	0,57	-	-	1,11	-	0,56	-
VIII	1,00	0,79	0,95	0,40	0,50	2,98	0,52	-	-	0,65	-	0,46	0,30
IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
XII	-	-	0,63	0,27	0,30	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
Wskaźnik zmian w %													
XII 2014 XI 2014	x	x	91	100	x	x	100	x	150	112	127	98	x
XII 2014 XI 2013	x	x	78	51	28	x	76	72	95	50	101	68	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2013 IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5 038
XI	2 858	67 222	16 115	3 597
XII	2 342	47 426	15 146	2 523
2013 I-XII	30 615	497 747	144 354	46 027
2014 I	2 862	42 644	17 119	2 308
II	2 995	45 504	17 669	1 945
III	3 832	44 192	22 859	2 151
IV	3 462	31 189	19 514	1 452
V	2 837	28 850	15 824	1 482
VI	2 544	27 921	23 864	1 877
VII	3 001	54 582	30 109	9 369
VIII	3 069	54 273	24 013	11 999
IX	3 175	78 845	34 079	7 447
X	3 442	82 721	53 735	4 313
Wskaźnik zmian w %				
X 2014 X 2013	115	106	301	86

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014												X 2014 X 2013 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	40550	40290	53780	35810	32779	36701	38362	42543	54274	65929	62311	42474	44242	35447	34494	39406	73								
Cebula	7179	7232	7585	6985	7040	9179	10186	12840	18376	20493	11428	6243	7081	7309	8010	7763	102								
Kapusta	1437	1484	3888	2333	2283	3743	3865	6821	9762	19615	14650	3576	1981	1615	1636	2928	75								
Marchew	2824	1935	4143	2984	4640	5042	5213	6209	5069	4064	2349	1878	3120	1615	1812	2406	58								
Ogórki	1109	597	820	365	990	508	508	466	430	1164	1197	1256	2085	1236	774	281	34								
Pomidory	14793	12833	18800	5505	1771	1307	1358	1056	1500	6529	19225	17101	16559	11357	7295	10256	55								
Kalafiorzy	3053	4665	4634	4651	302	401	496	593	639	475	1731	4251	6037	3910	4211	5607	121								
Przetwory ogółem	44197	53441	67007	60923	48081	56537	56511	57946	61867	50141	42688	38435	42579	36525	50514	52511	78								
Susze	2314	2032	2127	2133	1964	2482	2481	2250	3417	2067	2223	2100	2201	1741	2412	1620	76								
Miarynaty	3881	3985	3847	4445	3285	3348	3363	3291	3994	3427	2888	2492	3162	3856	4558	4423	115								
Konserwy	4039	5089	7715	7768	5957	4755	4757	4578	5541	4682	4141	3406	4255	5566	5895	7049	91								
-kapusta kwasz.	418	780	985	1072	918	646	648	648	711	762	573	468	486	438	750	885	90								
Mrożonki	27546	37797	42432	41485	32480	40488	40378	41954	41970	34139	27045	25216	27314	20926	31176	33529	79								
Pieczarki i ich przetwory	17400	19896	23514	24535	24658	24889	24986	24005	26984	24981	21509	21653	19624	18589	21551	22238	73								
Warzywa ogółem	21711	23802	30358	18156	15902	15854	16384	18081	21872	28680	35869	27615	25637	17093	18620	20095	66								
Cebula	3061	3064	3433	3295	3042	3626	3986	4780	6136	6263	4395	3051	3143	2903	3195	3001	87								
Kapusta	481	406	837	489	475	724	729	1324	1765	3364	3140	932	498	314	322	490	59								
Marchew	679	434	739	578	961	1055	1089	1574	1242	1075	608	467	733	356	437	494	67								
Ogórki	838	477	787	406	1265	709	710	593	492	1085	1002	853	1026	665	497	318	40								
Pomidory	7795	8778	14065	4892	1710	1341	1384	1084	1626	6620	14921	13733	11815	5435	5397	7729	55								
Kalafiorzy	1737	2777	2566	1962	277	340	378	455	443	345	1142	2106	3518	2082	2637	2736	107								
Przetwory ogółem	30967	37552	44876	44366	34923	40987	40548	41495	45528	37272	33094	29314	33128	28360	36924	39313	88								
Susze	3687	3796	3941	3697	2951	4565	4566	4151	5228	4049	3962	3603	3829	3206	3984	4082	104								
Miarynaty	3213	3577	3464	3979	5424	2952	2972	2912	3703	3105	2675	2298	2799	3238	3834	4005	116								
Konserwy	4224	4942	7169	6960	590	5090	5090	4812	5520	5125	4330	3827	4727	5324	5795	6601	92								
-kapusta kwasz.	251	476	586	674	590	407	409	429	476	493	360	313	349	286	453	562	96								
Mrożonki	15266	20837	24139	24221	18851	22781	22303	23307	23442	19045	15182	14184	15717	11965	17221	18526	77								
Pieczarki i ich przetwory	25377	28976	33781	35364	35463	36306	36495	34928	38783	35914	30700	30819	27583	27511	31076	30829	91								

tys. EUR

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PiB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2013 VIII	0,43	0,33	0,24	0,76	0,53	0,57	1,51	0,78	0,60	0,52
IX	0,42	0,27	0,22	0,80	0,68	0,60	1,50	0,83	0,61	0,54
X	0,45	0,22	0,18	0,96	0,75	0,55	1,44	0,82	0,59	0,52
XI	0,47	0,21	0,19	1,11	0,89	0,42	1,45	0,84	0,63	0,51
XII	0,43	0,21	0,21	1,28	0,97	0,92	1,46	0,85	0,64	0,50
2013 I-XII	0,35	0,21	0,26	0,98	0,80	0,58	1,49	0,80	0,47	0,50
2014 I	0,39	0,19	0,21	1,40	1,02	0,76	1,49	0,84	0,63	0,50
II	0,37	0,19	0,25	1,27	1,03	0,77	1,48	0,83	0,66	0,51
III	0,33	0,18	0,25	1,15	1,08	0,69	1,46	0,87	0,67	0,50
IV	0,31	0,17	0,26	0,93	1,01	0,73	1,45	0,87	0,65	0,50
V	0,38	0,21	0,26	0,84	0,78	0,66	1,44	0,90	0,63	0,50
VI	0,49	0,26	0,25	0,68	0,80	0,50	1,42	0,87	0,67	0,50
VII	0,44	0,25	0,23	0,49	0,71	0,58	1,42	0,82	0,72	0,51
VIII	0,40	0,19	0,22	0,54	0,48	0,53	1,47	0,80	0,65	0,59
IX	0,40	0,20	0,24	0,64	0,74	0,63	1,44	0,80	0,60	0,60
X	0,39	0,17	0,21	1,13	0,75	0,49	1,40	0,83	0,63	0,53
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	97	85	85	176	102	78	97	104	105	90
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	86	76	114	118	100	89	97	102	108	103

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2013 VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
2013 I-XII	1,10	0,70	1,15	0,97	3,49	1,30	5,23	6,47	2,85
2014 I	1,20	0,85	0,83	1,02	-	-	13,00	-	-
II	1,18	0,86	0,88	1,11	-	-	10,96	-	-
III	1,14	0,76	0,84	1,11	-	-	-	13,74	-
IV	1,30	0,89	0,90	1,05	-	-	3,35	3,18	-
V	1,75	1,20	1,04	1,08	-	-	2,41	3,90	-
VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2014}{XI\ 2014}$	106	113	104	99	x	x	108	97	x
$\frac{XII\ 2014}{XII\ 2013}$	53	42	89	69	x	x	95	101	x

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2013 IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
XII	3,60	12,91	3,41	3,26	3,39	6,20	1,99
2013 I-XII	3,31	12,83	3,33	3,31	3,51	6,18	2,00
2014 I	3,66	10,70	3,50	3,19	3,50	5,29	1,94
II	3,72	10,36	3,59	3,21	3,48	5,21	1,90
III	3,76	10,33	3,54	3,14	3,49	5,30	1,95
IV	3,76	10,33	3,61	3,12	3,49	5,28	1,98
V	3,72	10,46	3,63	3,11	3,39	5,33	1,99
VI	3,74	10,38	3,64	3,10	3,42	5,26	1,99
VII	3,70	10,38	3,63	3,14	3,37	5,24	1,99
VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
X	3,54	10,31	3,61	3,29	3,42	5,21	1,95
XI	3,51	10,30	3,54	3,10	3,36	5,36	1,94
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2014</u> X 2014	99	100	98	94	98	103	99
<u>XI 2014</u> XI 2013	96	79	104	96	99	86	97

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2013 IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
XII	2,16	1,49	1,70	1,78	3,56	4,33	8,48	6,89	-	4,76	7,95
2013 I-XII	2,10	1,34	2,17	1,97	3,85	6,05	10,35	6,15	4,63	5,26	7,68
2014 I	2,23	1,53	1,72	1,82	3,55	4,54	10,24	8,40	-	6,92	7,96
II	2,22	1,47	1,75	1,87	3,61	4,53	10,64	7,97	-	6,52	7,79
III	2,23	1,40	1,78	1,87	3,65	5,03	10,58	8,02	-	6,04	7,66
IV	2,24	1,44*	1,84	1,91	3,72	4,45	10,33	8,51	-	6,09	7,66
V	2,67	3,35*	2,10	1,95	4,57	4,63	10,80	5,74	6,02	5,02	7,47
VI	3,18	2,65*	2,26	2,55	5,12	5,39	11,96	4,97	4,35	3,41	7,50
VII	3,01	2,35*	2,07	2,27	5,84	5,47	10,97	4,77	3,23	3,32	7,65
VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2014</u> X 2014	94	100	98	95	94	93	132	123	x	115	100
<u>XI 2014</u> XI 2013	70	67	82	74	90	83	100	112	x	117	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2013 IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,28
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,29
XII	5,68	15,20	8,50	9,52	8,46	10,40	3,90	6,18	9,11	4,27
2013 I-XII	5,55	14,89	8,31	9,45	8,42	10,34	3,89	6,17	9,16	4,29
2014 I	5,83	15,55	8,52	9,52	8,42	10,50	3,88	6,25	9,20	4,24
II	5,79	15,40	8,52	9,54	8,44	10,40	3,89	6,25	9,34	4,28
III	5,90	15,55	8,52	9,46	8,34	10,45	3,88	6,28	9,29	4,27
IV	5,74	15,40	8,58	9,46	8,24	10,45	3,88	6,15	9,00	4,26
V	5,86	15,45	8,60	9,42	8,28	10,40	3,88	6,23	9,06	4,24
VI	5,90	15,50	8,60	9,44	8,34	10,35	3,88	6,28	9,09	4,21
VII	5,92	15,50	8,58	9,38	8,34	10,35	3,88	6,30	9,14	4,24
VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
Wskaźnik zmian w %										
XI 2014 X 2014	99	99	99	101	99	100	99	101	99	100
XI 2014 XI 2013	102	97	102	99	100	100	98	101	98	97

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

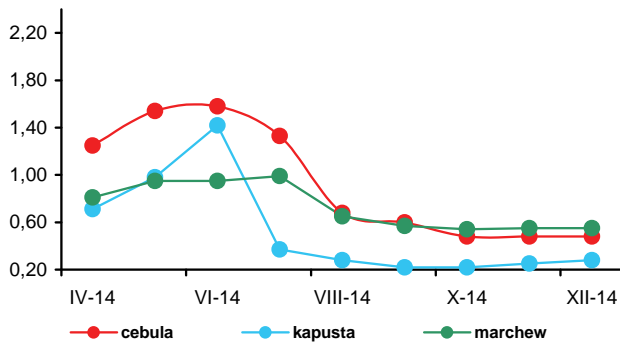
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

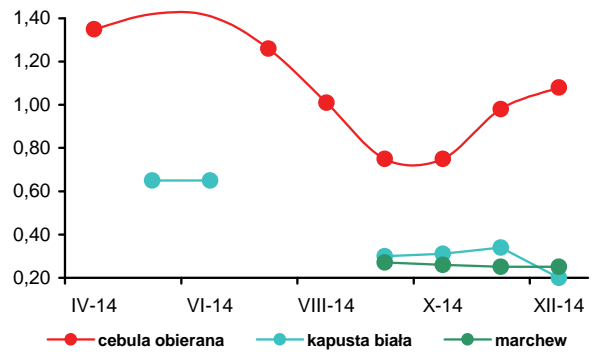
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiory
2013 III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-
XII	77	86	49	44	-	-
I	79	86	51	38	-	-
2014 II	85	79	48	38	-	-
III	87	82	41	38	-	-
IV	86	79	38	35	-	-
V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	--	--

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

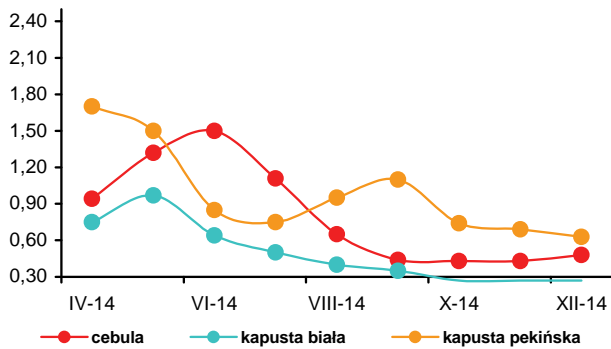
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

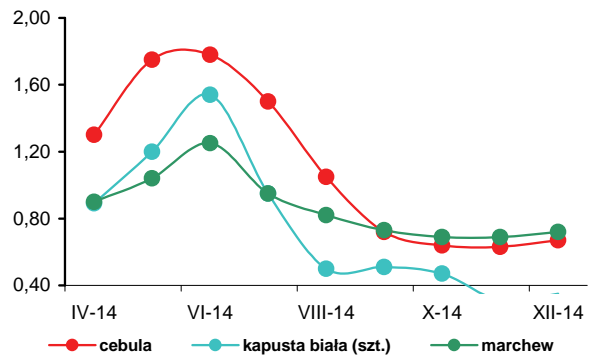
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

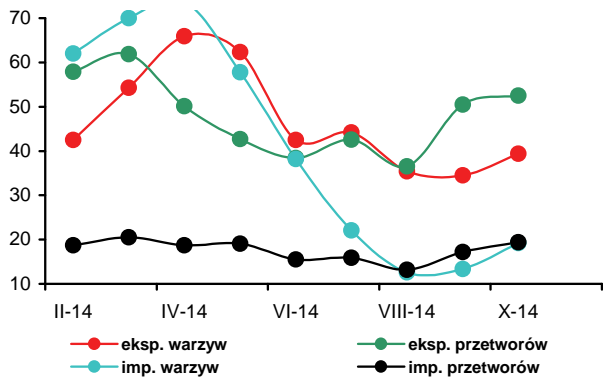
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

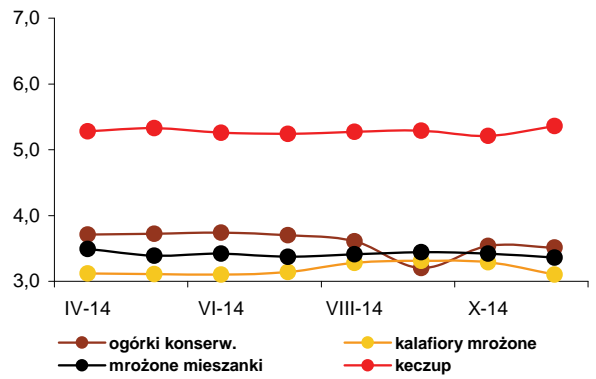
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

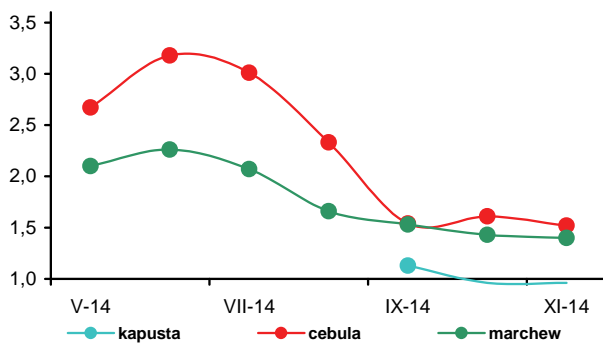
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

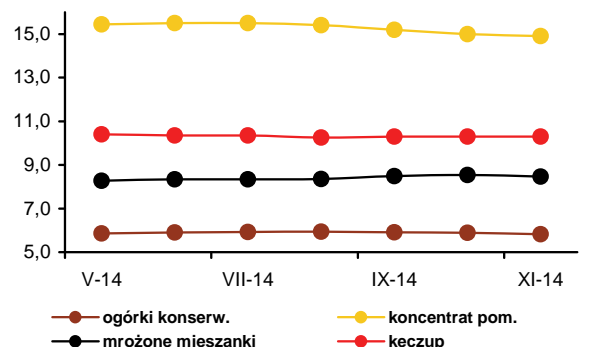
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Utrzymują się spadki cen skupu jabłek na rynku krajowym spowodowane wzrostem zbiorów i rosyjskim embargiem. W grudniu 2014 r. w porównaniu do listopada 2014 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych obniżyły się o 5%. Wzrosły o 6% ceny oferowane w spółdzielniach ogrodniczych, a o 17% przez firmy eksportowe. Ceny gruszek wzrosły w hurcie i w skupie na eksport o 4%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 11%. Na rynkach hurtowych po-

drożały także winogrona (o 37%), a potaniały mandarynki (o 22%), pomarańcze (o 11%), cytryny (o 10%) oraz banany (o 2%). W relacji 12-miesięcznej ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 32% niższe, w spółdzielniach ogrodniczych o 38%, a w firmach eksportujących o 46%. Zakłady przetwórcze oferowały ceny niższe o 37%. Gruszki natomiast podrożały na rynku hurtowym o 4%, w spółdzielniach ogrodniczych o 11%, a w skupie na eksport o 17%. Wyższe na rynkach hurtowych były również ceny winogron (o 12%). Potaniały pomarańcze (o 22%), mandarynki (o 15%) i banany (o 3%). Nie zmieniły się ceny cytryn.

W listopadzie 2014 r. w relacji do listopada 2013 r. średnie ceny detaliczne owoców spadły o 3,2%, a przetworów owocowych wzrosły o 1,6%, przy obniżeniu cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,5%. Jabłka potaniały o 24,7%, owoce pestkowe o 17,5%, a owoce mrożone o 1,1%. Wzrosły ceny bananów (o 9,1%), owoców cytrusowych (o 2,6%), owoców jagodowych (o 5,0%), a także owoców suszonych i orzechów (o 5,5%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w październiku 2014 r. w relacji do października 2013 r. była większa o 3%. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek spadła o 5%, a soków wytwarzanych z owoców cytrusowych o 10%. Produkcja pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 12%. Większa była produkcja soków zagęszczonych (o 2%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 4%) oraz dżemów (o 6%). Obniżyła się produkcja owoców mrożonych (o 8%). W październiku 2014 r., w porównaniu do poprzedniego miesiąca, zwiększyła się produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych (o 12%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 21%) oraz soków zagęszczonych (o 64%). Nie zmieniła się produkcja dżemów, a zmalała o 42% owoców mrożonych.

W miesiącach I-X 2014 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji

do analogicznego okresu 2013 r. o 21% do 476,6 tys. ton. Produkcja soków z jabłek zwiększyła się o 42%, pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 20%, a soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych o 4%. Nie zmieniła się produkcja soków zagęszczonych. Mniejsza była natomiast produkcja dżemów (o 44%), owoców mrożonych (o 5%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 2%). Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych były w listopadzie 2014 r. niższe niż w listopadzie 2013 r. o 14%, a pitnych soków pomarańczowych wzrosły o 7%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek nie zmieniły się, a produkowanych z truskawek spadły o 2%.

Wielkość eksportu przetworów owocowych w październiku 2014 r. była większa o 13%, a owoców świeżych mniejsza o 40%. O ograniczeniu eksportu owoców świeżych zdecydował spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 41%). Większy był jedynie eksport malin (o 4%). W grupie przetworów owocowych najbardziej wzrósł eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 51%). Wpływ z eksportu owoców świeżych i ich przetworów zmniejszyły się o 12% do 129,1 mln euro. Import owoców świeżych zmalał ilościowo o 23% do 86,7 tys. ton, głównie w wyniku mniejszych zakupów owoców cytrusowych. Przywóz owocowych przetworów spadł o 4%, o czym zdecydował mniejszy import zagęszczonych soków (o 5%) oraz owoców mrożonych (o 7%). Zwiększył się jedynie import dżemów (o 9%) oraz przetworów w puszkach (o 3%). Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 1,8 mln euro, wobec 15,4 mln euro w październiku 2013 r. W okresie I-X 2014 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 167,5 mln euro, wobec 355,7 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 12%, a importu o 1% do odpowiednio 1438,4 i 1270,8 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2013 XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
2014 I	1,23	2,37	-	-	-	-	-
II	1,39	-	-	-	-	-	-
III	1,32	-	-	-	-	-	-
IV	1,37	-	-	-	-	-	-
V	1,36	-	6,79	-	-	-	-
VI	1,34	-	3,18	-	-	-	-
VII	1,34	-	3,5	2,39	4,69	2,36	1,74
VIII	1,12	2,27	-	2,00	4,85	1,53	1,04
IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2014</u> XI 2014	105	106	x	x	x	x	x
<u>XII 2014</u> XII 2013	62	111	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2013 XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03^a	1,80^a	1,70^a	1,47^a	4,46^a	1,62^a	2,42^a	1,79^a	0,95^a
2014 I	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,30	2,77	1,51	1,50	0,65	5,51	-	-	-	-
VII	-	2,58	-	1,46	0,60	4,26	-	1,18	0,94	-
VIII	0,20	-	-	-	-	4,02	1,25	1,54	1,30	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2014</u> XI 2014	100	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2014</u> XII 2013	63	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czerśnie	Śliwki
2013 XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	3,83	4,40	1,64
2014 I ^a	1,17	2,10	1,80	0,99	1,15	1,15	1,24	1,92	2,03	-	-	-
II ^a	1,19	1,97	1,76	1,13	1,15	1,15	1,24	2,01	2,25	-	-	-
III ^a	1,11	1,79	1,65	1,02	1,04	1,04	1,12	2,04	2,18	-	-	-
IV ^a	1,15	1,83	1,65	1,09	1,06	1,07	1,14	2,23	2,23	-	-	-
V ^a	1,19	1,80	1,68	1,11	1,11	1,13	1,18	-	-	-	-	-
VI	1,15	1,80	1,61	1,03	1,04	1,09	1,15	-	-	2,92	5,50	-
VI ¹	1,14	1,80	1,60	1,08	1,05	1,08	1,13	-	-	5,25	4,00	-
VIII	0,90	-	-	0,97	-	-	-	1,40	-	10,50	-	0,82
IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014 I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
Wskaźniki zmian cen (%)												
XII 2014 XI 2014	112	111	109	125	120	122	115	128	123	x	x	x
XII 2014 XII 2013	54	65	58	50	53	54	52	117	104	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2013 IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
XI	10 228	11 647	23 501	40 447	13 722	3 426	5 193
XII	9 336	10 400	22 300	14 595	12 122	2 877	6 139
2013 I-XII	94 438	109 574	278 857	296 363	368 528	46 332	64 678
2014 I	6 929	8 608	24 383	10 980	13 019	3 885	5 210
II	10 281	8 059	24 311	11 321	14 632	3 657	5 487
III	12 222	9 283	28 251	11 848	16 533	3 512	5 758
IV	11 732	12 346	25 646	11 586	11 902	4 103	5 845
V	9 974	9 816	25 336	13 757	13 159	4 044	5 387
VI	11 115	9 111	22 702	12 840	84 182	4 087	4 506
VII	9 984	7 079	38 244	21 687	96 253	3 582	5 906
VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 455
X	12 828	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
Wskaźniki zmian (%)							
X 2014 IX 2013	156	126	98	164	58	100	121
X 2014 X 2013	95	90	112	102	92	106	104

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014*								X 2014 X 2013 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X					
Owoce świeże	41 385	51 698	97 843	103 242	117 095	1 515 250	145 821	161 270	154 971	182 854	157 197	117 772	86 221	43 504	38 884	59 115	60				
Jabłka	14 300	28 807	74 233	76 712	81 692	1 230 449	120 579	142 895	140 958	172 097	145 314	86 092	40 693	11 739	18 197	43 849	59				
Gruszki	2 589	6 492	7 918	7 188	5 507	41 957	4 759	4 052	3 462	2 901	1 671	414	416	1 295	4 812	5 531	70				
Truskawki	471	251	220	162	95	14 332	269	208	376	440	928	13 986	2 446	862	85	106	48				
Śliwki	2 327	3 639	1 530	78	35	8 380	10	10	34	93	8	118	1 427	4 523	5 090	829	54				
Maliny	5 418	3 237	1 080	600	362	16 221	248	425	180	142	55	834	5 297	5 071	3 207	1 120	104				
Wiśnie	2 405	46	-	26	-	11 410	65	34	77	6	1	734	7 098	370	20	22	x				
Przetwory owocowe	76 269	71 825	75 391	76 025	55 719	837 093	63 924	60 158	70 864	67 862	68 086	67 065	74 552	70 725	73 434	84 824	113				
Zagęszczony sok jabłkowy	19 108	22 448	24 437	23 230	14 497	263 456	16 884	13 420	18 020	17 919	21 510	17 145	16 656	19 813	19 971	37 002	151				
Truskawki w puszkach	509	441	447	564	492	7 131	506	572	621	637	341	760	693	493	500	557	125				
Wiśnie w puszkach	637	717	437	178	262	4 487	298	361	582	554	334	366	536	640	512	486	111				
Dżemy	2 731	2 424	2 533	2 663	2 240	29 807	2 024	2 189	2 795	2 764	2 727	2 472	3 339	2 807	3 206	2 761	109				
Mrożonki	33 245	28 989	24 648	24 046	18 920	310 174	25 299	26 082	28 718	25 628	25 182	28 336	29 361	26 002	29 899	25 556	104				
Owoce świeże	42 273	33 170	42 606	45 347	54 221	727 881	58 640	63 893	59 823	68 165	61 414	59 204	61 758	41 349	27 934	24 987	59				
Jabłka	5 609	8 688	21 937	23 706	27 769	446 607	39 797	48 787	48 068	58 384	50 512	29 381	14 632	3 798	4 707	10 989	50				
Gruszki	1 537	3 589	4 084	4 014	3 274	27 012	2 939	2 449	1 987	1 765	1 148	301	280	462	1 571	2 041	50				
Truskawki	940	430	551	198	135	19 307	301	364	478	648	1 201	12 693	2 471	1 318	222	121	22				
Śliwki	1 381	2 222	1 168	66	29	5 624	8	11	28	154	15	94	1 087	2 243	1 965	410	35				
Maliny	7 284	5 556	2 003	1 342	856	23 933	595	943	354	334	135	1 551	6 828	6 143	4 668	2 157	108				
Wiśnie	2 014	43	1	17	1	10 179	60	37	77	6	1	733	4 717	198	25	13	1239				
Przetwory owocowe	107 402	109 972	103 750	95 424	72 036	1 179 141	87 811	79 237	91 236	87 781	87 143	84 582	94 871	94 203	100 186	104 140	100				
Zagęszczony sok jabłkowy	26 277	30 063	32 929	30 232	18 481	362 987	21 938	17 320	22 363	21 908	25 802	20 609	20 036	22 316	20 483	34 429	105				
Truskawki w puszkach	769	740	719	817	796	11 763	745	869	972	958	489	912	983	726	717	754	105				
Wiśnie w puszkach	760	919	567	269	385	6 343	436	513	780	651	464	493	623	785	634	598	106				
Dżemy	4 465	4 201	4 644	4 693	3 645	49 071	4 147	3 726	4 276	4 319	4 162	3 918	5 246	4 556	5 598	4 934	106				
Mrożonki	42 100	39 891	33 095	31 507	24 856	416 442	33 805	34 550	37 476	33 395	32 542	32 892	35 319	34 169	38 628	33 374	101				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014*										X 2014 X 2013 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X							
	130 392	102 376	112 770	119 244	148 708	1 361 078	124 897	108 374	101 641	93 798	99 496	103 358	134 378	125 417	80 558	86 686							
Owoce świeże	17 221	21 772	25 092	27 335	22 459	299 745	28 953	26 642	24 637	24 556	31 816	22 299	19 403	22 662	17 026	20 801							
Banany	11 056	12 825	31 877	52 941	99 334	489 822	71 801	59 269	49 799	38 788	22 895	14 281	12 318	10 442	12 188	24 051							
Owoce cytrusowe	32 534	17 592	5 413	261	30	97 050	67	6	53	75	4 845	19 839	37 201	33 489	12 679	838							
Brzoskwinie i nekt.	17 302	18 578	18 673	14 096	6 187	114 237	4 495	3 877	4 267	6 055	6 135	3 498	6 955	13 468	14 145	16 951							
Winożrona	31 467	5 203	987	371	302	110 262	375	270	990	2 285	11 213	25 267	38 991	27 281	3 835	414							
Arbuzy	2 947	11 180	12 306	1 713	711	42 332	427	1 010	1 587	2 030	1 759	2 416	2 983	1 211	2 909	2 110							
Jablka	27 675	30 826	30 426	32 063	35 446	364 191	29 862	31 967	33 808	30 320	30 107	22 318	22 566	22 851	26 673	29 306							
Przetwory razem	13 442	15 895	13 839	15 503	19 095	182 317	16 988	17 646	18 620	15 347	16 560	9 567	7 580	9 090	11 683	13 120							
Soki zagęszczone	2 807	2 285	2 359	2 907	2 932	29 948	2 361	1 999	2 867	2 949	2 908	2 585	2 359	2 299	2 354	3 361							
-sok pomarańczowy	4 276	3 652	3 617	2 870	2 772	44 239	2 704	3 117	3 487	3 056	3 611	2 555	4 533	4 743	4 725	3 354							
Mrożonki	1 139	2 061	1 922	2 287	1 470	17 117	1 413	1 241	1 077	882	1 028	871	1 202	1 015	1 355	1 525							
Susze	533	713	667	628	599	7 815	628	674	796	892	632	866	863	645	801	726							
Dżemy	8 201	8 396	10 070	10 540	11 260	110 420	7 919	8 930	9 516	10 040	8 217	8 302	8 301	7 281	7 918	10 401							
Przetwory puszkow. -ananasy	1 409	1 430	1 663	1 835	2 798	20 215	1 295	1 248	1 639	1 462	1 350	850	1 529	962	1 061	1 772							
-brzoskwinie	1 983	2 008	2 134	2 968	3 218	25 174	1 160	1 515	2 439	2 902	1 318	1 102	998	1 360	1 795	2 696							
Owoce świeże	85 948	75 843	83 772	92 118	110 308	1 060 704	96 229	85 887	90 319	85 886	91 660	83 994	86 387	83 415	72 956	82 550							
Banany	10 724	13 167	13 108	15 890	13 989	186 331	18 657	17 259	18 222	18 985	21 161	13 403	11 522	13 874	11 975	14 868							
Owoce cytrusowe	10 120	10 850	22 509	31 773	58 409	323 645	43 006	35 565	29 668	22 450	17 229	12 210	12 160	13 169	13 576	19 510							
Brzoskwinie i nekt.	23 512	10 131	2 827	150	34	78 504	69	12	127	122	5 069	17 263	22 636	18 528	8 238	682							
Winożrona	14 959	14 740	15 668	12 795	8 028	122 824	7 330	6 307	7 627	9 180	8 083	4 096	8 681	12 201	11 840	14 774							
Arbuzy	5 593	884	376	302	241	30 699	303	273	821	1 795	5 039	8 625	6 877	4 305	718	253							
Jablka	1 182	1 735	1 914	704	606	16 762	438	849	1 306	1 753	1 598	1 875	1 665	744	664	847							
Przetwory razem	42 843	46 024	47 196	46 435	41 604	514 033	40 064	39 554	43 687	42 575	41 656	37 883	37 011	38 001	42 765	48 366							
Soki zagęszczone	14 692	15 625	15 638	16 278	14 830	181 749	12 868	12 208	14 964	15 432	15 514	12 209	10 148	10 299	10 917	14 215							
-sok pomarańczowy	4 581	3 797	3 906	4 903	5 102	50 435	4 133	3 535	4 900	5 091	4 602	4 237	4 076	4 048	4 146	6 011							
Mrożonki	8 209	6 018	5 827	4 763	4 636	72 922	4 362	4 913	5 809	4 805	6 140	4 105	7 827	8 016	7 584	5 730							
Susze	2 823	4 645	4 482	5 366	3 964	40 891	3 939	3 399	3 269	2 552	3 044	2 461	3 475	3 062	4 554	6 177							
Dżemy	1 033	1 353	1 268	1 109	1 224	14 973	1 166	1 101	1 437	1 387	1 300	1 372	1 296	1 056	1 131	1 353							
Przetwory puszkow. -ananasy	15 894	18 160	19 356	18 565	16 463	199 566	17 355	17 373	17 723	18 232	15 490	17 464	14 078	15 404	18 231	20 415							
-brzoskwinie	1 169	1 324	1 355	1 517	2 522	17 023	1 158	1 036	1 405	1 270	1 302	726	1 259	948	965	1 592							
	1 451	1 470	1 643	2 398	2 746	19 708	1 072	1 331	2 092	2 439	1 194	945	878	1 261	1 432	2 203							

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2013 IX	0,30	0,55	1,72	0,97	1,72	0,93	1,34	1,02	1,34	1,68	1,28
X	0,30	0,52	2,51	0,74	1,86	2,45	1,29	0,97	1,35	1,61	1,30
XI	0,31	0,56	1,22	0,82	2,24	0,65	1,33	0,94	1,30	1,45	1,51
2013 XII	0,34	0,59	1,42	0,67	2,36	2,99	1,33	0,96	1,27	1,62	1,47
2013 I-XII	0,36	0,64	1,35	0,48	1,48	0,89	1,41	1,16	1,38	1,65	1,41
2014 I	0,33	0,62	1,12	0,99	2,40	0,92	1,27	0,95	1,30	1,47	1,46
II	0,34	0,60	1,75	0,65	2,22	1,09	1,28	0,94	1,29	1,52	1,42
III	0,34	0,57	1,27	0,65	1,97	1,00	1,30	0,94	1,24	1,57	1,34
IV	0,34	0,61	1,47		2,35	1,00	1,29	0,97	1,22	1,50	1,18
V	0,35	0,69	1,29	0,69	2,45	1,00	1,28	0,95	1,20	1,43	1,39
VI	0,34	0,73	0,91	0,65	1,86	1,00	1,03	0,93	1,20	1,20	1,35
VII	0,36	0,67	1,01	0,40	1,29	0,66	1,22	0,83	1,20	1,42	1,16
VIII	0,32	0,36	1,53	0,75	1,21	0,54	1,25	0,83	1,13	1,47	1,23
IX	0,26	0,33	2,61	0,47	1,46	1,25	1,23	0,92	1,03	1,43	1,24
X	0,25	0,37	1,14	0,45	1,93	0,59	1,27	0,93	0,93	1,35	1,23
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	96	112	44	96	132	47	103	101	90	94	99
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	83	71	45	61	104	24	98	96	69	84	95

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2013 I-XII	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
2014 I	1,61	1,62	1,59	1,64	1,65	2,92	-	-	-	-	3,95	4,67	4,64	4,16	9,04
II	1,70	1,68	1,69	1,72	1,69	3,07	-	-	-	-	4,25	4,49	4,52	4,06	10,45
III	1,68	1,66	1,69	1,69	1,66	2,80	-	-	-	-	4,61	4,39	4,84	4,01	11,60
IV	1,75	1,73	1,76	1,76	1,79	3,05	-	-	-	-	4,87	4,49	5,01	3,98	11,55
V	1,81	1,76	1,89	1,84	1,86	3,83	8,81	-	-	-	4,40	5,83	4,90	3,82	10,57
VI	1,77	1,74	1,78	1,79	1,80	4,19	3,24	-	7,99	-	4,05	6,71	6,72	3,92	10,92
VII	1,69	1,68	1,73	1,76	1,75	3,63	6,11	3,67	8,32	3,55	3,70	7,24	5,36	3,96	7,84
VIII	1,97	-	-	-	-	3,94	7,38	3,46	10,50	2,38	3,86	7,58	6,17	4,45	5,67
IX		1,16	1,18	1,25	1,20	2,63	8,33	-	-	1,38	4,31	11,28	5,71	4,18	4,78
X	1,12	1,14	1,16	1,19	1,15	2,46	9,88	-	-	1,89	4,38	6,87	6,53	4,23	4,66
XI	1,10	1,05	1,15	1,20	1,08	2,63	-	-	-	-	4,18	4,94	5,26	4,16	5,71
XII	1,04	1,03	1,06	1,10	1,05	2,77	-	-	-	-	4,09	4,47	3,77	3,70	7,85
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{XII\ 2014}{XI\ 2014}$	95	98	92	92	97	105	x	x	x	x	98	90	72	89	137
$\frac{XII\ 2014}{XII\ 2013}$	68	70	70	71	68	104	x	x	x	x	97	100	85	78	112

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2013 IX	7,43	8,83	2,23	2,37
X	7,50	8,77	2,22	2,36
XI	7,50	8,80	2,21	2,34
XII	7,53	8,80	2,19	2,29
2013 I-XII	7,47	8,80	2,22	2,39
2014 I	7,73	9,00	2,16	2,39
II	7,60	9,23	2,14	2,42
III	7,70	9,10	2,15	2,40
IV	7,70	9,13	2,13	2,37
V	7,70	9,10	2,15	2,45
VI	7,77	8,97	2,15	2,43
VII	7,63	8,97	2,13	2,45
VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
IX	7,87	8,87	2,11	2,48
X	7,70	8,67	1,94	2,50
XI	7,53	8,60	1,91	2,50
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>XI 2014</u> X 2014	98	99	98	100
<u>XI 2014</u> XI 2013	100	98	86	107

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2013 IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
XII	2,67	5,06	-	-	-	-	9,01	4,83	4,70	5,90	4,93
2013 I-XII	2,95	6,72	6,40	20,95	9,78	15,71	10,57	4,95	5,38	6,80	6,83
2014 I	2,71	5,28	-	-	-	-	13,27	4,87	4,53	5,96	4,98
II	2,77	5,53	-	-	-	-	13,42	4,89	4,50	5,92	5,34
III	2,78	5,69	-	-	-	-	13,71	5,28	4,57	5,94	6,02
IV	2,77	5,74	-	-	-	-	13,15	5,52	4,57	5,94	6,41
V	2,93	6,50	-	25,21	12,38	-	11,96	5,33	4,75	7,11	6,36
VI	3,03	6,70	10,23	12,62	5,24	-	11,03	5,03	4,92	7,82	7,22
VII	3,17	6,35	5,54	11,89	8,25	15,94	10,24	4,63	5,16	8,33	7,26
VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
XI	1,96	4,35	-	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2014</u> X 2014	98	106	x	x	x	x	128	99	89	84	79
<u>XI 2014</u> XI 2013	74	92	x	x	x	x	112	109	92	111	102

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2013 IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
XII	14,25	3,79	4,51	16,74	7,40	6,21
2013 I-XII	14,20	3,80	4,56	16,80	7,43	6,39
2014 I	14,17	3,79	4,53	16,80	7,52	6,33
II	14,11	3,81	4,53	16,74	7,50	6,38
III	13,89	3,80	4,51	16,68	7,46	6,34
IV	13,89	3,81	4,46	16,46	7,38	6,24
V	13,94	3,81	4,47	16,60	7,40	6,31
VI	14,00	3,80	4,47	16,66	7,40	6,38
VII	14,00	3,83	4,47	16,62	7,36	6,45
VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2014</u> X 2014	98	99	99	100	100	100
<u>XI 2014</u> XI 2013	94	97	97	99	98	100

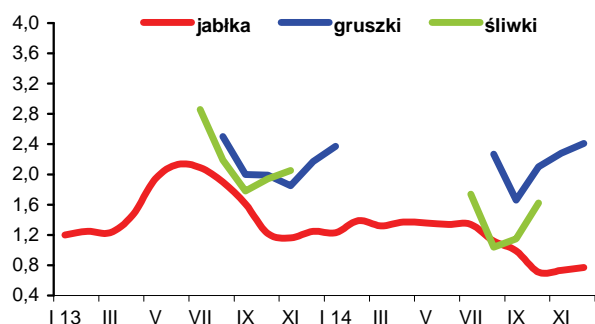
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

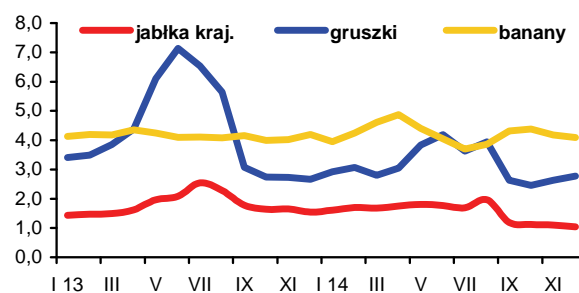
Miesiące	Jablka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2013 V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-
XII	81	68	-	52	49	-
2014 I	89	72	-	55	53	-
II	77	79	-	59	52	-
III	82	65	-	55	48	-
IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	-	48	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

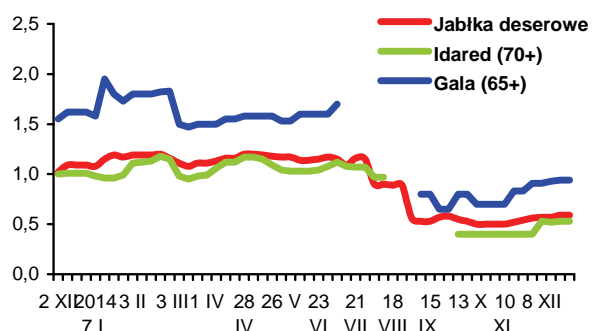
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2014 r. (zł/kg)

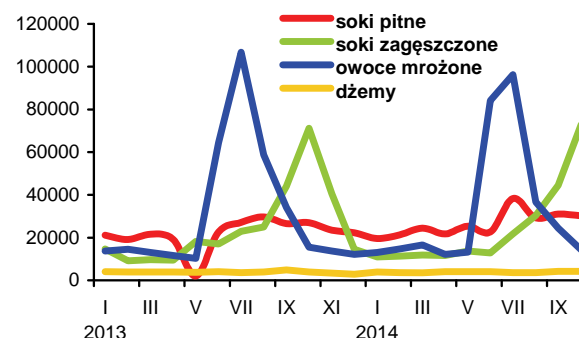
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 - 2014 (zł/kg)

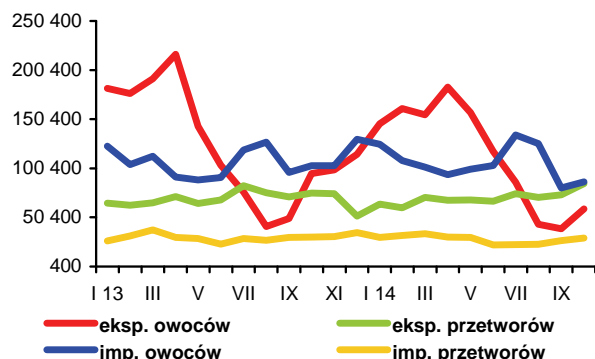
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2013 r. do XI 2014 r. (zł/kg)

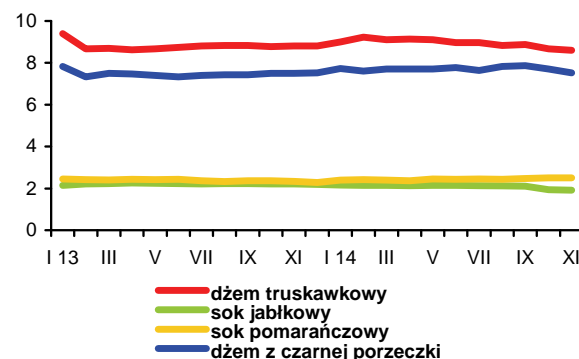
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2014 r. (tony)

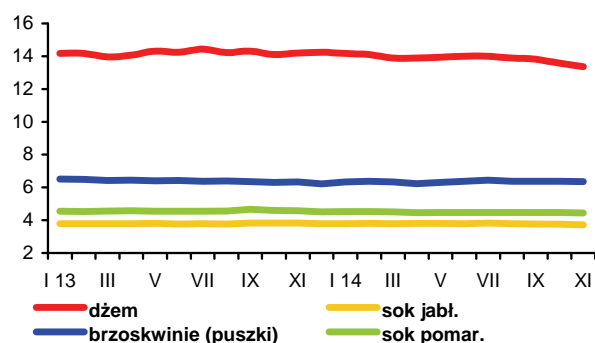
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2014 r. (tony)

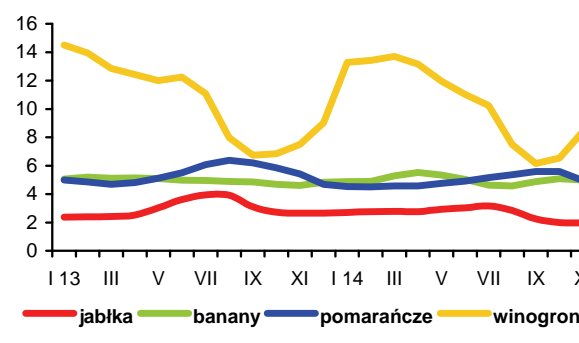
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

Nadal tanieją podstawowe produkty mleczne na światowych rynkach. W grudniu ceny masła na europejskich giełdach towarowych spadły do 2917 EUR/t, tj. o 2% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Chude mleko w proszku potaniało o 3% do 1865 EUR/t, a pełny proszek mleczny nieznacznie podrożał do 2287 EUR/t. Za sery dojrzewające typu Edam, Gouda płacono 2810-2920 EUR/t, tj. o 2-3% mniej niż w listopadzie. Tymczasem na giełdzie w Chicago ceny masła i mleka w proszku obniżyły się o 9-11%, a sera Cheddar o 16% (wg firmy CLAL i Komisji Europejskiej).

Na rynku krajowym, po dziesięciu miesiącach spadku, w listopadzie nastąpił minimalny wzrost cen skupu mleka (do 124,47 zł/hl, tj. o 0,1% w stosunku do października). W porównaniu z listopadem 2013 r. mleko surowe potaniało o 17%. W okresie jedenastu miesięcy 2014 r. średni poziom cen skupu mleka wyniósł 137,76 zł/hl i był o 4,6% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem, na czym zaważył silny wzrost cen w I półroczu. Natomiast potaniało bydło mleczne. Na targowiskach krowa dojna kosztowała 3067 zł/szt., a jałówka 1890 zł/szt., czyli odpowiednio o 6,5 i 0,4% mniej niż w październiku oraz o 3,6 i 10,4% mniej niż przed rokiem.

Niższe niż w październiku były ceny zbytu większości przetworów mlecznych (średnio o ok. 0,5%). Przede wszystkim w dalszym ciągu taniało mleko w proszku (chude o 3,7%, a pełne o 2,7%) i sery dojrzewające, zwłaszcza Edam i Morski (po 0,8%), jedynie ser Gouda podrożał o 0,2%. Ponadto spadły ceny jogurtu owocowego (o 1%), chudego mleka w folii, mleka UHT, mleka skondensowanego (o 0,5-0,6%), śmietany (o 0,1-0,7%), twarogu tłustego i serków twarogowych (po 0,2%). Natomiast wyraźnie, bo o 2,4% wzrosły ceny masła w blokach, przy 0,1-0,2% wzroście cen masła konfekcjonowanego i masła z dodatkiem oleju. Podrożały również serki homogenizowane (o 0,2-0,7%), twaróg półtłusty i chude mleko w kartonie (po 0,5%). Ceny pozostałych przetworów były stabilne. W porównaniu z listopadem 2013 r. ceny zbytu produktów mlecznych obniżyły się średnio o ok. 6%, o czym zadecydował głęboki spadek cen mleka w proszku (o 25-29%), masła w blokach (o 21%), serów dojrzewających (o 20-23%), a także masła konfekcjonowanego i masła z dodatkiem oleju (po 13%).

Ceny detaliczne artykułów mlecznych były średnio o 0,3% niższe niż w październiku. Podrożało tylko mleko zagęszczone i w proszku (o 0,4%) oraz jogurty (o 0,2%). Najbardziej obniżyły się ceny serów dojrzewających i topionych (o 0,6%), a najmniej śmietany (o 0,2%). Mleko spożywcze, twarogi, napoje i inne produkty mleczne potaniały o 0,3-0,5%. Ceny masła zmalały o 1,2%. W ciągu roku przetwory mleczne podrożały średnio o 0,1%, a masło potaniało o 5,4%.

W listopadzie odnotowano dalszy sezonowy spadek skupu mleka do 778,8 mln l, tj. o 7,6% w porównaniu z październikiem. W stosunku do listopada 2013 r. skup był większy o 4,4%. Od stycznia do listopada dostarczono ok. 9,5 mld l mleka, czyli o 7,5% więcej niż w tym samym okresie 2013 r.

Spadek cen uzyskiwanych w eksporcie spowodował, że w październiku wyraźnie ograniczono produkcję mleka w proszku (chudego o 17%, a pełnego o 25%) oraz masła (o 7%). Zmniejszono również produkcję serów topionych i serwatki, przy wzroście produkcji pozostałych przetworów. Większy o ok. 8% skup mleka w okresie styczeń-październik 2014 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r., przełożył się na wzrost produkcji większości przetworów mlecznych. Nadwyżki surowca kierowano głównie do produkcji

Jadwiga
Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

mleka w proszku, którą zwiększono o 61% (w tym chudego o 71%). Poza tym więcej wyprodukowano śmietany, masła i tłuszczów mlecznych (o 6-7%), mleka i śmietany zagęszczonej (o 2%), a także twarogów i serów dojrzewających (o 1-2%), przy ograniczeniu produkcji serów pleśniowych i proszkowanych (o 29%) oraz serów topionych (o 6%). Natomiast mniej wytworzono mleka płynnego (o 7%), suszonej serwatki (o 12%), jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (średnio o 4%).

Pogorszenie koniunktury na światowym rynku mleka w II połowie 2014 r., pogłębione rosyjskim embargiem, znalazło odzwierciedlenie w wynikach polskiego handlu zagranicznego przetworami mlecznymi. W październiku dodatnie saldo obrotów wyniosło 88 mln EUR i było o 10-30% mniejsze niż w miesiącach luty-lipiec.

W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2014 r. wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej były lepsze niż w tym samym okresie 2013 r., o czym zadecydowały wyniki I półrocza, kiedy notowano duże światowe zapotrzebowanie na artykuły mleczne. Ilościowa nadwyżka eksportu nad importem wzrosła o 24% do 1,16 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, a dodatnie saldo nieznacznie przekroczyło 1 mld EUR i było o 14% większe niż przed rokiem. Eksport zwiększył się o 26% do 2,41 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość wzrosła o 15% do 1,66 mld EUR, o czym zadecydował silny wzrost sprzedaży zagranicznej mleka w proszku (ilościowo o 70%, a wartościowo o 82%). Zwiększono również eksport mleka płynnego i śmietany (o 25%), masła (o 10%), lodów i suszonej serwatki (o 6-7%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 1%). Natomiast znacznie ograniczono sprzedaż zagraniczną kazeiny (o ok. 30%). Mniejszy o 1% był również eksport serów i twarogów, których udział w wartości sprzedaży przetworów mlecznych spadł z 40 do 34%.

Import w analizowanym okresie zwiększył się o 28% do 1,25 mld l w ekwiwalencie surowca, a jego wartość wzrosła o 17% do 660,2 mln EUR. Zwiększył się przywóz wszystkich przetworów mlecznych, w tym najsilniej półproduktów do dalszego przerobu lub na reeksport, tj. mleka zagęszczonego i w proszku (o 47%), a także kazeiny, mleka płynnego i śmietany (o 16-18%) oraz suszonej serwatki (o 10%). Import lodów wzrósł o 11%, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych o 9%, masła o 8%, a serów i twarogów o 5%.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka		
		średnia (zł/100 litrów)		o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2012 I-XII	9 584,4	119,78		.
2013 I-XII	9 643,0	135,64		.
2013 X	792,7	143,02		142,83
XI	745,8	150,03		153,07
XII	786,5	153,93		155,26
2014 I	809,2	153,65		149,49
II	757,3	151,65		148,83
III	852,3	150,31		147,58
IV	850,0	145,47		141,59
V	932,7	139,89		137,78
VI	910,8	135,73		134,12
VII	932,1	133,97		132,77
VIII	912,5	128,17		126,48
IX	865,7	124,68		124,64
X	842,6	124,38		124,63
XI	778,8	124,47		124,76
Wskaźnik zmian w %95,7				
<u>XI 2014</u> X 2014	92,4	100,1		100,1
<u>XI 2014</u> XI 2013	104,4	83,0		81,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2013 I-XII	3 025,1	108,2	45,6	433,7	350,6	172,5	405,2	312,9
2013 ^a IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
XI	223,1	6,0	3,3	33,0	25,9	13,1	34,5	25,3
XII	250,2	9,3	4,4	28,2	27,6	16,8	32,6	25,6
2014 ^a I	217,4	11,1	4,9	36,1	26,8	15,5	34,7	26,2
II	208,8	11,7	5,4	33,2	26,1	13,0	31,8	22,3
III	235,2	13,8	5,4	39,1	31,0	15,2	36,9	25,5
IV	231,6	16,0	4,0	36,3	32,4	14,5	36,6	24,3
V	237,5	17,8	4,1	39,2	36,5	15,1	35,2	26,3
VI	225,9	18,2	3,1	35,2	35,4	14,8	31,9	26,4
VII	234,1	16,9	3,4	36,7	34,5	15,9	32,4	29,2
VIII	232,9*	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>X 2014</u> IX 2014	102,6	83,5	74,8	106,4	100,7	93,1	106,9	102,1
<u>X 2014</u> X 2013	94,9	160,8	89,3	96,3	105,2	104,1	102,7	99,1

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2013 X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII	1,88	2,24	13,87	16,51	18,46	18,77	0,87	5,90	10,42	17,41
2014 I	1,91	2,28	14,02	16,63	17,71	18,65	0,92	5,91	10,38	17,50
II	1,94	2,28	14,16	16,37	16,66	18,04	0,93	5,92	10,46	17,21
III	1,94	2,27	14,08	16,21	16,32	17,72	0,93	5,86	10,45	16,60
IV	1,95	2,23	13,13	15,60	16,09	17,54	0,93	5,81	10,36	15,52
V	1,95	2,18	12,35	15,00	15,20	17,21	0,93	5,80	10,36	14,54
VI	1,96	2,14	12,30	14,81	15,14	17,16	0,94	5,74	10,32	14,34
VII	1,97	2,12	12,30	14,60	15,27	17,16	0,98	5,72	10,34	14,47
VIII	1,98	2,11	11,71	14,24	15,02	16,95	0,97	5,71	10,36	14,35
IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII ^a	1,91	1,95	7,71	11,12	12,70	14,25	.	5,48	9,19	12,34
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2014</u> X 2014	100,0	99,0	96,3	97,3	102,4	100,1	99,0	99,3	99,8	100,2
<u>XI 2014</u> XI 2013	105,4	91,1	71,0	75,3	78,6	87,1	110,3	95,1	98,5	77,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 15-21 XII 2014 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2013 X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
XII	2,76	2,93	15,87	3,39	4,74	0,72	1,27	1,73	14,23	22,65
2014 I	2,81	2,98	16,09	3,38	4,76	0,73	1,27	1,75	14,26	23,15
II	2,84	3,01	16,17	3,35	4,75	0,73	1,28	1,75	14,28	23,35
III	2,82	3,05	16,50	3,36	4,74	0,73	1,26	1,75	14,30	23,30
IV	2,80	3,00	16,74	3,37	4,66	0,73	1,28	1,74	14,31	22,98
V	2,78	3,01	16,88	3,39	4,68	0,73	1,26	1,77	14,32	22,45
VI	2,79	3,03	16,85	3,36	4,60	0,73	1,25	1,75	14,31	21,99
VII	2,78	3,00	16,93	3,36	4,61	0,72	1,25	1,74	14,35	21,67
VIII	2,76	2,98	16,94	3,35	4,57	0,72	1,26	1,73	14,42	21,60
IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2014</u> X 2014	99,6	100,0	99,8	99,7	98,4	100,0	100,0	100,0	100,3	99,4
<u>XI 2014</u> XI 2013	99,6	101,0	106,5	100,3	94,0	101,4	100,0	99,4	103,2	92,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

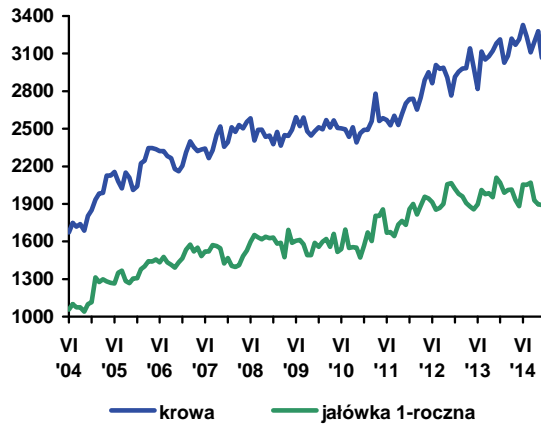
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2013 IX	7,2	18,0	2,5	26,8	8,3	7,8	5,6	1,3	14,2	2,1
X	7,9	18,1	2,0	33,3	8,7	9,0	5,7	1,3	14,0	2,7
XI	7,9	17,3	2,3	29,0	9,3	7,0	5,7	1,5	12,8	2,5
XII	6,3	15,3	1,8	21,2	7,5	12,1	5,0	1,3	16,9	2,2
2014 I	9,5	16,7	2,8	22,4	10,0	12,6	5,7	1,0	14,3	2,8
II	14,0	16,7	3,6	23,7	9,3	11,8	5,6	1,1	13,4	2,5
III	12,3	18,1	3,6	28,2	9,5	13,7	4,7	2,1	14,3	2,6
IV	17,7	18,6	3,4	27,0	9,0	12,3	5,9	1,1	16,2	2,9
V	15,3	16,4	3,8	29,5	9,0	12,2	5,0	0,9	18,2	2,7
VI	15,2	17,9	3,4	29,9	9,0	8,9	4,9	0,9	17,3	2,9
VII	17,5	20,9	2,6	31,5	9,2	6,5	5,7	1,2	17,7	2,6
VIII	10,0	15,9	2,6	30,8	8,6	6,6	5,0	1,1	19,1	2,8
IX	11,1	17,2	2,6	43,8	9,1	4,9	4,5	1,2	13,8	2,8
X	14,2	15,4	2,6	45,7	9,6	6,4	5,8	1,3	14,4	3,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>	127,6	89,4	96,7	104,5	105,8	130,1	129,2	105,7	104,3	118,0
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	179,1	84,9	127,7	137,4	110,4	70,7	101,8	94,8	103,0	125,7

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

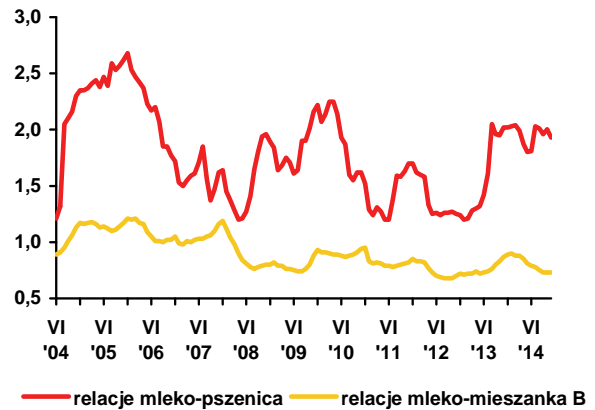
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2013 IX	2 912	3 395	4 100	785	1 093	1 921	3 791	5 456	665	1 534
X	2 907	3 472	4 134	755	1 122	1 863	3 762	4 540	697	1 468
XI	3 033	3 580	4 204	740	1 046	2 033	3 881	4 566	692	1 470
XII	3 167	3 542	4 242	751	1 136	1 617	3 974	4 516	727	1 628
2014 I	3 195	3 491	4 092	755	1 225	1 701	3 921	4 700	654	1 689
II	3 188	3 444	3 775	813	1 178	1 836	3 698	4 525	528	1 687
III	3 213	3 494	3 534	787	1 201	1 588	4 048	4 064	542	1 602
IV	3 224	3 317	3 477	794	1 172	1 502	3 563	4 122	474	1 554
V	3 043	3 196	3 271	794	1 204	1 562	3 725	4 121	407	1 506
VI	2 954	3 055	3 330	782	1 186	1 977	3 677	3 981	501	1 575
VII	2 794	3 155	3 469	776	1 217	1 977	3 809	3 905	525	1 596
VIII	2 786	3 185	3 353	689	1 212	2 221	3 753	4 108	413	1 508
IX	2 409	3 035	3 068	564	1 197	2 297	3 844	3 736	450	1 490
X	2 185	3 093	3 237	613	1 220	2 301	3 887	3 636	399	1 425
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>	90,7	101,9	105,5	108,7	101,9	100,2	101,1	97,3	88,7	95,6
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	75,2	89,1	78,3	81,2	108,7	123,5	103,3	80,1	57,2	97,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

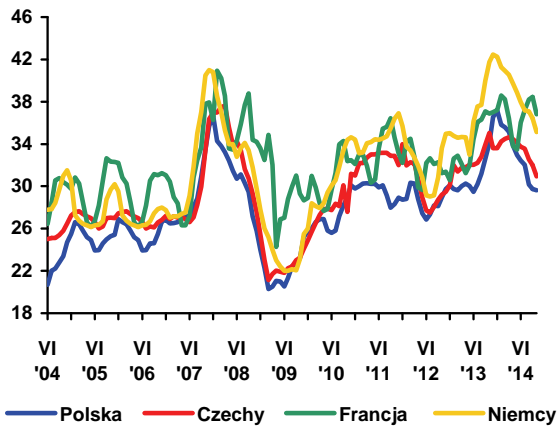
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

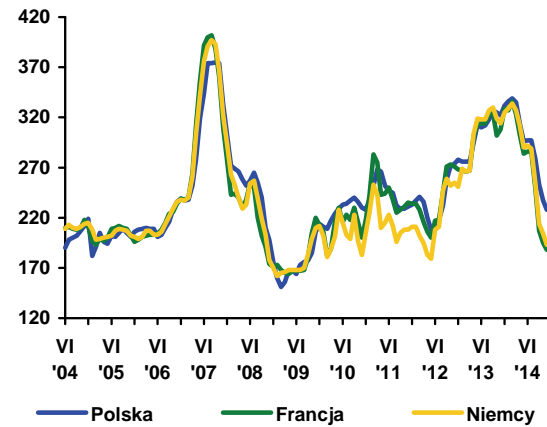
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

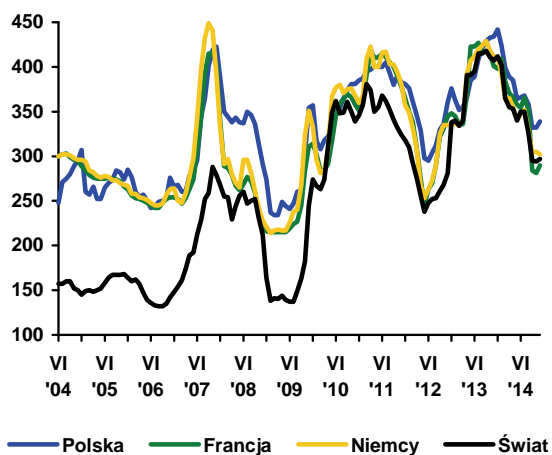
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

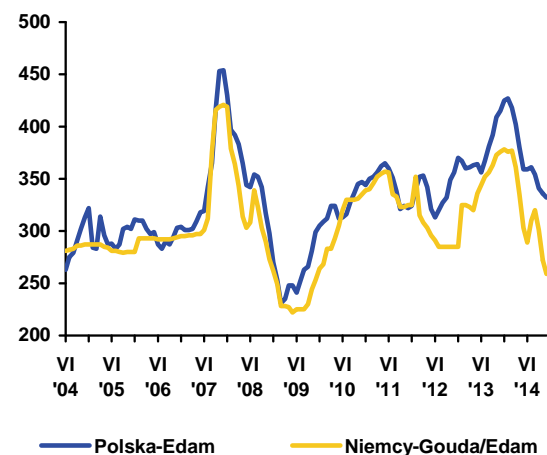
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Utrzymujące się od początku roku słabe tendencje spadkowe spowodowały, że cena skupu bydła w Polsce w pierwszych 11 miesiącach 2014 r. była niższa o 4,5% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniosła 6,00 zł/kg. W listopadzie w porównaniu z poprzednim miesiącem cena skupu wzrosła o 0,5% do 5,65 zł/kg w.ż. pod wpływem mniejszej podaży.

Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo, a polskie ceny były niższe o około 20% niż średnio w UE-28. W trzecim tygodniu listopada

średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła męskiego w Polsce wzrosła do 302,20 EUR/100 kg, zaś w UE-28 do 375,40 EUR/100 kg.

W listopadzie 2014 r. ceny zbytu mięsa wołowego z kością (rostbef) nieznacznie spadły (do 24,82 zł/kg), pomimo wzrostu cen skupu bydła o 0,5%, natomiast ceny detaliczne mięsa wołowego z kością (rostbef lub antrykot) pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w pierwszych 11 miesiącach 2014 r. był większy o 12,6% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniósł 459,3 tys. ton w. ż., ale w listopadzie zmalał w porównaniu z październikiem o 12,5% do 28,0 tys. ton. W tym miesiącu w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 15,2 tys. ton mięsa wołowego wbc, tj. o 6,7% mniej niż przed miesiącem i o 1,9% mniej niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Łącznie w ciągu pierwszych jedenastu miesięcy 2014 r. produkcja mięsa wołowego wyniosła 174 tys. ton wbc, tj. tyle samo co przed rokiem.

Ekspert żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2014 r. był mniejszy o ok. 2% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego (279,1 tys. ton w wadze produktu). Było to wypadkową zmniejszenia eksportu mięsa wołowego świeżego i schłodzonego o ok. 8% (do 180,9 tys. ton), bydła żywego o 21,3% (do 17,3 tys. ton) oraz wzrostu eksportu mięsa mrożonego o ok. 21% (do 59,9 tys. ton), konserw wołowych o ok. 3% (do 16,0 tys. ton), a także mięsa solonego, wędzonego i suszonego z 0,4 do 4,9 tys. ton. O ok. 29% zmniejszyła się liczba wyeksportowanych sztuk bydła, o czym zdecydowało przede wszystkim zmniejszenie o ok. 32% liczby wyeksportowanych cieląt. Spadek wywozu cieląt spowodowany był obniżeniem średniej ceny eksportowej o ok. 4,7% do 180 EUR/szt. Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 86%.

Głównymi rynkami zbytu polskiego bydła, podobnie jak przed rokiem, były Włochy (45,9 tys. sztuk), Holandia (43,5 tys. sztuk), Hiszpania (20,8 tys. sztuk) a mięsa mrożonego i chłodzonego Włochy (54,9 tys. ton), Niemcy (37,3 tys. ton), Holandia (28,3 tys. ton), Hiszpania (18,7 tys. ton) i Francja (14,0 tys. ton).

Łączny import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2014 r. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o ok. 20% do 34,6 tys. ton wagi produktu, co stanowiło 12% eksportu produktów wołowych. Było to uwarunkowane przede wszystkim 28% zwiększeniem importu żywca wołowego (do 21,8 tys. ton). Import cieląt o wadze do 80 kg zwiększył się o ok. 44% (do 29,1 tys. szt.) i był o ok. 8,9 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Zmieniła się struktura towarowa importowanego żywca wołowego. Udział cieląt o wadze do 80 kg wzrósł o 2 pkt. proc. do 35%, przy jednoczesnym spadku jego ceny o około 2,5% do 198 EUR/szt. Udział bydła o wadze od 80 kg do 160 kg (z wyłączeniem przeznaczonych do uboju i hodowlanych czystorasowych) również wzrósł (o 1 pkt. proc.), natomiast udział bydła o masie większej niż 300 kg przeznaczonego do uboju (z wyłączeniem jałówek, krów i hodowlanych czystorasowych) wzrósł o 5 pkt. proc. Jednocześnie spadł udział bydła hodowlanego (o 4 pkt. proc.). Dodatnia różnica (18 EUR/szt.) pomiędzy cenami cieląt importowanych (198 EUR/szt.) i eksportowanych (180 EUR/szt.) wynikała między innymi z wyższej wagi importowanych sztuk (o 5 kg), która wynosiła średnio 71 kg oraz zróżnicowanych kierunków geograficznych wywozu i przywozu. Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło żywe, podobnie jak przed rokiem, były Litwa (24,8 tys. szt.) i Słowacja (17,7 tys. szt.). Przywóz wołowiny wzrósł o ok. 12,7% do 11,4 tys. ton, w tym wołowiny świeżej i schłodzonej o ok. 29% do 8,5 tys. ton, przy spadku przywozu wołowiny mrożonej o 18% do 2,8 tys. ton. Największymi dostawcami wołowiny chłodzonej i mrożonej były: Niemcy (2,9 tys. ton), Irlandia (2,5 tys. ton), Słowacja (1,5 tys. ton), Wielka Brytania (1,3 tys. ton) i Czechy (1,2 tys. ton). Znaczny wzrost importu produktów wołowych skutkowało zmniejszeniem dodatniego salda obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego do prawie 780 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2012	I-XII	528,4	321,1	28,3	272,9	26,3	11,7	13,2
2013	I-XII	645,5	334,5	25,4	289,9	36,9	22,8	12,0
2013	VIII	24,5	26,9	2,1	23,2	2,4	1,1	1,1
	IX	26,3	29,6	2,0	26,0	3,6	2,4	1,0
	X	28,8	29,1	2,1	25,3	3,8	2,8	0,9
	XI	25,7	26,2	1,9	22,7	4,2	3,2	0,9
	XII	23,5	24,3	1,4	21,2	3,9	2,7	1,0
2014	I	23,4	23,9	2,0	20,3	3,9	2,7	1,1
	II	24,4	25,0	1,5	22,0	4,0	2,8	1,1
	III	26,3	28,4	1,4	25,2	3,7	2,1	1,4
	IV	28,5	27,3	1,6	23,4	3,6	2,2	1,2
	V	29,0	32,9	2,1	28,2	3,4	2,2	1,0
	VI	25,9	29,7	1,5	26,0	2,9	1,9	1,0
	VII	27,9	28,2	1,8	24,3	3,2	2,0	1,0
	VIII	25,1	25,8	1,6	21,9	2,9	1,5	1,3
	IX	30,6	28,9	1,8	24,9	3,6	2,2	1,2
	X	32,0	29,0	2,0	24,6	3,4	2,2	1,1
	XI	28,0	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	108,9	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	87,5	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2013	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
2014	I	6,17	9,51	25,33	26,37	4,11	4,27
	II	6,12	9,46	25,23	26,31	4,12	4,30
	III	6,00	9,65	25,11	26,22	4,19	4,37
	IV	6,11	9,70	25,17	26,26	4,12	4,30
	V	6,05	9,90	25,11	26,32	4,15	4,35
	VI	5,99	9,70	25,10	26,18	4,19	4,37
	VII	5,89	9,68	25,13	26,24	4,27	4,46
	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	-	24,82	26,09	4,39	4,62
w % ceny	sprzed roku	93,5	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,5	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

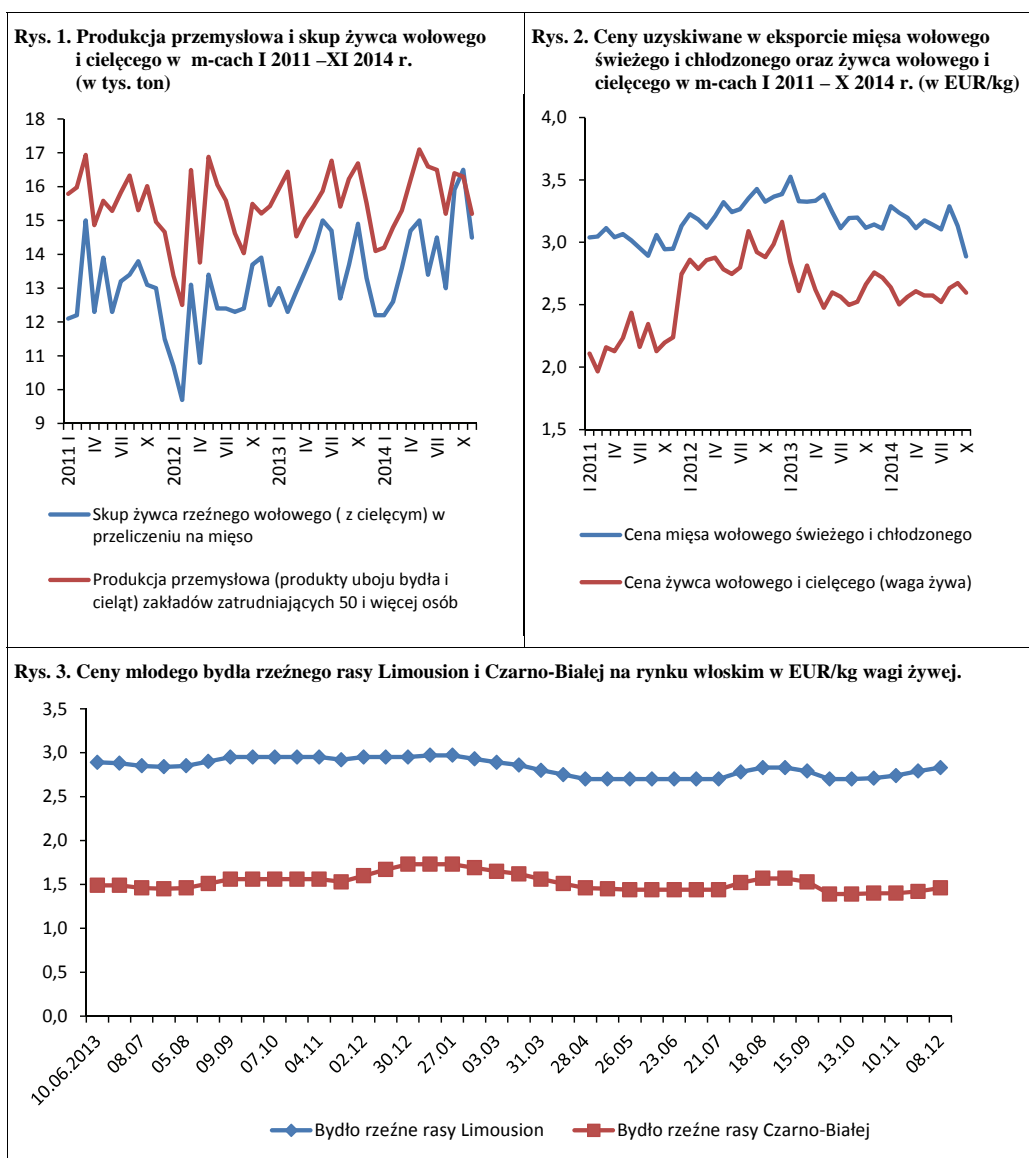
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2014	V 2014	VI 2014	VII 2014	VIII 2014	IX 2014	X 2014	XI 2014	XII 2014
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	5,89	5,91	5,91	5,78	5,81	5,80	5,48	5,66	5,79
Byki do 2 lat	6,53	6,52	6,51	6,44	6,56	6,63	6,37	6,58	6,66
Krowy	4,77	4,73	4,73	4,59	4,56	4,51	4,12	4,18	4,27
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	11,14	11,47	11,05	11,19	10,78	10,48	10,66	10,38	10,37
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	11881	11932	11872	11755	12096	12216	11732	12278	12358
ćwierci z krów rzeźnych	9874	9941	9778	9381	9290	9245	8763	8862	9173
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła męskiego:									
UE	381,29	375,00	370,87	363,46	369,97	373,30	365,76	369,52	375,40
Polska	302,76	300,24	302,90	300,17	300,69	302,66	294,81	296,37	302,20

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), FAMMU.

W 2014 r. nastąpił pogłębiający się w kolejnych miesiącach spadek cen trzody chlewnej. W I kwartale, w wyniku wykrycia ASF i rosyjskiego embargo cena skupu trzody wyniosła 4,80 zł/kg i była o 8% niższa niż przed rokiem. W II kwartale sytuacja trochę się poprawiła. Cena trzody wyniosła 5,12 zł/kg i była o 4% niższa niż w II kwartale 2013 r. Jednakże w drugiej połowie roku nie tylko na skutek rosyjskiego embargo, ale także nasilającej się wzrostowej tendencji produkcji, ceny te obniżały się z miesiąca na miesiąc, a ich spadek w skali roku pogłębiał się. W III kwartale przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,16 zł/kg i była o 13% niższa niż rok wcześniej, a w IV kwartale 4,37 zł/kg, w tym w grudniu 4,10 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych okresach 2013 r. odpowiednio o 20% i 22%.

Spadkowi cen skupu trzody towarzyszył niewspółmiernie mały spadek targowiskowych cen zbóż. W III kwartale targowiskowa cena żyta wyniosła 61,91 zł/dt, a w IV kwartale 58,72 zł/dt. Ceny te były odpowiednio o 10% i 11% niższe od cen sprzed roku. Relacja cen trzody do cen żyta zawężała się więc z 1:8,3 w III kwartale do 1:7,5 w IV kwartale. Targowiskowa cena jęczmienia w III kwartale wyniosła 77,63 zł/kg, a w IV kwartale 71,45 zł/dt. Ceny te były odpowiednio o 6% i 16% niższe od cen sprzed roku. Opłacalność chowu mierzona relacją cen trzoda:jęczmień zawężała się z 1:6,6 w III kwartale do 1:6,1 w IV kwartale.

Z krótkookresowej prognozy Komisji Europejskiej, z września 2014 r. wynika, że w 2015 r. produkcja wieprzowiny w UE-28 może być o 0,8% większa niż rok wcześniej, a eksport utrzyma się na ubiegłorocznym poziomie, obniżonym w związku z utrzymującym się rosyjskim embargiem. Rynkowa podaż mięsa będzie więc większa niż w 2014 r. o ponad 170 tys. ton. Z danych dotyczących 2014 r. wynika, że nadwyżka podaży związana ze spadkiem eksportu częściowo pokryła spadek produkcji i jej wielkość była znacznie mniejsza niż prognozowana na rok 2015. W tej sytuacji spadki cen trzody mogą być w 2015 r. większe niż w roku ubiegłym.

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

W październiku Komisja Europejska przewidywała, że w I kwartale 2015 r. przeciętna cena trzody klasy E może w UE-28 wynieść 138,76 EUR/100 kg wagi poubojowej. Przy zachowaniu odpowiednich proporcji cen w Polsce i w UE-28, oraz wagi żywej do poubojowej oznaczałoby to, że przy aktualnym kursie złotego względem euro wynoszącym około 4,22, cena trzody w Polsce mogłaby wynieść w I kwartale około 4,30 zł/kg, a więc byłaby o około 10% niższa od ubiegłorocznej. Na drugi kwartał Komisja Europejska przewiduje cenę 145,85 EUR, co przy analogicznych warunkach oznacza cenę w Polsce wynoszącą około 4,50 zł/kg, a więc niższą od ubiegłorocznej o około 12%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2013							
I	96,7	107,2	58,3	131,6	47,4	105,3	10,9
II	85,9	98,4	55,5	108,6	43,7	92,4	11,8
III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,3	95,6	0,6
IV	91,9	106,3	59,6	119,7	47,2	109,5	12,4
V	89,6	95,8	57,5	113,0	53,9	114,2	3,6
VI	81,0	98,3	62,4	137,7	51,2	98,8	11,2
VII	89,4	108,6	66,0	118,1	54,2	102,1	11,8
VIII	84,4	98,9	67,0	110,4	52,5	87,4	14,5
IX	87,2	107,5	60,8	108,6	52,4	108,1	8,4
X	96,7	99,2	72,6	114,0	58,5	111,0	14,1
XI	90,6	99,4	68,8	113,3	53,9	109,1	14,9
XII	91,8	100,7	64,7	122,8	52,6	113,1	12,1
2014							
I	94,2	97,4	66,7	114,4	52,9	111,6	13,8
II	83,7	97,5	50,7	91,4	44,8	102,5	5,9
III	107,7	115,2	49,7	83,0	55,3	93,3	-5,6
IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,5	121,8	-1,2
V	91,4	102,0	61,8	107,5	49,2	91,3	12,6
VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,3	102,1	-1,3
VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,7	99,1	3,4
VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	53,9	102,9	4,8
IX	116,3	133,4	68,5	112,7	54,3	103,6	14,2
X	120,1	124,2	68,7	94,6	62,2	106,3	6,5
XI	112,0	123,7	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2013								
I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175
XI	5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172
XII	5,28	7,8	6,3	144,50	3,7	273,31	1,9	169
2014								
I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

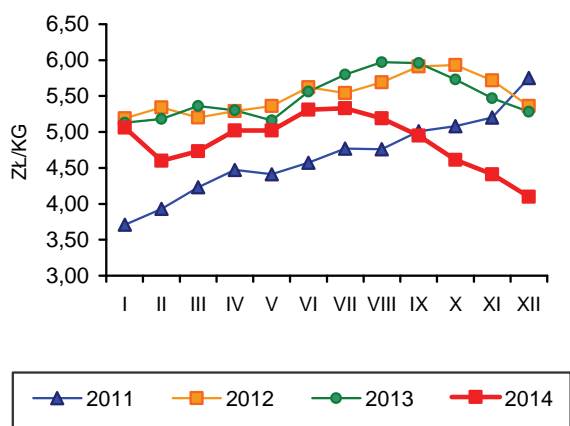
Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4
XI	7,17	14,06	20,49	13,03	15,57	24,50	15,97	110,7	119,6	122,6
XII	6,92	14,04	20,44	12,99	15,51	24,51	15,72	110,5	119,9	121,0
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

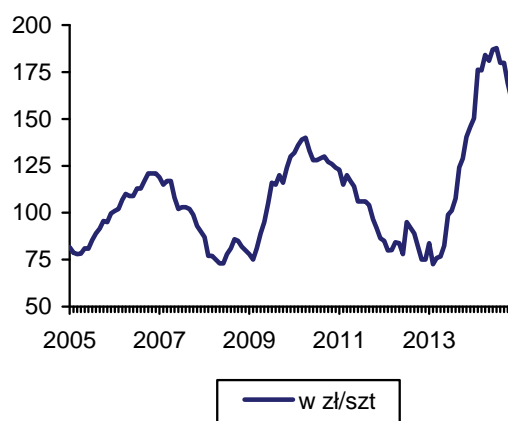
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014 I	159,69	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	154,69	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	153,65	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,90	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,88	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,51	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,80	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	161,48	158,52	164,75	150,14	98,2	96,2	105,6
X	143,49	144,97	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	140,85	140,37	143,08	135,56	99,7	98,1	103,5
XII	136,00	132,50	136,50	137,00	97,4	97,1	96,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

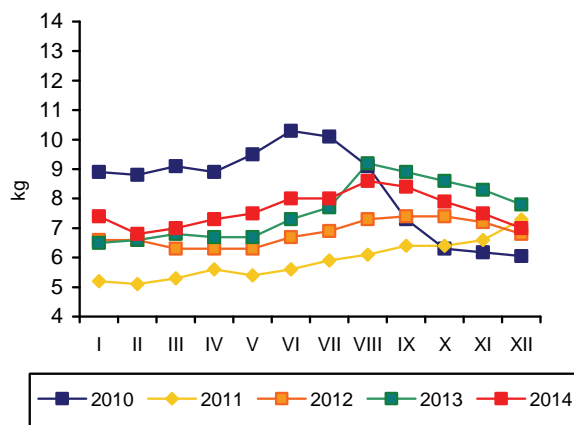
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

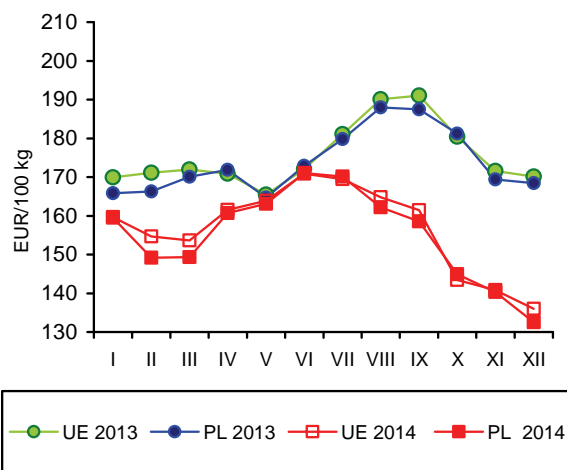
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

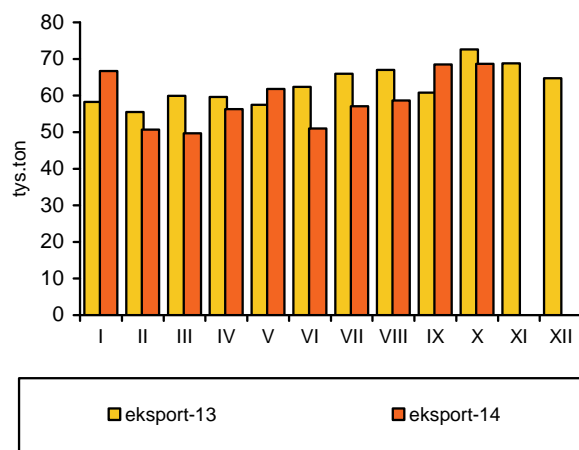
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

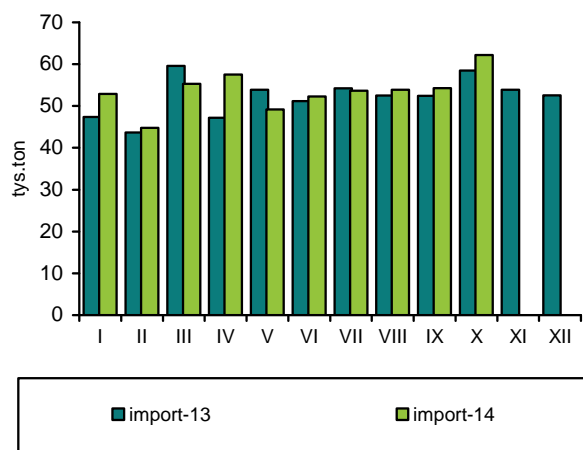
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w listopadzie 2014 r. ok. 163 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 9% mniej niż przed miesiącem, ale o 0,6% więcej niż przed rokiem. W okresie jedenastu miesięcy br. łącznie, zakłady przemysłowe wyprodukowały o 6,1%, tzn. o ok. 102 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie 2013 r.

W tym samym czasie sprzedano za granicę o 22,1%, tj. o 105,5 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem, a eksport stanowił ok. 36% przemysłowej produkcji drobiu. Import mięsa drobiowego obniżył się o ok. 10%, tj. o 3,4 tys. ton. Znacząco poprawiło się dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego drobiem, mimo wielu niekorzystnych zjawisk, jakie zaistniały na rynku w 2014 r. Znaczenie sprzedaży zagranicznej dla funkcjonowania sektora drobiarskiego wzrosło.

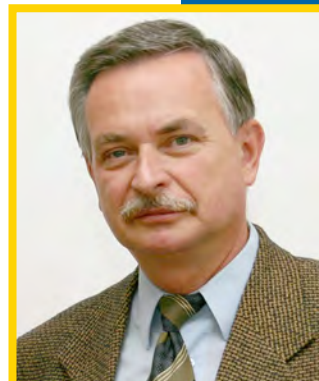
Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów potaniały w listopadzie 2014 r. w relacji rok do roku o 5,5%, a dla indyków o 1,3%. Przeciętna cena skupu kurcząt w grudniu wyniosła 3,49 zł/kg i była o 0,3% wyższa niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono o 1% mniej niż przed rokiem. W porównaniu do poprzedniego miesiąca, ceny skupu kurcząt były w grudniu o 0,6% wyższe, natomiast indyków o 0,7% niższe. Relacja cen żywiec/pasza w listopadzie 2014 r. wyniosła na rynku kurcząt 2,79 wobec 2,70 w analogicznym miesiącu 2013 r., a na rynku indyków 4,47 wobec 4,44 przed rokiem. Opłacalność produkcji kurcząt i indyków rzeźnych poprawiła się. Udział średniorocznej ceny skupu w cenie zbytu tuszki obniżył się jednak na rynku kurcząt z 57,4% do 55,4%, natomiast w produkcji indyków z 66,8% do 66,2%.

W 2014 r. średnie dwunastomiesięczne ceny zbytu uzyskiwane przez zakłady przemysłowe za tuszki kurcząt były o 2% wyższe a indyków zbliżone do 2013 r. W grudniu kurczęta patroszone sprzedawano po cenach o 0,9% wyższych, a tuszki indyków po cenach o 3,2% wyższych niż przed rokiem.

Na rynku detalicznym ceny kurcząt patroszonych obniżają się od września br. W październiku były one o 3,3% niższe niż we wrześniu i o 1,8% niższe w relacji rok do roku. Była to najniższa cena detaliczna kurcząt notowana w br.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nieznacznie pogorszyły się. W październiku br. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 46,4% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były one wyższe o 49,7%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 4,5 %, podczas gdy cena polska o 2,3%. Spadek cen drobiu notowano w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej.

W pierwszym kwartale br. spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wyniosło 1,49 kg na jednego mieszkańca i było o 2,6% mniejsze niż w analogicznym okresie przed rokiem. Natomiast konsumpcja wędlin powróciła do przeciętnego poziomu obserwowanego w latach poprzednich, tj. 0,2 kg na mieszkańca. W drugim kwartale spożycie mięsa drobiowego wzrosło do 1,51 kg, i było o 4,9% większe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Konsumpcja wędlin drobiowych nadal spadała. Jej poziom był o 5,3% mniejszy niż w drugim kwartale 2013 r. W całym pierwszym półroczu br. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 1%, a wędlin obniżyła się o 2,6% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
I	96,4	111,0	133,0	146,0	162,0
II	96,5	101,0	122,0	131,0	142,0
III	118,0	110,0	136,0	148,0	157,0
IV	101,0	116,0	126,0	157,0	169,0
V	139,0	116,0	137,0	151,0	163,0
VI	112,0	118,0	137,0	144,0	145,0
VII	116,0	112,0	132,0	157,0	169,0
VIII	112,0	114,0	139,0	151,0	154,0
IX	119,0	116,0	134,0	150,0	171,0
X	125,0	128,0	156,0	175,0	179,0
XI	123,0	127,0	142,0	162,0	163,0
XII	122,0	127,0	133,0	155,0	
RAZEM	1368,0	1396,0	1627,0	1827,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014
I	3891	3522	45841	54002
II	3603	2682	43155	50915
III	4100	3028	48769	55959
IV	3577	2770	50005	58060
V	2897	3386	48230	61457
VI	2654	2962	45957	55376
VII	2676	3094	47790	59385
VIII	3172	3115	42630	52493
IX	4167	3385	47005	63331
X	3813	3230	57095	70992
XI	2985		53390	
XII	2199		40647	
RAZEM	39734		570514	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszką (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszką (detal) (zł/kg)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	1581	1357	3,71	3,49	6,58	6,41	7,33	7,20
II	1562	1351	3,92	3,72	6,63	6,48	7,29	7,31
III	1564	1373	4,02	3,70	6,72	6,73	7,67	7,47
IV	1540	1379	3,88	3,64	6,54	6,77	7,66	7,32
V	1540	1370	3,99	3,69	6,88	6,72	7,64	7,31
VI	1522	1377	4,05	3,89	6,99	6,79	7,85	7,63
VII	1512	1365	4,25	3,93	7,01	6,72	8,08	7,66
VIII	1458	1335	4,18	3,91	7,02	6,85	7,96	7,75
IX	1389	1314	4,09	3,72	7,01	6,39	7,94	7,39
X	1365	1279	3,70	3,57	6,85	6,76	7,28	7,15
XI	1354	1280	3,46	3,47	6,59	6,60	6,95	
XII	1344		3,50	3,49	6,61	6,67	6,94	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1387	1630	1433	5,86	5,57	5,78	9,01	8,39	8,84
II	1400	1621	1434	5,71	5,72	5,71	8,90	8,77	8,51
III	1414	1630	1451	5,67	5,69	5,68	8,54	9,42	8,60
IV	1446	1622	1442	5,43	5,71	5,72	8,94	8,46	9,57
V	1502	1588	1443	5,37	5,71	5,86	8,83	8,49	8,70
VI	1546	1565	1448	5,45	5,99	6,01	8,84	9,20	8,83
VII	1583	1569	1451	5,51	6,17	5,94	8,68	8,75	8,78
VIII	1636	1549	1410	5,38	6,22	6,00	8,35	8,68	8,89
IX	1635	1497	1416	5,30	6,24	6,04	8,33	9,17	8,83
X	1628	1437	1336	5,51	6,38	6,03	8,38	9,18	8,80
XI	1592	1423	1319	5,67	6,13	6,10	8,64	9,20	9,26
XII	1624	1410		5,66	6,09	6,06	9,05	9,47	9,56

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,35
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	183,14

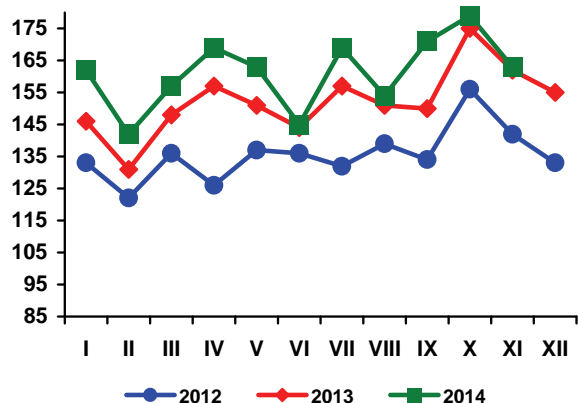
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

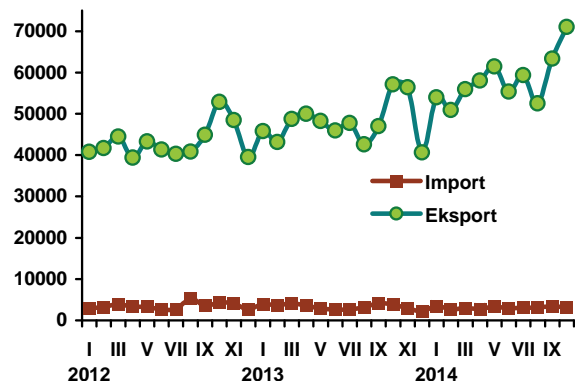
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1,50	1,53	1,49	0,21	0,20	0,20
II	1,48	1,44	1,51	0,20	0,19	0,18
III	1,50	1,45		0,20	0,19	
IV	1,60	1,60		0,20	0,18	

Źródło: Dane GUS.

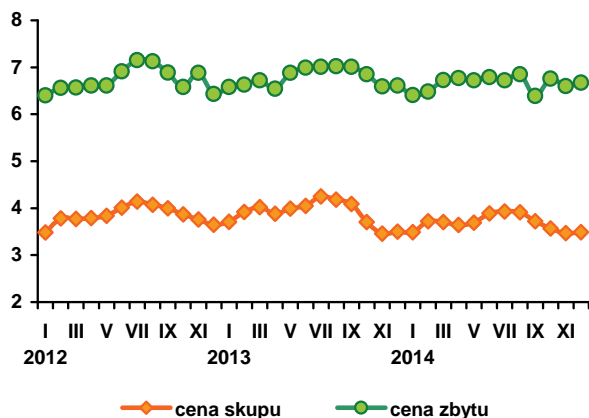
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

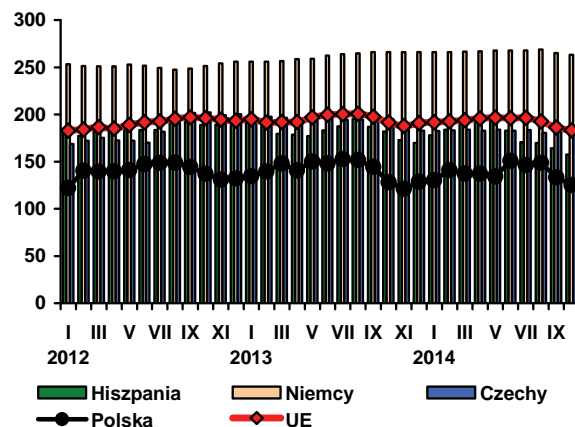
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W grudniu 2014 r. ceny jaj spożywczych nadal rosły. Przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 35,70 zł/100 sztuk i była o 6,3% wyższa niż w listopadzie i o 9,3% wyższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku, jaja największe, klasy XL podrożały w grudniu o 5,7%, duże, klasy L o 7,7%, średnie, klasy M o 5,3%, a małe, klasy S o 24%. Jednak przeciętna roczna cena jaj wszystkich klas wagowych w 2014 r. była o 3,3% niższa niż w roku poprzednim.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu wzrosły w grudniu o 4,7% w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 21% w relacji do grudnia 2013 roku. Ceny skupu jaj przerobowych wykazywały dużą wahałość w poszczególnych miesiącach, ale średnia cena w 2014 r. była o 6,4% wyższa od ubiegłorocznej.

Opcjonalność produkcji jaj poprawiła się w październiku 2014 r. w porównaniu do tego samego miesiąca poprzedniego roku. Ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły w tym czasie o 3,4%, a mieszanki pasz przemysłowych dla kur niosek potaniały o ok. 7%. Relacja cen jaj do cen paszy była więc korzystniejsza niż przed rokiem.

W październiku 2014 r. za wartość 100 jaj można było kupić o 3,1 kg paszy więcej niż dwanaście miesięcy wcześniej. W listopadzie ceny pasz dla kur niosek obniżyły się o dalsze 1,8%.

Przeciętne ceny detaliczne jaj spożywczych ustabilizowały się na poziomie 0,51 zł/szt. Jest to poziom o 3,8% niższy niż w październiku 2013 roku, ale nadal o ok. 13% wyższy niż w analogicznym miesiącu 2011 roku, tj. przed wymianą klatek.

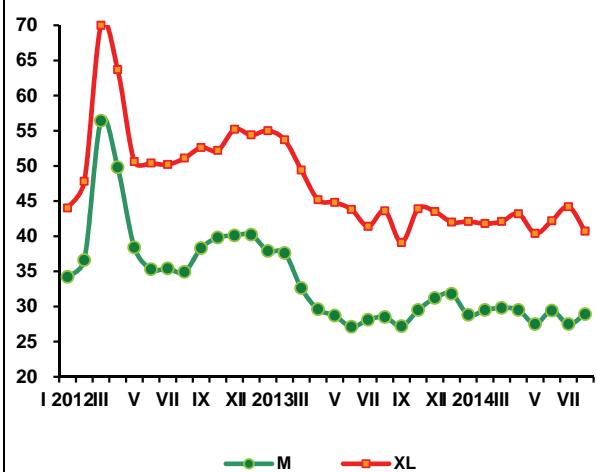
W Unii Europejskiej średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w październiku br. były o 0,3% wyższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 5,2%. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych pogorszyły się. W październiku br. 100 kg polskich jaj kosztowało o 0,72 euro więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 5,30 euro mniej. W październiku 2014 r. przeciętne ceny jaj w Niemczech były o 0,3% wyższe niż przed rokiem, we Francji nie zmieniły się, w Holandii wzrosły o 5,8%, a w Czechach o 7,8%.

W październiku 2014 roku, wyeksportowano z Polski o 5,9% więcej jaj świeżych niż w roku poprzednim, natomiast eksport przetworów z jaj był o 12,8% mniejszy. Import jaj spożywczych zwiększył się o 15,8%, a przetworów z jaj o 26,8%. W okresie dziesięciu miesięcy 2014 r. sprzedano za granicę o 0,6% mniej jaj w skorupkach i o 4% mniej przetworów z jaj niż w analogicznym okresie 2013 roku. W tym samym czasie import jaj świeżych zwiększył się o 17,2%, a przetworzonych, zmniejszył o 22,1%.

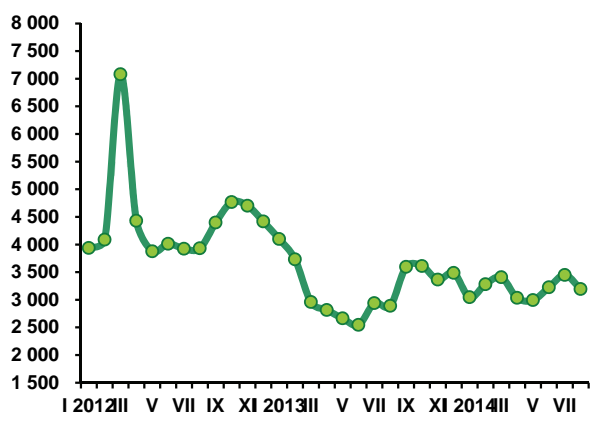
Bardzo wysokie ceny jaj w dwóch poprzednich latach znalazły odzwierciedlenie w spadku spożycia bezpośredniego jaj. Przeciętne

spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych obniżyło się również w pierwszym kwartale 2014 r. Spadek wyniósł 12,1% w relacji rok do roku i 9,5% w porównaniu z pierwszym kwartałem 2010 r. W drugim kwartale spożycie jaj w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 12%. Jednak w całym pierwszym półroczu br. było ono o ok. 1% mniejsze niż przed rokiem i o 5,8% mniejsze niż w analogicznym okresie 2010 r.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	2220	2336	18438	23043	548	475	2034	1739
II	1461	1483	14537	20999	655	333	1605	1444
III	1212	1791	15819	20196	662	367	1338	1485
IV	1748	1434	17662	15396	393	335	1631	1642
V	1432	2040	17530	17130	407	337	1631	1842
VI	1881	1598	16560	16221	475	375	1757	1515
VII	1590	1765	19823	15467	543	415	1705	1368
VIII	1740	2449	19854	14273	601	376	1258	1398
IX	2073	3133	19660	15882	490	478	1544	1664
X	1756	2034	21076	21256	462	586	2097	1829
XI	1453		20004		446		1990	
XII	1982		18350		375		1339	
RAZEM	20548		219313		6057		19929	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	55,00	42,10	41,40	30,80	37,90	28,80	30,00	21,30
II	53,70	41,80	39,10	32,90	37,60	29,50	29,20	20,80
III	49,40	42,10	37,00	29,90	32,60	29,80	25,60	21,00
IV	45,20	43,20	34,20	32,70	29,60	29,50	23,30	23,00
V	44,80	40,40	34,60	30,80	28,70	27,50	22,20	21,00
VI	43,80	42,20	31,50	32,10	27,10	29,40	18,60	19,50
VII	41,40	44,20	31,60	33,40	28,10	27,50	19,30	22,20
VIII	43,60	40,70	29,50	32,70	28,50	28,90	16,70	24,90
IX	39,10	42,70	32,80	34,40	27,20	31,10	20,60	28,60
X	43,90	42,80	32,30	35,00	29,50	30,80	20,40	24,20
XI	43,50	43,60	32,50	35,90	31,20	30,80	21,70	24,00
XII	42,00	44,40	33,90	36,50	31,80	33,50	22,90	28,40

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,62
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,52
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,33
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,87
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,49
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,81
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,66
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,50
X	130,42	111,33	107,80	104,88	108,92	129,70

Źródło: Dane MRiRW.

W 2014 r. ceny skupu owiec charakteryzowały się dużą zmiennością. W I kwartale przeciętna cena wyniosła 5,84 zł/kg i była o 8% niższa niż przed rokiem. W II kwartale przejściowo podniosła się do 6,94 zł/kg, co oznaczało jej wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 5%. Jednakże w III kwartale ceny te zaczęły ponownie maleć i ostatecznie przeciętna cena wyniosła 6,56 zł/kg i była o 1% niższa od ceny sprzed roku. Był to drugi z rzędu rok niekorzystny dla producentów, choć nieco lepszy od poprzedniego, w którym spadki cen w kolejnych kwartałach wynosiły odpowiednio 15%, 13% i 1%.

W Unii Europejskiej tendencje rozwojowe cen owiec i jagniąt także były niejednolite. Ceny jagniąt w I kwartale, w stosunku do roku poprzedniego, obniżyły się o 3%, w II kwartale wzrosły o 4%, a w III kwartale spadły o 6%. W IV kwartale przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 636,6 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 6% wyższa niż w IV kwartale 2013 r. W przypadku owiec ciężkich ceny przez większą część roku wykazywały tendencję wzrostową. W I kwartale przeciętna cena w UE-28 była o 11% wyższa niż rok wcześniej, a w II kwartale o 7%. W III kwartale przeciętna cena wyniosła ona 487 EUR/100 kg i była o 2% niższa niż przed rokiem. W IV kwartale nastąpił słaby wzrost cen do 491 EUR/100 kg, tj. o 2% powyżej ceny ubiegłorocznej.

We wrześniu 2014 r. Komisja Europejska przewidywała, że w 2015 r. przeciętna cena jagniąt może wynieść 613 EUR/100 kg wagi poubojowej, a owiec ciężkich 591 EUR/100 kg. Oznacza to około 1% wzrost w stosunku do 2014 r. Potwierdza to prognoza krótkookresowa. Zgodnie z przewidywaniami Komisji produkcja baraniny w 2015 r. nieznacznie spadnie, ale jej ubytek zostanie

pokryty zwiększonym importem. Podaż będzie więc podobna do ubiegłorocznej. Można więc wnioskować, że ceny będą również oscylować wokół poziomów z 2014 r.

Wzrost importu wydaje się jednak problematyczny, gdyż w ostatnich latach jego poziom sukcesywnie maleje pod wpływem ograniczanego spożycia. W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2014 r., import owiec i mięsa baraniego wyniósł 165 tys. ton i był o 5% mniejszy niż w analogicznym okresie 2013 r. Kwoty przyznane poszczególnym krajom przez Unię Europejską na import preferencyjny nie są w pełni wykorzystywane. Do czwartego grudnia 2014 r. ogólny import z krajów trzecich wzrósł do 173 tys. ton. Kwota przyznana na 2014 rok była więc wykorzystana zaledwie w 60%, w tym największa dotycząca Nowej Zelandii w 64%.

Tak czy inaczej, jeśli nastąpi wzrost cen w Unii Europejskiej to nie będzie on duży, a ceny owiec na polskim rynku będą zależały przede wszystkim od kursu złotego względem euro, przy czym ich największym naturalnym sprzymierzeńcem byłaby deprecjacja złotego.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	770	767	750	98
II półrocze	690	761	740	97
Rok	1 460	1 528	1 490	98

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2013	100,2	66,2	253,1	138,9	105,9	134,9	118,6	113,2	126,5	98,5	85,5	149,0	1491
2014	89,3	79,3	70,9	211,0	93,0	113,8	109,7	68,0	73,7	111,6	x	x	1250*
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	119,8	28,0	151,9	87,8	84,4	92,5	60,1	58,3	113,3	x	x	83,8
Import 2013	84,0	14,6	63,4	110,7	60,5	64,3	63,2	66,6	114,9	81,0	52,3	46,0	821
2014	85,2	50,2	48,5	58,2	84,8	114,7	116,7	65,0	78,9	103,3	x	x	850*
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,4	343,8	76,5	52,6	140,2	178,4	184,7	97,6	68,7	127,5	x	x	103,5

*Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95	6,65	8,23
2014	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	5,59	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,7	117,8	60,9	115,6	103,4	95,1	91,8	103,4	100,9	93,9	x	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X... 2013	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83
XII	8,9	18,9	2,13	4,53
I 2014	7,8	16,7	1,87	3,99
II	8,0	16,9	1,91	4,05
III	8,2	17,4	1,96	4,17
IV	8,6	18,2	2,05	4,36
V	8,4	17,9	2,01	4,28
VI	8,1	17,2	1,96	4,17
VII	8,1	17,3	1,96	4,17
VIII	7,9	16,8	1,88	4,00
IX	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udzca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2012/2013	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44	51,60
2013/2014	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90	53,43
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,7	102,7	105,6	99,0	99,1	102,9	101,5	100,1	101,6	103,8	102,8	103,5

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2012/13	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,7	630,0	581,5	586,8
2013/14	552,3	537,3	534,7	588,6	581,6	582,5	580,9	589,2	602,3	625,0	632,5	652,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	99,0	99,3	107,5	103,7	100,3	95,3	92,8	92,9	99,2	108,8	111,1
Włochy												
2012/2013	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	671,3	698,4
2013/2014	572,5	548,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4	666,1	680,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,5	89,7	84,5	111,7	103,5	104,3	104,6	99,8	99,4	96,5	99,2	97,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-28												
2012/2013	433,6	432,2	484,4	519,0	538,2	533,2	517,0	496,3	482,7	476,1	483,6	485,9
2013/2014	488,0	490,3	516,0	556,9	575,6	569,6	508,7	482,1	469,4	470,5	493,3	509,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,5	113,4	106,5	107,3	106,9	106,8	98,4	97,1	97,2	98,8	102,0	104,8
Wielka Brytania												
2012/2013	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	458,3	474,3	471,9
2013/2014	480,6	499,9	543,8	582,7	607,8	617,9	514,7	471,0	450,0	446,9	482,2	513,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	120,9	121,5	109,8	108,0	105,6	108,3	97,4	97,3	97,5	97,5	101,7	108,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2012/2013												
NZD/szt. 15 kg	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48
2013/2014												
NZD/szt. 15 kg	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,4	114,5	123,2	127,6	132,2	128,9	120,9	119,9	117,8	117,8	113,4	107,7

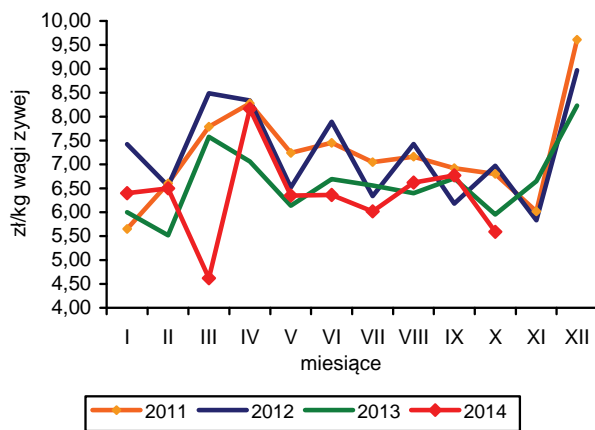
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

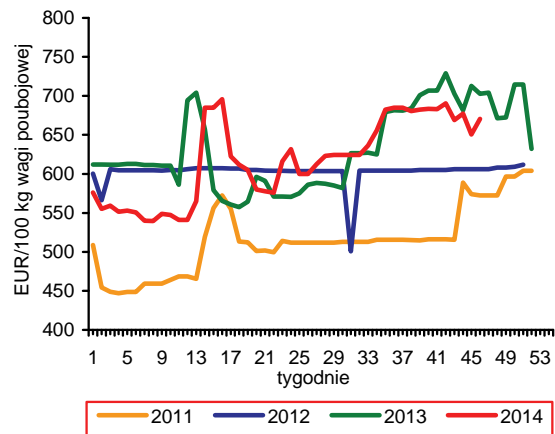
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2012/2013												
AUD/100 kg cwe	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439	398	407
2013/2014												
AUD/100 kg cwe	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438	463
miesiąc roku poprzedniego = 100	127,8	122,3	132,6	128,4	140,2	128,7	124,2	110,9	105,7	112,7	110,1	113,8

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

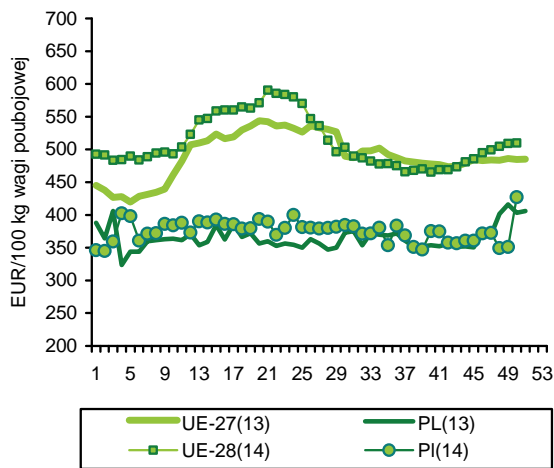
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

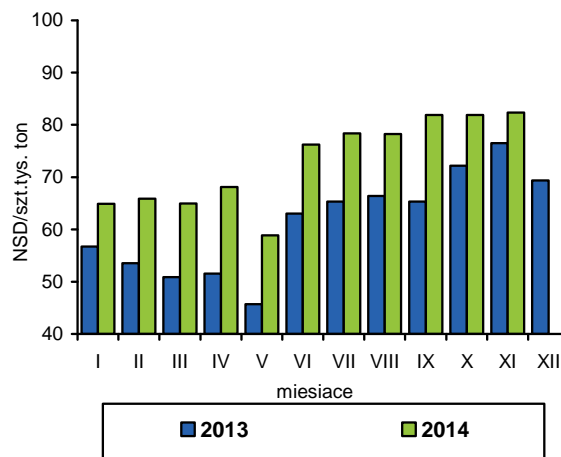
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

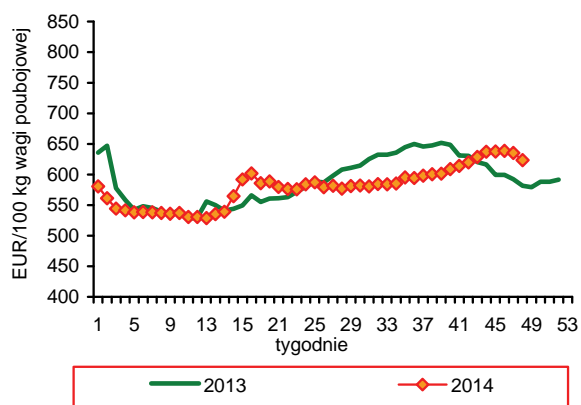
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

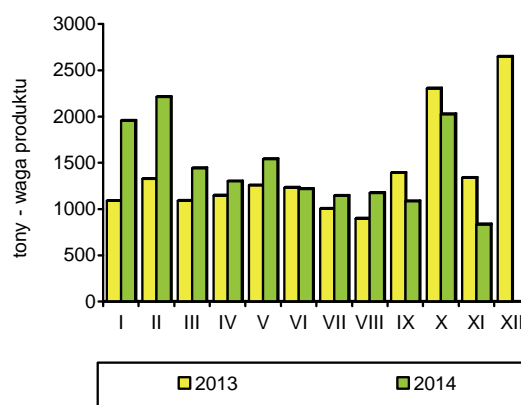
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-listopad 2014 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 112,2 tys. ton i były o 14,0% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ograniczono wyłącznie wyładunki szprotów (o 30,8% do 56,0 tys. ton), pod wpływem mniejszego limitu połowowego oraz zmiany systemu podziału kwot na indywidualne limity i mniejsze możliwości połowowe poszczególnych jednostek. Konsekwencją tego będzie prawdopodobnie niepełne wykorzystanie dostępnej w 2014 r. kwoty tych ryb (62,0 tys. ton). Na poziomie roku poprzedniego utrzymały się wyładunki dorszy i wyniosły 10,2 tys. ton, natomiast wyraźnie zwiększono się połowy śledzi (o 16,6% do 27,2 tys. ton), storni (o 8,1% do 12,0 tys. ton) oraz ryb pozostałych (o 41,1% do 6,8 tys. ton). Łącznie połowy bałtyckie wyniosły prawdopodobnie w 2014 r. ok. 119 tys. ton i były o ok. 2,5% mniejsze niż rok wcześniej. Znaczne zmniejszenie dynamiki spadku połowów w ostatnim miesiącu wynikać będzie głównie z możliwości dalszego odłowu szprotów, w przeciwieństwie do roku poprzedniego, kiedy to już w I półroczu wykorzystano cały dostępny Polsce limit.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie co najmniej 50 osób) wyniosła w okresie styczeń-październik 2014 r. 299,7 tys. ton i była o 6,9% mniejsza niż w tym samym okresie roku poprzedniego, choć wyraźnie rosta we wrześniu i październiku (o ok. 8%). Spadek produkcji wynikał przede wszystkim z ograniczonych dostaw szprotów z połowów własnych, a w konsekwencji spadku produkcji ryb mrożonych (o 40,9%, 31,7 tys. ton). Spośród podstawowych grup produktów znacznie mniejsza niż w okresie 10 miesięcy 2013 r. była także produkcja wędzonych łososi (o 8,2%, 41,8 tys. ton), mrożonego mięsa z ryb morskich (o 8,9%, 10,3 tys. ton), a w mniejszym stopniu pozostałych ryb wędzonych (o 2,4%, 17,0 tys. ton). Zwiększyła się natomiast produkcja przetworów i konserw (o 1,8% do 161,6 tys. ton), w tym głównie z makreli (o 13,5% do 8,8 tys. ton) oraz łososi (o 6,0% do 8,1 tys. ton), przy nieznaczeniu mniejszej niż przed rokiem produkcji przetworów ze śledzi (o 1,1% do 76,3 tys. ton). Z produktów o mniejszym stopniu przetworzenia rosła produkcja mrożonych filetów z ryb morskich (o 9,2% do 22,2 tys. ton). Przychody ze sprzedaży produktów w dużych zakładach przetwórstwa ryb wyniosły w okresie trzech kwartałów 2014 r. 5,0 mld zł i były o 3,9% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, w tym przychody uzyskiwane ze sprzedaży w kraju nie zmieniły się (1,7 mld zł), a z eksportu zwiększyły się o 5,6% (do 3,3 mld zł). Poprawa relacji cen w handlu zagranicznym (zwłaszcza spadek cen importowych śledzi i łososi) wpłynęła na wyraźną poprawę wskaźników finansowych

przetwórstwa ryb. Zysk netto dużych zakładów wyniósł w analizowanym okresie 157,8 mln zł wobec zaledwie 5,0 mln zł odnotowanych przed rokiem

W okresie styczeń-październik 2014 r. eksport sektora rybnego wyniósł 293,1 tys. ton o wartości 4,97 mld zł i był odpowiednio o 15,0% mniejszy i 3,6% większy niż przed rokiem. Znaczny spadek wolumenu wywozu wynikał głównie z ograniczenia sprzedaży burtowej ryb realizowanej przez część floty bałtyckiej (głównie szproty) oraz flotę dalekomorską. Łącznie w ten sposób wyeksportowano 46,6 tys. ton ryb podczas gdy rok wcześniej było to 82,5 tys. ton. W strukturze tego eksportu dominują ryby świeże oraz mrożone. Tradycyjny eksport ryb był także mniejszy niż w okresie styczeń-październik 2013 r. (o 6,1%) i wynikał głównie z mniejszego wywozu owoców morza oraz mączek i granulatu rybnego. Wywóz trzech największych grup towarowych polskiego eksportu sektora rybnego (91% jego wartości): filetów, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i wyniósł 191 tys. ton (w wadze produktu). Nieznaczny spadek wywozu ryb wędzonych został zrekompensowany zwiększonym wywozem przetworów i konserw. Wzrost wartości eksportu wynikał głównie ze wzrostu cen transakcyjnych łososi, zarówno wędzonych jak i filetowanych. Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza zwiększył się w okresie styczeń-październik 2014 r. o 2,5% do 407 tys. ton, przy wyższej dynamice przyrostu jego wartości (wzrost o 5,8% do 5,12 mld zł). Więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego sprowadziliśmy m.in. dorszy i pstrągów (o 23%) oraz łososi (o 12%). Największe spadki przywozu obserwowano natomiast w przypadku pang, tilapii i morszczuków (o ok. 24-28%) oraz makreli (o 12%).

W listopadzie 2014 r. ceny detaliczne ryb i owoców morza spadły w relacji do miesiąca poprzedniego o 0,2% i były niższe niż w listopadzie o 1,0% i o 0,6% niższe niż w grudniu 2013 r. Spadki cen dotyczyły głównie ryb świeżych i chłodzonych, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw, przy wzroście średnich cen ryb mrożonych oraz owoców morza.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2013 XI	-	547	1 751	618	177	3 093	4 183	297
XII	-	277	2 196	756	118	3 347	4 153	2 680
2014 ^{a,b} I	3 283	560	914	1 120	55	5 932	1 986	531
II	9 940	1 646	1067	3 013	20	15 686	4 141	337
III	14 326	3 566	987	2 666	379	21 924	4 214	353
IV	13 716	2 475	1 228	1 088	576	19 083	3 041	161
V	7 110	1 721	1 140	434	302	10 707	2 271	180
VI	2 123	2 636	972	544	862	7 137	130	1
VII	341	999	204	719	1 743	4 006	632	7
VIII	102	1 343	127	595	1 802	3 969	4 019	4
IX	663	3 939	919	549	644	6 714	1 979	5
X	1 688	4 875	1 329	819	386	9 097	2 805	61
XI	2 721	3 414	1 337	460	44	7 976	1 872	67
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2014</u> <u>XI 2013</u>	x	624,1	76,4	74,4	24,9	257,9	44,8	22,6
<u>I-XI 2014</u> <u>I-XI 2013</u>	69,2	116,6	99,2	108,1	141,0	86,0	107,3	65,7

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 29.12.2014 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2013 X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
XI	1 018	4 167	9 567	19 314	10 866	1 090	800	34 066
XII	901	3 070	11 866	16 901	9 562	891	685	32 738
2014 I	719	5 640	6 504	16 387	7 297	1 306	892	29 250
II	916	7 881	6 784	17 387	8 590	1 356	793	32 968
III	767	13 077	7 702	18 846	9 423	1 252	825	40 392
IV	964	9 594	8 089	16 096	7 871	1 161	754	34 743
V	816	5 560	5 760	14 646	6 065	934	926	26 782
VI	511	4 053	5 171	13 529	5 950	660	874	23 264
VII	262	3 014	5 909	13 028	6 465	604	821	22 213
VIII	192	3 374	6 156	14 322	6 474	761	918	24 044
IX	333	5 103	6 882	18 038	8 420	997	960	30 356
X	910	7 189	8 281	19 313	9 721	1 039	1 092	35 693
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	116,8	161,7	96,3	100,2	103,3	68,5	111,3	107,9
<u>I-X 2014</u> <u>I-X 2013</u>	99,1	75,1	94,8	101,8	98,9	88,3	113,5	93,1

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2013 X	31,1	10,7	6,2	4,8	4,2	48,8	19,8	8,1	3,9	13,6
XI	30,3	10,5	5,9	5,3	4,5	54,8	22,2	9,8	4,9	14,4
XII	32,2	10,7	5,7	6,2	5,8	53,0	20,4	9,2	3,4	16,1
2014 ^b I	28,3	10,0	5,1	4,0	6,0	43,2	16,5	10,1	4,7	9,1
II	29,5	10,6	5,7	3,7	5,5	41,8	13,7	10,1	3,9	11,3
III	32,3	10,5	5,9	4,3	5,4	47,1	15,4	9,6	4,7	14,3
IV	32,3	9,9	5,8	4,8	3,9	40,7	12,6	7,6	3,1	13,6
V	31,0	8,7	5,5	3,7	7,4	34,9	11,1	5,3	2,8	12,4
VI	29,8	8,6	4,9	3,5	7,7	32,4	10,2	4,5	2,8	11,6
VII	26,1	8,7	4,9	4,1	4,2	33,9	11,4	5,4	3,5	10,7
VIII	27,2	8,4	4,6	3,4	7,2	32,9	11,9	4,9	2,9	10,7
IX	26,6	10,1	5,1	4,0	2,9	46,5	16,8	8,1	4,4	14,1
X	30,0	10,4	6,9	5,1	3,5	53,5	20,4	11,5	4,5	13,5
Wskaźnik zmian (%)										
X 2014 X 2013	96,4	97,1	110,5	105,3	83,7	109,6	103,1	142,6	115,6	99,3
I-X 2014 I-X 2013	85,0	101,4	100,2	98,1	67,8	102,5	96,2	100,1	108,8	111,0

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2013 X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,24	5,72	11,62	19,81	12,66
XI	6,20	5,91	5,68	6,09	4,83	5,72	5,39	11,16	20,73	13,90
XII	5,91	5,46	5,85	6,69	4,63	5,90	5,40	11,08	24,85	13,55
2014 ^a I	5,91	5,65	6,54	6,17	5,34	6,57	5,43	10,67	25,11	12,67
II	5,84	5,59	6,28	5,98	5,27	6,38	5,28	11,44	24,58	13,71
III	5,52	5,29	5,92	6,09	5,98	6,47	5,50	11,15	23,05	13,13
IV	5,99	5,41	6,23	6,05	5,88	7,06	6,11	11,08	23,50	11,55
V	5,41	4,91	6,00	6,38	5,67	7,69	5,82	10,88	21,69	12,47
VI	4,89	4,87	5,27	5,66	5,69	7,50	6,45	10,93	19,22	12,50
VII	5,17	4,89	5,30	5,62	5,58	7,27	5,88	11,14	19,87	11,34
VIII	5,12	4,89	5,18	5,62	5,77	7,18	5,75	11,89	18,16	12,01
IX	5,00	5,59	4,45	5,59	5,14	6,92	6,46	11,51	18,81	12,48
X	5,10	6,50	4,20	5,36	4,46	6,89	5,88	11,82	18,95	12,53
Wskaźnik zmian (%)										
X 2014 X 2013	91,8	105,1	69,8	118,8	75,4	110,5	102,7	101,7	95,6	99,0
I-X 2014 I-X 2013	83,8	85,8	103,6	108,0	94,6	104,7	99,1	96,1	96,7	85,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szproty świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,2	49,9	45,44	50,36	3,21	1,17
2013 X	10,40	22,59	20,23	18,89	50,95	47,00	47,15	2,73	-
XI	10,37	19,75	19,68	17,71	52,19	49,05	48,82	-	-
XII	10,39	19,43	19,72	16,87	53,92	48,98	46,24	2,73	-
2014 ^a I	10,13	23,18	19,31	15,48	54,23	48,83	43,07	2,58	-
II	9,80	23,48	19,78	16,33	54,92	49,12	43,44	2,63	1,89
III	9,78	18,78	19,57	17,23	55,17	48,68	47,48	2,57	1,64
IV	9,94	20,29	19,23	17,07	54,84	49,79	47,37	2,31	1,56
V	9,40	25,04	19,94	15,74	54,28	50,88	56,10	2,55	1,51
VI	9,44	19,95	14,97	16,75	53,30	50,39	70,04	2,60	1,31
VII	9,14	18,05	19,27	16,60	53,30	48,96	74,55	2,54	1,34
VIII	9,52	20,83	20,35	20,77	53,70	49,11	68,20	2,40	1,34
IX	9,13	18,83	15,79	20,59	54,37	51,98	57,98	2,34	1,34
X	9,15	20,09	18,15	18,73	54,95	51,57	55,13	2,57	1,56
Wskaźnik zmian (%)									
X 2014 X 2013	88,0	88,9	89,7	99,2	107,8	109,7	116,9	94,2	x
I-X 2014 I-X 2013	85,0	100,6	91,4	93,5	111,0	112,3	104,9	77,6	135,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2013 XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
XII	10,55	-	13,17	60%	14,52	66%	9,32	-	9,92	77%	11,03	71%
2014 I	10,40	-	12,84	57%	14,51	66%	10,04	-	9,97	78%	10,98	71%
II	10,33	-	12,97	58%	14,56	67%	9,83	-	9,72	76%	10,68	69%
III	10,47	-	12,90	58%	14,65	67%	9,93	-	9,73	76%	10,69	70%
IV	10,48	-	13,06	59%	14,65	67%	9,85	-	9,69	76%	10,20	67%
V	10,63	-	12,62	57%	14,68	68%	9,84	-	9,83	77%	10,49	69%
VI	10,83	-	12,68	58%	14,19	65%	10,26	-	9,70	76%	10,43	69%
VII	10,77	-	12,62	57%	14,14	65%	10,19	-	9,68	76%	10,39	68%
VIII	10,80	-	12,56	57%	14,16	65%	10,18	-	9,72	76%	10,35	68%
IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
XI	9,29	-	12,78	58%	14,16	65%	10,44	-	9,81	78%	10,39	69%
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2014 XI 2013	87,6	x	97,3	x	97,2	x	115,2	x	98,9	x	90,4	x
I-XI 2014 I-XI 2013	96,9	x	101,8	x	101,9	x	115,9	x	101,0	x	86,4	x

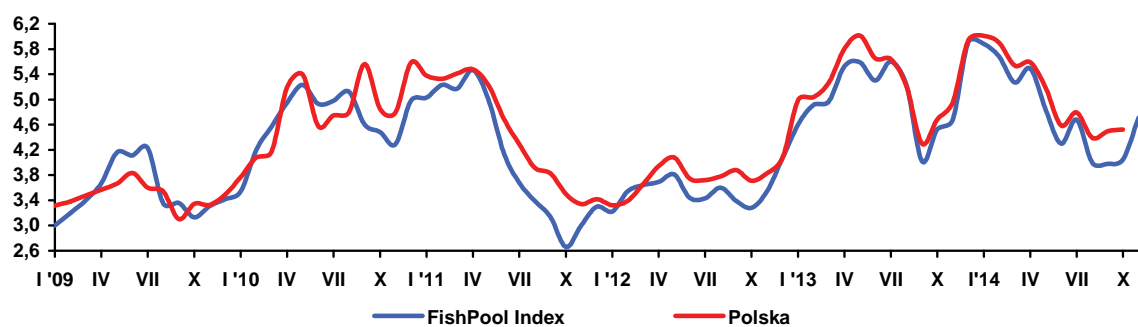
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

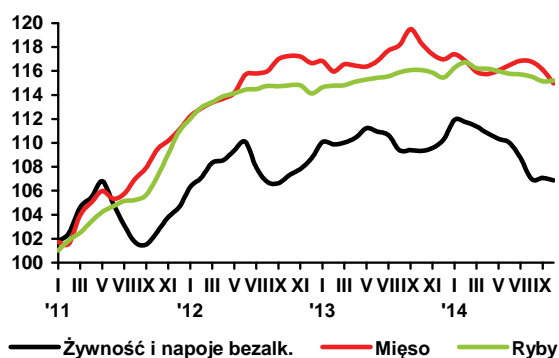
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,70	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2013 XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
XII	21,85	12,91	26,65	77,30	32,21	16,87	20,73	27,94	34,29	15,60	13,52
2014 I	21,87	12,84	26,18	77,90	32,14	16,91	20,90	28,19	34,12	15,55	13,85
II	21,85	12,74	26,25	78,70	32,07	16,95	21,10	28,19	34,23	15,56	14,25
III	21,79	12,63	26,31	77,70	31,79	16,80	21,03	28,00	34,29	15,33	14,36
IV	21,74	12,64	26,43	77,50	31,98	16,74	20,97	27,94	34,12	15,25	14,49
V	21,66	12,56	26,67	78,20	32,08	16,86	20,80	27,75	34,29	15,24	-
VI	21,66	12,50	26,85	78,00	31,87	16,87	20,62	27,69	34,18	15,21	-
VII	21,81	12,52	26,96	78,30	31,96	16,81	20,70	27,62	34,00	15,20	-
VIII	21,75	12,46	27,07	77,70	31,85	16,75	20,72	27,75	34,06	15,14	-
IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
XI	21,75	12,57	27,79	76,40	31,80	16,48	20,57	27,94	33,88	15,08	14,54
Wskaźnik zmian (%)											
XI 2014 XI 2013	99,5	96,6	104,2	100,0	98,5	97,3	96,6	100,0	98,6	94,3	98,3
I-XI 2014 I-XI 2013	99,7	95,1	100,8	102,8	99,9	101,5	99,4	101,6	102,3	94,8	96,9

Źródło: Dane GUS.

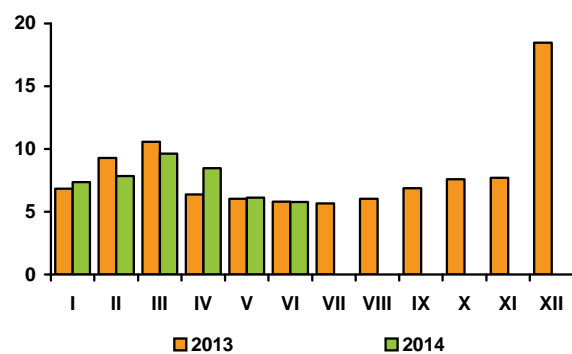
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

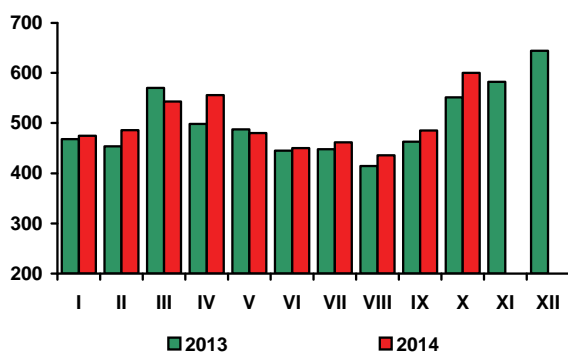
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

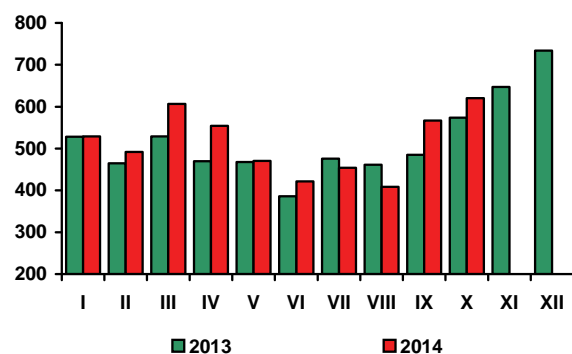
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W listopadzie 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,1% (wobec spadku o 0,2% w październiku), podczas gdy łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych zmalały o 0,2%. Najbardziej spadły ceny cukru (o 3,2%) i owoców (o 2,4%), w tym cytrusowych o 15,1%, jabłek o 1,7% i bananów o 1,3%. Tłuszcze jadalne potaniały średnio o 0,9%, w tym tłuszcze wieprzowe o 1,3%, masło i margaryny po 1,2%, przy nieznacznym wzroście cen olejów roślinnych (o 0,2%). Niższe niż w październiku były ceny mięsa i przetworów mięsnych (o 0,8%), w tym mięsa drobiowego o 2,2%, wieprzowego o 1,0%, wędlin o 0,3%, przy stabilizacji cen wołowiny. Ceny wyrobów mleczarskich i cukierniczych zmniejszyły się po 0,3%, a ryb i owoców morza o 0,2%. Średnie ceny pieczywa i produktów zbożowych spadły o 0,1%, w tym mąki o 1,1%, a ryżu o 1,0%, przy minimalnym wzroście cen pieczywa (o 0,1%). Istotnie, bo o 5,1% wzrosły natomiast ceny warzyw, o czym zadecydowała zwyżka cen warzyw świeżych (o 10,3%), takich jak sałata (o 22,7%), pomidory (o 22,5%), warzywa kalafiorowe (o 17,7%) i ogórki (o 15,1%). Napoje bezalkoholowe potaniały w listopadzie o 0,1%. Obniżyły się ceny wód mineralnych (o 0,8%) oraz soków owocowych i warzywnych, kakao i czekolady w proszku po 0,4%, a podczas gdy ceny kawy i herbaty wzrosły odpowiednio o 0,4% i 0,5%.

Utrzymujący się od lutego br. spadek krajowych cen żywności był efektem malejących cen surowców rolniczych, paliw i nośników energii, będących pochodną aktualnej sytuacji na światowych rynkach surowcowych związanej głównie z wyhamowaniem koniunktury w gospodarce globalnej. Taniejące surowce rolne, paliwa i nośniki energii przyczyniły się do spadku kosztów produkcji artykułów żywnościowych i transportu. Na dynamikę cen przełożyły się także skutki rosyjskiego embarga na polską żywność.

W listopadzie 2014 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były o 2,5% niższe, w tym żywności o 2,7% niższe niż przed rokiem, przy niewielkim wzroście cen napojów bezalkoholowych (o 0,2%). Istotnie spadły ceny cukru (o 33,6%) i warzyw (o 9,0%, w tym ziemniaków o 44,1%, buraków o 27,7%, kapusty o 23,4%, cebuli o 20,0%, a marchwi o 19,2%, przy wzroście cen ogórków, sałaty, pomidorów i warzyw kalafiorowatych o 4,6% - 17,5%). Ceny tłuszczów jadalnych zmalały średnio o 4,3%, w tym tłuszczów wieprzowych o blisko 10,0%, masła o 5,4%, olejów roślinnych o 3,9%, a margaryn o 2,6%. Ceny owoców obniżyły się o 3,2%. Potaniały zwłaszcza owoce krajowe, w tym najbardziej jabłka (o 26,7%), przy wzroście cen owoców południowych, w tym cytrusów o 2,6% i bananów o 9,1%. Spadek cen jaj wyniósł 2,6%, a mięsa, podrobów i przetworów mięsnych 1,8%. W listopadzie mniej niż przed rokiem konsumenci płacili za wieprzowinę (o 7,0%), drób (o 2,2%) i wołowinę (o 1,6%) oraz przetwory mięsne i wędliny (o 1,2%). Ceny ryb i owoców morza zmalały o 1,0%, w tym ryb świeżych o 1,5%, wędzonych i solonych o 2,1%, przy wzroście cen owoców morza o 1,0% - 4,0%. Łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych uległy nieznacznej redukcji (o 0,1%). Spadkowi cen ryżu (o 4,3%), mąki (o 4,2%), płatków (o 2,0%) oraz kasz i ziaren zbóż (o 1,7%) towarzyszyła stabilizacja cen pieczywa, wzrost cen półproduktów mącznych (o 0,5%) i pozostałych wyrobów piekarskich (o 0,7%). Nieznacznie, bo o 0,1% podrożały artykuły mleczarskie, w tym głównie mleko w proszku (o 2,1%), jogurty (o 1,7%), napoje mleczne (o 1,6%), sery twarogowe (o 1,1%) i śmietana (o 0,7%). Obniżyły się natomiast ceny serów dojrzewających i topionych (o 1,8%) oraz mleka spożywczego (o 0,4%). Droższe niż przed rokiem były w listopadzie m.in.: kakao (o 5,4%), czekolada (o 1,8%), lody (o 1,6%), wyroby cukiernicze (o 0,2%) oraz kawa (o 1,1%) i herbata (o 0,3%).

W okresie styczeń-listopad 2014 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,7% niższy niż w analogicznym okresie 2013 r., przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Istotnie podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,7%), towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 1,5%, przy stabilizacji cen nośników energii), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,4%) oraz związanych z rekreacją i kulturą (o 1,0%). Takie same jak rok wcześniej były ceny towarów i usług związanych z łącznością. Spadły ceny odzieży i obuwi (o 4,7%), towarów i usług związanych z edukacją (o 4,2%), oraz transportem (o 1,9%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 2,8%). Spośród artykułów żywnościowych najbardziej potaniały: cukier (o 28,5%), jaja (o 6,7%), tłuszcze wieprzowe (o 5,8%), ryż (o 3,4%), owoce, warzywa i oleje roślinne (po 2,7%), mięso surowe (o 2,6%, w tym w tym drobiowe o 2,8%, wieprzowe o 2,6%, a wołowe o 1,0%) i mąka (o 2,4%) Średni poziom cen margaryn obniżył się o 1,0%, makaronów o 0,3%, a pieczywa o 0,2%. Wydatnie natomiast wzrósł przeciętny poziom cen artykułów mleczarskich (o 4,2% i masła (o 3,5%). W okresie styczeń-listopad 2014 r. za mleko pitne konsumenci płacili o 5,5% więcej, za sery dojrzewające i topione o 4,9% więcej, a za śmietanę o 4,6% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrosły także ceny makaronów (o 1,0%), wyrobów cukierniczych (o 0,7%) oraz dzemów, marmolad i miodu (o 0,4%).

Spadek cen detalicznych żywności, wzrost siły nabywczej płac, rent i emerytur oraz pozytywne tendencje na rynku pracy sprzyjały **wzrostowi popytu na**

Krystyna
Świetlik

Paweł
Wyrzykowski

żywność. W listopadzie 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 2,7% wyższe, a w okresie styczeń-listopad ub. roku br. o 4,0% wyższe niż w analogicznych okresach 2013 r. Spadek cen konsumpcyjnych wpłynął na wzrost siły nabywczej płac: w listopadzie 2014 r. o 3,2% a w okresie styczeń-listopad ub. roku o 3,9% w ujęciu rocznym. W tempie zbliżonym do wzrostu realnych płac zwiększyła się siła nabywcza emerytur i rent brutto w systemie pracowniczym. Poprawiła się sytuacja na rynku pracy. Kontynuowany był wzrost zatrudnienia. W listopadzie 2014 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,9% większe, a w okresie jedenastu miesięcy ub. roku - o 0,6% większe niż odpowiednio rok wcześniej. Dane te pokazują, że ożywienie w gospodarce ma charakter trwały, co znajduje odzwierciedlenie we wzroście sprzedaży detalicznej.

W listopadzie 2014 r., w porównaniu z listopadem 2013 r., **sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób** zwiększyła się o 4,7%, a w okresie styczeń-listopad ub. roku była o 4,5% większa niż w analogicznym okresie przed rokiem, wobec wzrostów o 3,0% i 0,1% odpowiednio rok wcześniej.

pozytywne tendencje w gospodarce powinny się utrzymać w nadchodzących miesiącach. Jeśli średnie nominalne tempo wzrostu płac będzie się kształtować na poziomie 3,0%-4,0% w ujęciu rocznym, to przy spodziewanej deflacji (utrzymującej się przynajmniej do połowy 2015 r.) istotnie wzrosnie realna siła nabywcza wynagrodzeń. Będzie to czynnik istotnie wspierający konsumpcję prywatną, w tym także konsumpcję żywności.

Według metodologii Eurostatu, w listopadzie 2014 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE 28 0,4%, w strefie euro 0,3%, podczas gdy w Polsce ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się o 0,3%. W UE-28 ceny żywności i napojów bezalkoholowych od maja 2014 r. utrzymują się na niższym poziomie niż w roku poprzednim. W listopadzie 2014 r., w UE-28 były one średnio o 0,3%, a w Polsce o 2,4% niższe niż w listopadzie 2013 r. Tylko w Irlandii, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się bardziej niż w naszym kraju (o 2,6%). W Chorwacji artykuły żywnościowe potaniały o 1,4%, a na Słowacji o 1,2%. Wzrost cen żywności odnotowano natomiast m.in. na Cyprze (o 2,3%), w Czechach (o 2,0%), w Austrii (o 1,5%) i Szwecji (o 1,3%). W listopadzie 2014 r., w porównaniu z listopadem 2013 r., w UE-28 obniżyły się ceny olejów i tłuszczów (o 3,9%), cukru i wyrobów cukierniczych (o 1,2%), warzyw (o 1,0%) i mięsa (0,5%). Ceny owoców oraz chleba i produktów zbożowych były stabilne. Zwyżkowały natomiast ceny ryb i owoców morza (o 1,2%) oraz mleka, serów i jaj (o 0,5%).

Według FAO w listopadzie 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 0,1%. Znacząco, bo o 3,4% potaniały produkty mleczarskie, przy czym listopad był dziewiątym kolejnym miesiącem spadku cen tych produktów. Obniżyły się także ceny cukru (o 3,2%), na co wpływ miała poprawa warunków pogodowych u głównego producenta – Brazylii. Wzrosły natomiast ceny artykułów zbożowych (o 2,6%) w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych po zasiewach na półkuli północnej. Oleje roślinne podrożały o 0,7% w następstwie spowolnienia produkcji oleju palmowego w Malezji i Indonezji oraz mniejszej niż przewidywano produkcji oleju słonecznikowego. Nieznacznie, bo o 0,1% wzrosły ceny artykułów mięsnych.

W listopadzie 2014 r., przeciętny światowy poziom cen żywności był o 6,4% niższy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Zadecydował o tym spadek cen artykułów mleczarskich o 29,0%, olejów roślinnych o 16,9%, cukru o 8,2% i artykułów zbożowych o 5,8%, przy wzroście cen artykułów mięsnych o 13,3%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2014 r.

Wyszczególnienie	XI 2014			I – XI 2014
	X 2014 =100	XI 2013=100	XII 2013 = 100	I – XI 2013 = 100
O G Ó Ł E M	99,8	99,4	99,2	100,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,9	97,5	96,8	99,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	103,6	103,6	103,7
Odzież i obuwie	99,8	95,4	96,0	95,3
Mieszkanie	100,0	100,4	100,4	101,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	100,6	100,5	101,5
w tym nośniki energii	100,1	100,2	100,2	100,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	99,8	99,9	99,9
Zdrowie	99,9	99,3	99,4	100,2
Transport	98,0	96,3	95,8	98,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	96,8	94,7	94,3	97,2
Łączność	99,3	103,0	103,0	100,0
Rekreacja i kultura	100,3	100,6	101,3	101,0
Edukacja	100,0	101,3	101,3	95,8
Restauracje i hotele	100,0	101,3	101,2	101,4
Inne towary i usługi	100,0	99,5	99,5	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2014 r.

Wyszczególnienie	XI 2014			I-XI 2014
	X 2014 = 100	XI 2013=100	XII 2013=100	I-XI 2013=100
Żywność (bez napojów)	99,9	97,3	96,5	99,3
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	99,9	99,9	100,1
Pieczywo	100,1	100,0	99,9	99,8
Ryż	99,0	95,7	96,3	96,6
Makarony i produkty makaronowe	99,9	99,9	99,7	99,7
Mięso i przetwory	99,2	97,2	97,5	99,1
Mięso wieprzowe	99,0	93,0	93,4	97,4
Mięso wołowe	100,0	98,4	98,3	99,0
Drób	97,8	97,8	98,1	97,2
Przetwory mięsne i wędliny	99,7	98,8	99,1	100,4
Ryby i owoce morza	99,8	99,0	99,6	100,0
Mleko, sery i jaja	99,7	99,7	99,2	102,6
Artykuły mleczarskie	99,7	100,1	99,5	104,2
Mleko	99,7	99,6	99,2	105,5
Sery twarogowe	99,6	101,1	100,6	102,6
Sery dojrzewające i topione	99,4	98,2	97,6	104,9
Jaja	99,8	97,2	97,6	93,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,1	95,7	96,2	100,2
Masło	98,8	94,6	93,9	103,5
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	98,7	90,2	90,2	94,2
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,8	97,4	99,6	99,0
Oleje roślinne	100,2	96,1	96,9	97,3
Owoce	97,6	96,8	96,3	97,3
Jabłka	98,3	73,3	72,6	90,4
Owoce cytrusowe	84,9	102,6	112,6	97,5
Banany	98,7	109,1	103,7	102,3
Warzywa	105,1	91,0	83,5	97,3
Ziemniaki	98,3	55,9	54,2	96,8
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,5	92,9	94,0	93,5
Cukier	96,8	66,4	68,7	71,5
Napoje bezalkoholowe	99,9	100,2	100,5	99,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	
Pieczywo i produkty zbożowe	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	
Mięso	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	
Ryby i owoce morza	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	
Mleko, sery, jaja	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	
Tłuszcze	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	
Owoce	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	
Warzywa	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	
Cukier	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	
III. Średnia płaca ^a	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	
Pieczywo i produkty zbożowe	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	
Mięso	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	
Ryby i owoce morza	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	
Mleko, sery, jaja	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	
Tłuszcze	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	
Owoce	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	
Warzywa	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	
Cukier	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	
III. Średnia płaca ^a	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	

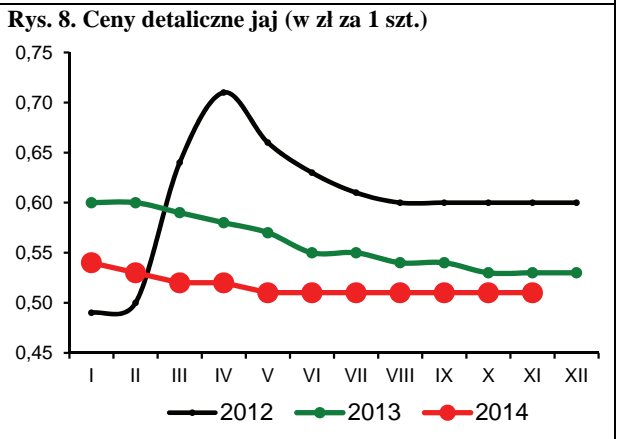
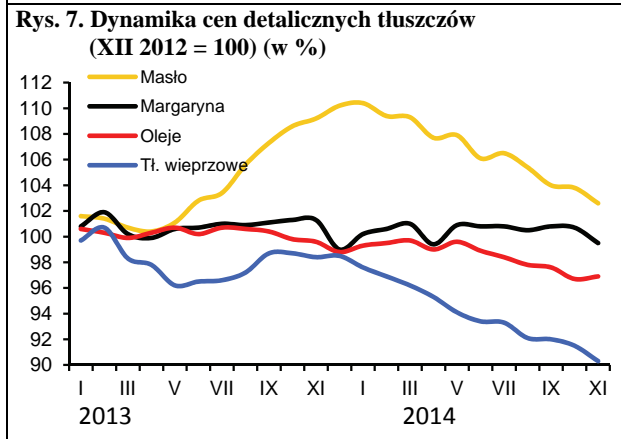
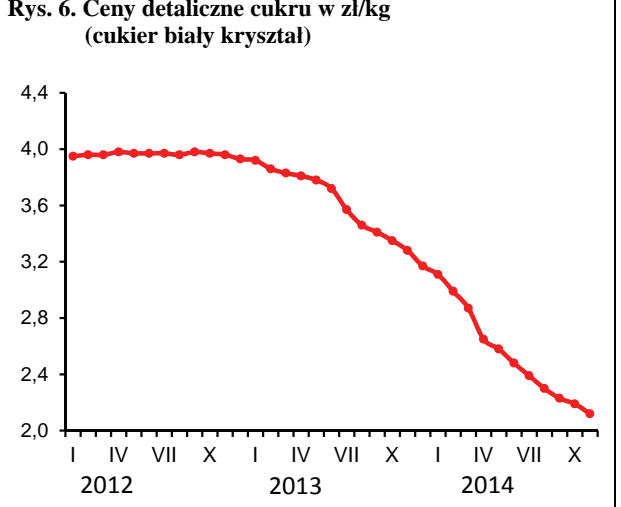
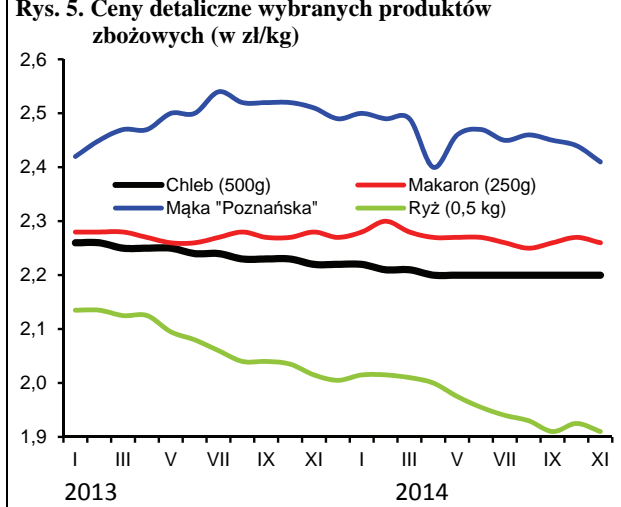
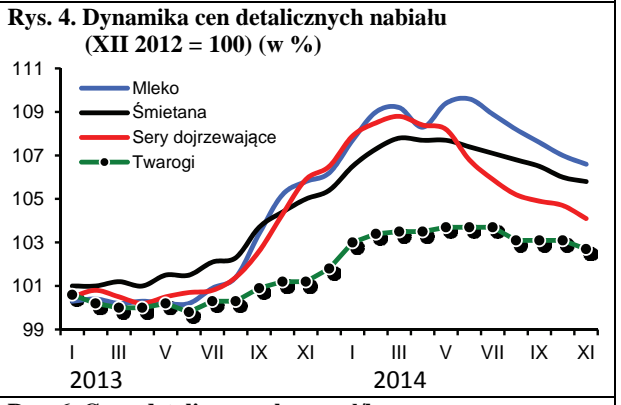
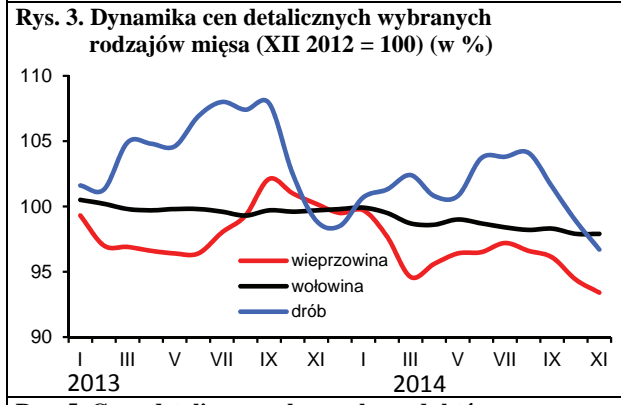
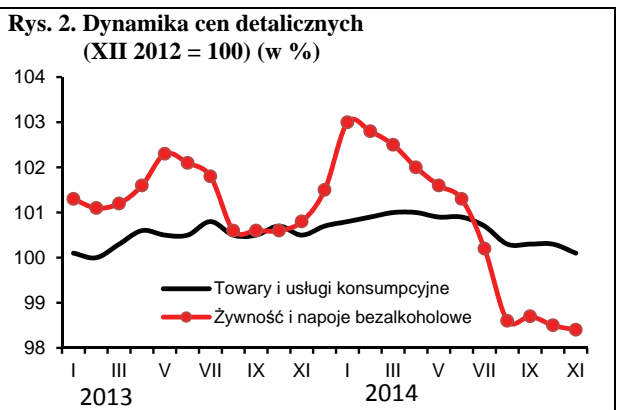
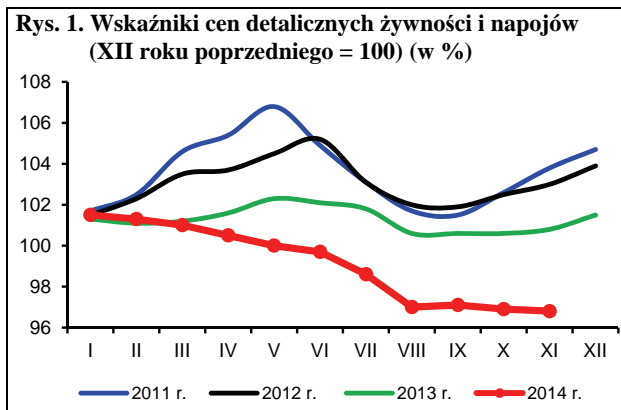
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2013 r. b – 2014 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	4,01
	b	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	2,22
	b	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	
Makaron – 250 g	a	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	2,27
	b	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	2,49
	b	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	26,40
	b	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	33,39
	b	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	15,51
	b	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	6,94
	b	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	24,51
	b	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	15,72
	b	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	21,85
	b	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	2,93
	b	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
	b	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	13,27
	b	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	22,65
	b	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	6,08
	b	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	0,53
	b	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	4,74
	b	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	4,09
	b	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	6,58
	b	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	
Ślonina – 1 kg	a	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	7,01
	b	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	1,97
	b	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	3,17
	b	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	
Jabłka – 1 kg	a	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	2,67
	b	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	

Źródło: Dane GUS

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W listopadzie 2014 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa był niewielki, co miało wpływ na spadki cen. Podobnie jak w miesiącu poprzednim zmalały przede wszystkim ceny bezpośrednich nośników energii oraz nawozów mineralnych. Umiarkowanie podrożały maszyny i urządzenia rolnicze. Zmiany cen pozostałych środków produkcji były niewielkie. Relacje cen środków produkcji do cen zbóż poprawiły się, pogorszeniu uległy natomiast ich relacje do cen żywca wieprzowego.

Popyt na nawozy mineralne w listopadzie był znikomy, co skutkowało dalszym spadkiem cen. Średnie ceny zostały obniżone o 0,6% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Najbardziej potaniał superfosfat prosty (o 2,2%) oraz polifoska (o 0,9%). W porównaniu z listopadem 2013 r. ceny nawozów mineralnych były średnio o 7,8% niższe. W tym czasie najbardziej zmalała cena polifoski (o 10,6%), superfosfatu prostego (o 10,5%) oraz soli potasowej (o 10,4%). W ujęciu rocznym stosunkowo najmniej potaniały nawozy azotowe, np. saletra amonowa o 1,6%, a saletrzak o 2,3%. W najbliższych miesiącach zwiększonego popytu na nawozy mineralne dalsze spadki cen prawdopodobnie zostaną zahamowane. Mało prawdopodobne będą jednak sezonowe wzrosty cen w okresie wiosennym, jakie notowano w latach poprzednich, głównie z powodu wyraźnego spadku światowych cen nawozów mineralnych, ale także mniejszej opłacalności stosowania nawozów m.in. na skutek niskich cen większości podstawowych produktów rolnych.

Pogłębiły się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało w listopadzie 2014 r. przeznaczyć równowartość 5,8 kg pszenicy, tj. o 0,3 kg mniej niż miesiąc wcześniej, ale było to o 0,3 kg więcej w stosunku do października 2013 r. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,3 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,2 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej uległy natomiast pogorszeniu w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 85 kg żywca wieprzowego, czyli o 3 kg więcej niż w miesiącu poprzednim oraz o 11 kg więcej niż przed rokiem.

Ceny nawozów wapniowych wzrosły w listopadzie o 0,6%, jednak wciąż były o 3,4% niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Na światowych rynkach w listopadzie 2014 r. nawozy mineralne potaniały średnio o 0,8%¹, w tym mocznik² o 3,1%, fosforan amonu³ o 2,9%, a superfosfat potrójny⁴ o 1,2%. Podniosły się tylko ceny soli potasowej⁵ (o 5,1%). Powodem spadków cen większości nawozów mineralnych w handlu światowym są malejące ceny energii, które zmniejszają koszty produkcji i transportu nawozów. Ceny nawozów mineralnych w listopadzie 2014 r. były jednak średnio o 5,4% wyższe niż rok wcześniej. Sól potasowa potaniała w tym czasie o 8,2%, ale fosforan amonu i superfosfat potrójny zdrożały odpowiednio o 28,9 i 37,3%. Cena mocznika nie uległa w tym czasie zmianie.

Na rynku bezpośrednich nośników energii w listopadzie 2014 r. odnotowano wyraźne obniżki cen, które wynikały przede wszystkim z głębokiego spadku cen ropy naftowej na światowych rynkach. Ceny bezpośrednich nośników energii obniżono w listopadzie średnio o kolejne 0,9%, w tym benzyna potaniała o 3,8%, olej napędowy o 3,4%,

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

a olej opałowy o 1,6%. W ciągu 12 miesięcy ceny obniżono średnio o 3,0%. Najbardziej w tym czasie potaniał koks opałowy (o 8,3%) oraz olej napędowy (o 7,7%).

Na światowych rynkach surowców energetycznych w listopadzie 2014 r. nastąpił kolejny silny spadek cen, spowodowany przede wszystkim gwałtownym obniżeniem cen ropy naftowej, której ceny zmalały średnio o 9,3%⁶, w tym ropy Brent o 10,1%. Postępujący od lipca 2014 r. spadek cen ropy naftowej na światowych rynkach wynika z wyraźnego wzrostu zapasów surowca pod wpływem dynamicznego wzrostu wydobycia ropy w USA ze złóż łupkowych oraz słabnącego popytu spowodowanego spowolnieniem gospodarczym Chin i Europy. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii zmalały o 23,2%, w tym ropy Brent o 27,4%, a gazu ziemnego⁷ o 6,5%.

Maszyny rolnicze podrożały w listopadzie średnio o 0,5%, w tym najbardziej podniesiono ceny pługów 4-ski-bowych (o 2,9%) oraz kultywatorów (o 2,1%). W ciągu 12 miesięcy ceny maszyn rolniczych wzrosły średnio o 2,3%, w tym opryskiwaczy o 9,2%.

Na rynku materiałów budowlanych i środków ochrony roślin oraz maszyn rolniczych zmiany cen w listopadzie 2014 r. były niewielkie. W ujęciu rocznym środki ochrony roślin podrożały średnio o 1,5%, a ceny materiałów budowlanych zostały obniżone o 0,6%.

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy
- 2 Notowania fob Yuzhnyy
- 3 Notowania fob US Gulf
- 4 Notowania fob Tunis
- 5 Notowania fob Vancouver
- 6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy
- 7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2013	XII 2013	XI 2014	XI 2014 X 2014	XI 2014 XII 2013	XI 2014 XI 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	125,16	125,00	120,84	100,0	96,7	96,5	6,69	0,98
Saletra amonowa 34%N	„	141,68	141,44	139,48	99,6	98,6	98,4	6,36	0,93
Mocznik 46%N	„	172,4	170,32	158,04	100,3	92,8	91,7	5,32	0,78
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	103,88	102,16	92,96	97,8	91,0	89,5	7,20	1,05
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	179,94	178,96	161,52	99,3	90,3	89,8	6,26	0,92
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	224,76	220,00	207,8	99,4	94,5	92,5	5,03	0,74
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	187,24	184,72	167,68	99,5	90,8	89,6	4,33	0,63
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	216,44	214,08	193,52	99,1	90,4	89,4	5,36	0,78
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	77,32	77,32	74,67	100,6	96,6	96,6	1,93	0,28

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2013	XII 2013	XI 2014	XI 2014 X 2014	XI 2014 XII 2013	XI 2014 XI 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,53	43,26	43,77	100,1	101,2	100,6	67,84	9,93
Dursban 480 EC	1 l	52,19	52,10	52,25	100,0	100,3	100,1	80,98	11,85
Decis Mega 50 EW	250 ml	33,84	33,82	35,02	99,9	103,5	103,5	54,28	7,94
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	36,49	36,35	37,06	100,4	102,0	101,6	57,44	8,40
Gwarant 500 SC	1 l	56,34	55,95	53,89	99,9	96,3	95,7	83,52	12,22
Miedzian 50 WP	1,5 kg	63,00	63,06	64,43	99,6	102,2	102,3	99,86	14,61
Roundup	1 l	33,58	33,58	34,78	99,7	103,6	103,6	53,91	7,89
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,02	41,95	42,24	100,0	100,7	100,5	65,47	9,58
Fusilade Forte	1 l	126,32	126,17	130,36	99,9	103,3	103,2	202,05	29,56
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,90	17,89	18,20	100,0	101,7	101,7	28,21	4,13
Środek gryzoniobójczy	1 kg	32,87	32,84	34,07	100,7	103,7	103,7	52,81	7,73

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2013	XII 2013	XI 2014	XI 2014 X 2014	XI 2014 XII 2013	XI 2014 XI 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	794,35	795,41	779,88	100,2	98,0	98,2	1208,74	176,84
Koks opałowy	t	1163,94	1159,43	1067,31	99,8	92,1	91,7	1654,23	242,02
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,37	5,38	5,09	96,2	94,6	94,8	7,89	1,15
Olej napędowy	1 l	5,46	5,46	5,04	96,6	92,3	92,3	7,81	1,14
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,86	3,89	3,60	98,4	92,5	93,3	5,58	0,82
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,62	2,68	2,58	100,0	96,3	98,5	4,00	0,59
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,58	34,55	33,73	100,1	97,6	97,5	52,28	7,65
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,30	17,41	17,37	100,1	99,8	100,4	26,92	3,94
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,14	15,11	15,39	98,7	101,9	101,7	23,85	3,49
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	12,31	12,35	12,46	99,8	100,9	101,2	19,31	2,83
Energia elektryczna	10 kWh	6,64	6,64	6,49	100,0	97,7	97,7	10,06	1,47

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2013	XII 2013	XI 2014	XI 2014 X 2014	XI 2014 XII 2013	XI 2014 XI 2013	pszenicy kg	zyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,60	22,46	22,10	99,8	98,4	97,8	34,25	5,01
Wapno	1 t	559,81	561,10	569,46	99,8	101,5	101,7	882,61	129,13
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	158,38	159,16	159,11	99,8	100,0	100,5	246,61	36,08
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3508,99	3508,93	3447,50	99,8	98,2	98,2	5343,30	781,75
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,82	13,79	13,56	99,6	98,3	98,1	21,02	3,07
Dwuteownik gruby	1 t	3617,80	3613,07	3515,53	99,5	97,3	97,2	5448,74	797,17
Blacha dachowa	1 m ²	29,97	29,96	29,42	99,6	98,2	98,2	45,60	6,67
Tynk „Atlas”	25 kg	52,37	53,07	52,49	100,8	98,9	100,2	81,35	11,90
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,17	1,16	1,18	100,0	101,7	100,9	1,83	0,27
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	696,56	694,84	699,66	99,8	100,7	100,4	1084,41	158,65
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	725,11	723,28	721,85	99,8	99,8	99,6	1118,80	163,68
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	85,08	84,95	80,58	99,1	94,9	94,7	124,89	18,27
Okno drewniane szklone	1 szt.	1740,04	1739,89	1773,59	100,5	101,9	101,9	2748,90	402,17
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1607,45	1602,06	1645,79	100,4	102,7	102,4	2550,82	373,20

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

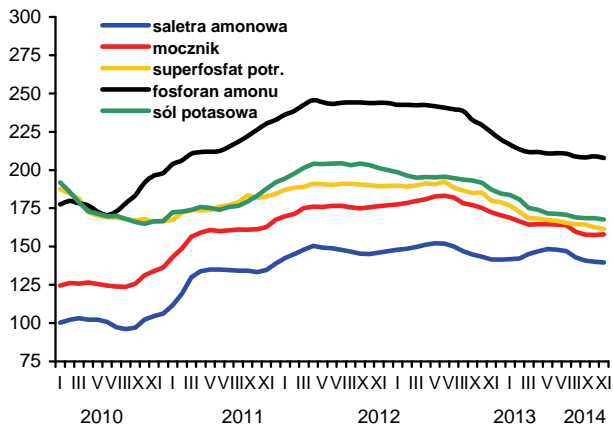
Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2013	XII 2013	XI 2014	XI 2014 X 2014	XI 2014 XII 2013	XI 2014 XI 2013	pszenicy dt	zyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	388280,9	388280,9	416076,5	101,4	107,2	107,2	6448,80	943,48
Kombajn do ziemniaków	77813,1	77996,0	80218,7	100,1	102,8	103,1	1243,31	181,90
Samochód dostawczy „Iveco”	99465,0	99648,2	102053,3	100,7	102,4	102,6	1581,73	231,41
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	46044,4	46239,4	48934,9	100,8	105,8	106,3	758,45	110,96
Siewnik zbożowy 27 redlic	21766,9	21737,2	22038,1	100,1	101,4	101,2	341,57	49,97
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	153030,0	153044,9	146209,7	99,3	95,5	95,5	2266,11	331,54
Ciągnik 90 kW	189518,1	190324,1	200799,8	101,3	105,5	106,0	3112,21	455,33
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	37189,7	36907,0	36214,7	99,8	98,1	97,4	561,29	82,12
Kopaczka elewatorowa	14926,0	14952,8	14986,3	100,2	100,2	100,4	232,27	33,98
Agregat uprawowy do siewnika	16402,7	16467,4	16055,2	102,0	97,5	97,9	248,84	36,41
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7017,6	7025,2	7156,8	99,9	101,9	102,0	110,92	16,23
Glebożyżarka „Freza 1,6”	6023,9	6021,9	5903,9	99,8	98,0	98,0	91,50	13,39
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47854,0	47891,2	46978,0	99,5	98,1	98,2	728,12	106,53
Opryskiwacz 400 l	4537,4	4787,5	4956,2	99,5	103,5	109,2	76,82	11,24
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7870,7	7918,4	8171,7	100,2	103,2	103,8	126,65	18,53
Rozsiewacz nawozów	1865,7	1864,8	1925,1	100,0	103,2	103,2	29,84	4,37
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13862,7	13890,7	14113,0	100,1	101,6	101,8	218,74	32,00
Pług 4 skibowy	11400,4	11491,2	11873,8	102,9	103,3	104,2	184,03	26,92
Kultywator 2,1-2,8 m	3670,9	3674,3	3828,7	102,1	104,2	104,3	59,34	8,68
Dojarka 2 konwie ^a	8056,0	8056,0	8135,1	100,0	101,0	101,0	126,09	65,36
Dojarka z rurociągiem ^a	42353,7	42353,7	43540,8	100,0	102,8	102,8	674,84	349,81
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17386,4	17386,4	18070,0	100,0	103,9	103,9	280,07	145,18

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

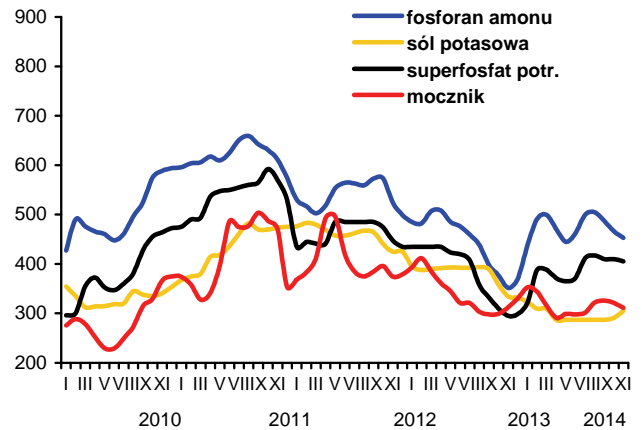
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

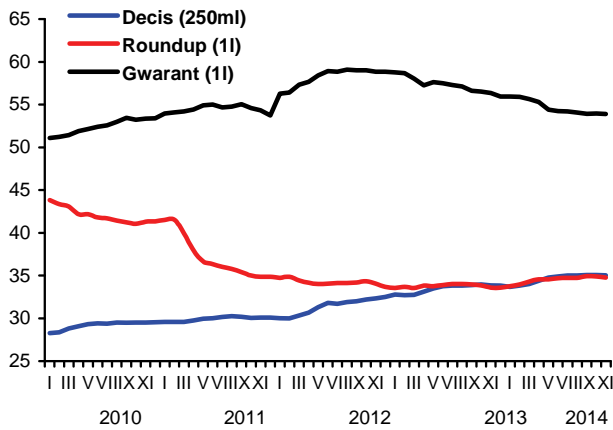
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

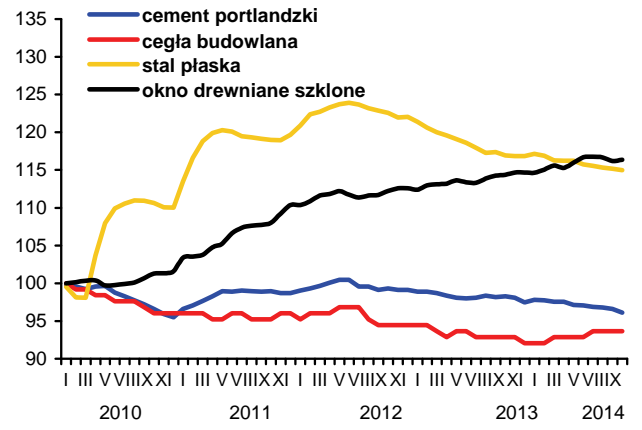
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

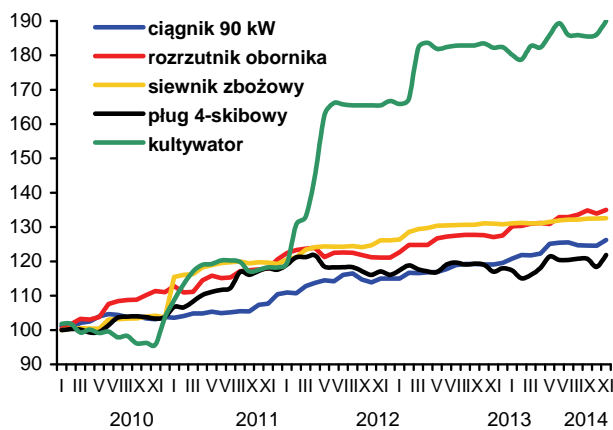
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

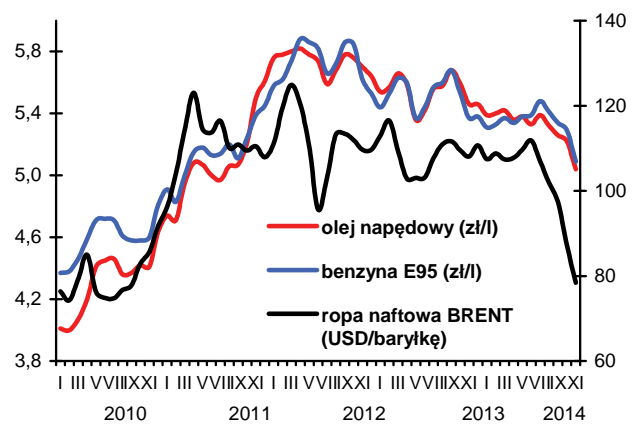
Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

DRUK: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Adres redakcji:

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa 1, Skrytka pocztowa 984,
tel. (48 22) 5054 444, faks 827 19 60

Prenumerata: Dział Wydawnictw - tel.: (22) 50 54 685, faks: (22) 50 54 636
Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu - <http://www.ierigz.waw.pl>

Sekretarz Redakcji: Lucyna Mieszkowska, e-mail: mieszkowska@ierigz.waw.pl